

A tekeros kookaszáma: 3670
 152 Készítette: T. J.
 568 Előhívás ideje: VIII. 23
 170

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 22 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
 TELEFON-SZÁM:
 Szerkesztőség 726. Kiadóhivatal 706.

Próba-galop.

Budapest, december 21.

Hogy Návay Lajos, aki a koalíciós kormányzat idején alelnök volt, ma már a munkapárt jóvoltából elnökévé lett a képviselőháznak: ez a faktum egymaga sokatmondó. Ennek a faktumnak perspektívája van visszafelé és előre: elárulja, hogy minő alkalmazkodó és érvényesülési képesség emelte a multban s fogja emelni nyilván a jövőben is ezt a politikai különlegességet. Ő mindig felülkerül és fenn van, csak ott érzi jól magát. Kik vannak hatalmon? Mindegy. Návay Lajos hatalmon van. Előbb oda-áll Andrássy mellé s fenn van. Aztán elmegy a távozó Andrássy mellől és Khuen mellé áll, akkor megint fenn van. Mert neki és csak neki meghagyja a többségre jutott munkapárt is azt a díszes állást, melyet először a koalíciótól kapott. Ő az új rendszer alatt is alelnökké lesz. Sőt, amikor az új rendszer gróf Tisza István türelmetlenségétől megfogva, kezd elégtelen lenni a magaválasztotta elnökséggel: ismét az a csoda esik, hogy távoznia kell Berzeviczynek is, Kabósnak is, csak az örök Návay marad, sőt még avanszal s most már a munkapárt — saját fiainak elejtésével — egyenesen az elnöki dísz adja meg Návaynak, akit a koalíció csak az alelnökségre méltatott. Návay tehát örökkévaló a hatalmon. Minden bukhatik körülötte, ő fenn marad s ha

bukik, fölfelé bukik. Vajjon álmaiban hová, milyen magasságba szokott bukni ez az örökkévaló politikus?

Lehet, hogy ő a maga utjának végét a miniszterelnöki palotában álmodja. Bizonyos, hogy ebben az irányban buzgósága és bátorsága szinte mértéktelen. Ma például szinte a hajánál fogva ránczigált elő valami ürügyet, csak hogy a többségnek már előre megmutassa, milyen más legény ő az elnöki székben, mint Berzeviczy Albert volt. Nincs a parlamentnek olyan tagja, aki a házszabálysavarásban odáig ment volna, hogy korlátokhoz kötöttnek állítsa a tiz aláírással támogatott határozati javaslatok benyújtójának azt a jogát, hogy záróbeszédében reflektálhasson mindarra, amit a vita során ellene felhoztak. A határozati javaslatok benyújtójának ez a joga mindig megvolt s ez a joga talán még a többségi ideál szerint szigorított házszabályokban is meg fog maradni. Mert végre is a jogos és természetes polémia lehetősége nem obstrukció s határozati javaslatokat nem azért nyújtanak be, hogy azok minden védelem nélkül eldobassanak. De a buzgó és bátor Návay ma ezt a legtermészetesebb jogot akarta új értelmezéssel korlátozni. Mikor azt kifogásolta, hogy Sággy Gyula, akinek a kultuszvitában határozati javaslata volt a katolikus autonomia ügyében, záróbeszédében egyébire is kiterjeszkedett, mint a katolikus autonomiára: tisztá-

ban volt ugyan vele, hogy ezzel olyan hosszú házszabályvitát idéz fel, mely sokkal több időt vesz igénybe, mint Sággy egész zavartalan beszéde, de ő azért felidézte ezt a házszabályvitát. Mért ne? Hadd lássa a többség, hogy ez a Návay mennyivel kuruczabb legény az ellenzékkel szemben, mint Berzeviczy.

A buzgó és bátor érvényesülő tehát próbagalopot rendezett. Nem kívánta az ügy, nem indokolta az alkalom, de Návay magánbuzgalomból mégis próbagalopot rendezett. Azt hitte, már most, karácsonyi ajándéknak, nyújthatja át a többségnek az ő ellenzék-gázoló képességeinek bizonyítványát. Azt hitte, hogy karácsonykor már országsszerte emlegethetik majd, milyen fölösleges lett volna Tisza Istvánt elnökké tenni, mikor Návay Lajos is Tisza István. De ha a buzgó és bátor érvényesülő minden különösebb ok és alkalom nélkül korábban tett kísérletet a házszabályok új kezelésével: az neki lett nagyobb baj, nem az ellenzéknek. Mert első nekilendülése a nagy gázolásra csufosan végződött. Nem gázolhatta el az ellenzéköt, csak maga került a kerek alá. Nem tudta meggyőzni a parlamentet, hogy ő magyarázza jobban a házszabályokat, hanem neki kellett a végén szinte siránkozva pardont kérni, hogy talán tévedett, de akkor se fenyegettek, hanem győzzék meg. S a nagy gázoló kísérlet bocsánatkérésbe

Hiuság.

Írta: Cserna Andor.

(Utánnomlás utolsó)

— Hígyje el, kedves barátom, — mondta Gaál — majdnem minden asszonyt meg lehet hódítani üres, de jól alkalmazott frázisokkal. Igaz ugyan, hogy a legtöbb asszony észreveszi, hogy bizonyos mértékig csak színházsdit játszik vele az ember, de hízleg neki, hogy ez miatta annyi fáradságot okoz. Majdnem minden megívevett asszonynak a hang és a ritmus voltak a kerítői. És a legtöbb asszony tudatosan esábittatja magát, tudatosan engedi át magát a márnornak, melynek alapoka voltaképen a hiuság.

A két férfi a nagyforgalmu köruton állt és az utca zsvájában kissé különösen hangzott ez a rapszodikus, merőben teoretikus fejtegetés. Balázs, akit akarata ellenére kényszerített megállásra a karjába kapaszkodó Gaál, kissé kellemetlenül érezte magát. Zavartan és ügyetlenül igyekedett menekülni.

— Valóban igaza van. Teljesen osztom nézetét, természetesen a kivételek szokásos tiszteletével. Általában azonban... de hát erről majd máskor. Tehát a viszontlátásra kilenezkör

Gaál nevetett és nem engedte el a karját.

— Vallja be, doktorkám, hogy alaposan untatom. Ne haragudjon érte, már befejez-

tem. Hanem a bucsuzásból nem lesz semmi. Ugyis közel vagyunk már, feljön szépen a lakásomra, kap egy esése teát, elszívunk néhány cigarettát, közben megmutatom legújabb szerzeményeimet, egy szamozott példányu Wilde-kiadást, nagy raritás, „privately printed“ és egy eredeti Félicieus Rops karozot. Aztán mehetünk együtt az orfeumba. Helyes?

Ezzel már vont a magával a cseppet sem ellenkező Balázst.

Gaál szobája ép oly ideges külsőt mutatott, mint a gazdája. Tarka keleti szőnyegek borították egész padlóját, melyen a butorok czélnéküli összevisszaságban álltak. A szoba közepét hatalmas, ébeufa íróasztal foglalta el, megrakva temérdek márvány- és bronztárgy-gyal, előtte széles korevet, mely elől nem hiányzott a rézveretű, hatszegletes török dohányzóasztal sem. Különböző alakú és szövötü karosszékek, megrakva vánkossokkal, az egyik sarokban nyitott zongora, régi templomi ruhákkal letakarva. A falakon köröskörül befejezetlen, keretnélküli vásznak, rajzszegekkel felerősített eredeti vázlatok és az egész szobában szanaszéjjel könyvek, albumok, félvilági és szinpadai szépségek fenyképei, metszetek és megint könyvek.

Amint beléptek, Gaál felesavarta a villanyt, amely kellemes, de nem túlságos fényvel világította be a szobát, fát és szent rakott a nagy eserepkályha esendesen pirosló parázsára, meggyújtotta a teaforraló alatt a borsaszt és mialatt Balázs egy Chopin-nocturne töredékét intonálta elhaló ak-

kordokkal, finom, áttetsző kínai esészekbe öntötte a párolgó italt.

A két férfi esendesen szüresülte a teát, cigarettáztak és beszélgettek. Könyvekről, képekről, színházról és természetesen asszonyokról is.

A beszélgetést a villamos csengő éles hangja zavarta meg.

Gaál bosszusan állt fel, kiment az előszobába és betette maga után az ajtót. Balázs hallotta, amint ajtót nyitott, majd ruhásuhogás ütötte meg fülét. Gaál fojtott hangon mondta valakinek: „most nem lehet.“ Azután suttogó beszélgetés, egyhangu, hesszadalmas, mint rendesen az asszonyoké szokott lenni.

Nagyvártatva megjelent Gaál. Az arca égett, izgatott volt és idegesen rágt a bajszát.

— Bocsásson meg, kedves barátom, egészen váratlanul vendéget kaptam. Egy ur-asszony ismerősöm tisztelt meg. Jelezte jöveletét, de — ugy látszik — későn adta fel levelét. Udvariatlanság volna, ha most nem fogadnám, a kocsiját elküldte már, messze is lakik. És ami fő, asszony. Még hozzá szép asszony. Tekintve, hogy minden rossz számdék nélkül, csupán egy kis eszmeeserére jött hozzám, az ön legszigorubb diszkrézióját feltételezve, szivesen jönne be hozzánk harmadiknak. Remélem, nincs kifogása ez ellen.

Az asszony időközben belépett a szobába. Ismert fővárosi szépség volt és Balázs meglepve állt fel. Gaál félszegen mutatta be

végződött. A próbagalopban megsántult a telivér paripa. Ha a többség megfogadta, most bánatosan tépheti össze a tiktetjét. Nem sikerült az erőszakos házszabálymagyarázat s nem fog sikerülni ezután sem, mert arra a szövetkezett ellenzék még mindig elég erős, hogy efajta merényletek kísérletét elhárítsa, ártalmatlanná tegye.

Megmarad azonban a faktum, hogy Návay sürgösen akart bizonyosságot adni a maga erélyesebb kezelési szándékáról. A többség csak a védőjavaslatoknál s csak az obstrukció ellenében várta tőle ezt a szolgálatot, de ő már korábban akart a bizonyossággal szolgálni. S ez a nagy buzgóság, ez a korai bátorság az, ami olyan jellemző. Igen, ilyen volt Návay mindig. Buzgó, bátor és siető, ha olyasmit kellett cselekednie, ami rátereli a figyelmet s ami, ha az országnak és az ügynek nem is, de neki mindenesetre használhat. Mert ha látják odafenn, hogy itt van egy buzgó, bátor és az ellenzékkel kikezdő politikus, talán benne látják meg a jövő emberét. És ha más nem, Návay Lajos valószínűleg csakugyan önmagában látja a jövő emberét. S mért várna ő nyugodtan, hogy a talentuma vigye esetleg fölfelé, ha egy kis buzgósággal, bátorsággal és kiméletlenséggel hamarabb is magára terelheti a figyelmet?

Budapest, december 21.

A Képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart s folytatja a jövő évi költségvetés részletes tárgyalását. Napirenden van a kultuszvita folytatása, esetleg az igazságügyi tärceza.

A képviselőház bizottságaiból. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előírt bizottság e hó 28-ik napján, délelőtt 10 órakor a képviselőházban az elnöki tanácskozó teremben ülést tart. Tárgy: Az 1912 év első hónapjában viselendő köztérhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat.

őket egymásnak, lesegítette az asszonyról a prémes kabátot és még egy eszét állított az asztalra. Balázs szólanul ült vissza helyére, komolyan adta a helyzetet megértő gentleman szerepét. Gaál mosolyogva tette vállára kezét.

— Tehát doktorkám, feltétlen diszkreció. Tudja, a világ...

Balázs erre kómiikus sértődöttséggel felkelt és távozni akart. Gaálnak azonban kezdett tetszeni a groteszk, valószínűtlen helyzet, amelybe most hárman kerültek és már csak azért is, mert az asszony kedvéért meg akarta óvni a látszatot, élénken tiltakozott Balázs távozása ellen.

— Abból nem lesz semmi! Hiszen mondtam már, hogy önagsága csak egy kis csevegésre jött hozzám, csak a gyűjteményeim akarja megnézni és igazán boldog vagyok, hogy most kettejük társaságát élvezhetem. Meg aztán, kedves barátom, mi különben is együtt megyünk még valahová — tette hozzá nyomtatékkal és visszakényszerítette Balázst helyére. Az asszony már leült és zavarában nem győzte ismételnit, hogy látogatásának semmi komolyabb jellege sincs. Látszólag rajta, mennyire iparkodik a látszathoz minél többet menteni és a valószínűtlent tulontul valószínűvé tenni.

— Ismételnit kérem, doktor nr. ne gondoljon felőlem semmi rosszat. Idejöttem, mert az időmet itt jól el tudom tölteni. Gaál egész kellemesen hóbortos, ezt bizonyára ön is tudja, egyébként azonban igazán semmi, de abszolúte semmi; ahhoz nem az én generem. Ha arra kerülne a sor, akkor már egé-

Viharfelhők.

— A kormány egy évi működése. —

Hirek a politika világából.

Budapest, december 21.

A képviselőház mai ülésén Návay Lajos fellépése folytán a házszabályok kezelése körül olyan momentumok merültek fel, amelyek messze jövőre előre vetik árnyékukat és sötét viharfelhők gyanánt nehezdednek rá egész közéletünkre.

Návay erőszakolt házszabálymagyarázataiba az ellenzék bele nem nyugodhat és ez a körülmény állandó gyuanyaga lesz a legközelebbi jövő parlamenti tárgyalásainak. Návay viselkedése, — ha a jövőben meg nem változik — a legteljesebb mértékben alkalmas az ellenzék bizalmatlanságának felkeltésére és eleve kizár minden olyan békemegoldási kísérletet, amely a véderőreform kérdésénél a pártok között esetleg sikerre számíthatna. Harczok fognak tehát következni, amelyek ismét a házszabályok védelmére fozják felhívni az egész ellenzékot. Ez a harcz pedig nem végződhetik másként, mint a kormány és az önkénykedő elnökség tökéletes bukásával.

A kormány ma terjesztette a képviselőház elé 1910. évi munkásságáról szóló jelentését. Ezt a nagyképi, teljesen üres jelentést alább kellő módon méltatjuk és itt csak annyit jegyzünk meg róla, hogy Khuen valószínű művész abban, hogy miként kell az általános semmittevést akként csoportosítani, mintha az lázas tevékenység volna.

Hireink egyébként itt következnek:

Egy esztendő semmittevése.

A Khuen-kormány most adta ki beszámoló jelentését az 1910-ik évi működéséről és az ország akkori közállapotairól. Ez a jelentés közel ezer oldalra terjed és sulyra nézve megközelíti a két kilót, de nincs benne egyetlenegy grammnyi olyan esemény sem, amely megtörténtét a kormányt dicsérné, vagy az ország közállapotainak fejlődésére jelentőséggel bírna. Az egész jelentés tulajdonképpen nem

szén más valakit választanak, mint ezt az igénytelen kis emberkét itt.

Gaál meglepetésében tárgyára ejtette a kanalat. A szelid gorombaságra eszébe jutott valami. Hátha igazán restelkedik miatta az asszony? Mereven nézett reá néhány pillanattig, azután elmosolyodott. Szólanul felkelt, a kályhához ment és erősen megrakta szénnel.

— Ugyan hagyja — szolt neheztelve az asszony — hiszen ugyis rettenetes meleg van itt.

Gaál vállat vont.

— Később még megfázna.

A társalgás újból megindult. Színház, társasági pletykák, a legutóbbi feminista-előadás, a tárlat, majd általában a képzőművészet forogtak szőnyegen. Balázs lelkes hangon beszélt Böcklinről, különösen a Hüllámok játékaról, melynek briliáns színű színtestei egészen elragadják. Gaál felemlítette, hogy most rendszeresen tanul rajzolni és megmutatta első művét, egy elég ügyes női aktot.

— Mindig csak nőket fogok rajzolni, csak meztelen asszonyokat. Szerintem a nő test minden földi szépség koronája. Egy szép női testet vonásról vonásra lemásolni, minden hajlásnál, minden szegletnél esodálva időzni és fáradozni, hogy azt újra alkotbassuk, ez a legnagyobb, legteljesebb élvezet.

Balázs az orvos alapos tudásával fejtegette az anatómia feltétlen szükségét a rajzolásnál, dicsérte a vázlat vonalait, részletezte annak szépségeit, figyelmeztette őket, milyen szépen domborul a mell, milyen ará-

egyébb egy unalmas, végtelennek látszó, hosszú frázisnál, amelyben a kormány elmondja, hogy az 1910-ik esztendőben mint gruppirozta a semmittevést. A nagy terjedelmű csak külső takarója a tulajdonképpeni semmittevéssnek és csak arra jó, hogy a hiszékeny embereket tévutra vezesse és esetleg elhitesse velük, hogy ez a kormány volt eddig a legtevékenyebb az összes kormányok között, amelyek eddig Magyarország ügyeinek az élén állottak.

De ha az ember végtelenül fáradtságot vesz magának arra, hogy a sulyos, papírtól duzzadó könyvbe beletekintsen, úgy mindjárt az elején, a belügyi tárczánál oly dolgokra fog bukani, amelyek a kormány szemfényvesztését iziben leleplezik és felmentik az olvasót az alól, hogy a jelentést tovább is lapozgassa.

A belügyi kormány jelentésében ugyanis a következők foglaltatnak:

Általános képviselőválasztás: Az 1910. év június havában általános képviselőválasztás volt, amelynek folyamán a központi választmányok működésének és a választási kiüldöttségek eljárásának ellenőrzése, ugyiszintén a felmerült panaszok orvoslása nem csekély mértékben vette igénybe a belügyminisztérium munkásságát.

Mi úgy tudjuk, hogy ezek a panaszok, amelyek 1910-ben annyira igénybevétték a belügyminisztériumot, megvizsgálásban és elintézésben egyáltalában nem részesültek, különben a panaszok orvoslásának még ma, amikor már csaknem az 1912-ik esztendőt írjuk, sem volna vége.

Ez azonban még mind nem elegendő. Sokkal többet mond a kormány semmittevésséről a következő passzus, amely a választójog munkálatairól szól és amely szövezerint ekként hangzik:

A képviselőválasztói jog reformja: Az országgyűlést megnyitó legfelsőbb trónbeszéd a belügyi kormányzat programjának egyik sarkalatos pontjaként a képviselőválasztói jog szabályozását jelölve meg: a belügyminisztériumnak foglalkoznia kellett a programpontra megvalósításának lehetővé tételével. Minthogy azonban az a statisztikai anyag, mely az előző kormány által 1908-ban beterjesztett, de tárgyalás alá nem került törvényjavaslat előkészítésének alapjául szolgált, részben már idejét mulla, s minthogy ezenkívül az adatgyűjtést kivanatosnak mutatkozott egyes olyan kérdésekre is kiterjeszteni, melyek előbb nem szerepeltek vagy nem eléggé részletesen tisztáztattak: első fel-

nyosok a törzs vonalai, és milyen szépek a váll görbületei. Az asszony kutatva nézett a beszélőre, kinek hangjában sajátságos, meleg izgalom rezgett. Gaál ellenben idegesen rágta a bajuszát és siránkozott modelljének rossz kezei, lábai és rettenetes karjai felett. Hogy a térdei egészen elzsírosodtak, és hogy egyáltalában milyen kétségbeesztő dolog, hogy jó, tökéletes modellt nem is talál már az ember. Végül már úgy beszélt magáról, mintha nagy művész volna, akit esakis az alkalmas anyag hiánya hátráltatott eddig abban, hogy valami abszolút szépet alkotbasson.

— Igen, ha modelljeink volnának, — kiáltott fel patetikus kétségbeeséssel. — fize-tett modellek a nagyváros penészvirágjai. Mit is várhatunk az ilyenektől? Hogyan lehet szép, formás az olyan test, amely használati tárgy? A szép mindig haszontalan, luxusezikk. Miért nem állanak rendelkezésünkre olyan asszonyi testek, amelyek gyengédek, mint a hegyek eséseiben viruló hóvirág és bódítók, mint a vörös mályva? Miért nem láthatunk olyan szépségeket, amelyeknek finom vonalai meghatnák bennünket, amelyeknek illatos árnégla kápráztatja szemünket, hogy kezünket védön kell eléjük tartani és meghatottan kell zokognunk az érthetetlen gyönyörűségtől? Hol van az olyan asszonyi szépség, amelynek láttára esodálatunk kifejezésére nem találunk más szavakat, mint az ókori szépségimádók rövid fohászát: O linea!

Gaál elhallgatott. Balázs fáradtan dőlt hátra székében. Unatkozott.

A tekercs kockaszáma: 3670
 Készítette: T. J.
 Előhívás ideje: VIII. 23

adatként egy megfelelő új adatgyűjtés foganatosítása jelentkezett. Ezt az adatgyűjtést pedig mind a munkálat gyorsasága, mind munka- és költségkímélés szempontjából legegyszerűbbnek mutatkozott az 1911. évi január hó 1-én tartott általános népszámlálás keretében s azzal kapcsolatban foganatosítani. Ennélfogva a kereskedelemügyi miniszter ural megállapodás történt arra nézve, hogy az egyéni számlálólapokon a 24. éven felüli férfinepességre vonatkozólag külön kérdések vétessenek fel mindazokról a körülményekről, amelyek a választói reform megalkotásánál figyelembe jöhetnek.

No hát ez a kis nyilatkozat tipikus megnyilatkozása az abszolút semmittevésnek.

Akkor, amikor a kormány az ország egyik legfontosabb kérdését, amelynek feldolgozását a trónbeszéd is kiemeli, csak olyan másodrangú kérdésnek tekinti, amelynél az első dolog a munka- és költségkímélés és amelyvel éppen csak azért foglalkozik, mert a trónbeszéd meghagyása alapján „foglalkoznia kell”, akkor az a kormány ellenkezésbe jött önmagával, programjával, megbízójával és az egész közvéleménnyel.

Mert ha a kormány a jelentésben legalább egy kis tanujelét adná annak, hogy ebben a kérdésben valami eredményt elért, akkor nem törődne senki sem a költségkíméléssel, a munkakíméléssel és a trónbeszéd parancsával. De mit tett 1910-ben a kormány? Elhatározta, hogy a reform adatainak gyűjtésével csak 1911-ben, a népszámlálás megtörténtével fog foglalkozni.

Átaludt tehát egy egész esztendőt, anélkül, hogy a választójoghoz, amely az egész magyar közvéleményt állandóan foglalkoztatta, csak egy ujjal is hozzájárult volna.

Nos hát ez olyan vétkek semmittevés, amiért a Khuen-kormány egymagában megérdemelné, hogy arra a jelentésre, amelylyel ma a miniszterelnök ezt a súlyos szegyenkedtetet a Ház asztalára letette, a képviselőház azt válaszolja: Megmérettél és könnyűnek találtattál!

A delegációk.

A magyar delegáció elnökevé — mint már jelentettük — báró Láng Lajost fogják megválasztani, alelnökké pedig gróf Zichy Ágostot.

A delegáció külügyi albizottságának elnöke Berzeviczy Albert, a képviselőház volt elnöke lesz. Egyebekben a többi tisztséget azokkal töltik be, akik a legutóbbi delegációban is viselték.

Az asszony álmotagon tekintett maga elé, majd elmosolyodott és ez a mosoly, mint pillanatra felcsillanó ígérlet jelent meg nedves ajka szegletében. Engesztelő hangon mondta:

— De hiszen vannak még szép asszonyok.

Gaál gunyosan nevetett.

— Szép asszonyok! Igen, vannak, de eltakarják szépségüket és legfeljebb csak profán cselédszemek előtt leplezik le. Hát szépség az, ami nincs? Ou sont les neiges d'autant Hol vannak azok az idők, amikor egy d'Arraque marquise művészi lelkesedéssel, leplezetlen ifjú szépségében állott modellül egy festményhez, mely alkotóját világhírűvé tette. Hol van a Bergiák kora, amikor fejedelmi nők nem restelték tökéletes idomaikat a művészi alkotás mintául kölesőnözni. Hová tűntek azok az idők, amikor főrangú hölgyek és polgári szépségek vetélkedtek, hogy melyikük állhasson előbb paradicsomi leplezetlenségben egy Tizián, egy Maquart festőállványára elé! Tempi passati. Manapság ritka a szépség, de még ritkább a bátorság annak őszinte feltárására.

Az asszony tágranyitott szemekkel hallgatta Gaált. Mikor pedig ez szavait bevégezte, izgatottan, elfojtottan sóhajtott és ideges mezdulattal tépte fel a nyakán ruhája kapcsait.

— Borzasztó, milyen meleg van itt.

Gaál pillanatnyi mosolyát zsebkendője mögé rejtette. Balázs kezdett jobban figyelni a társalgásra.

Gaál tovább beszélt. Hangja tompa volt,

A delegátusok e hó 27-én délután két óra 30 perczkor együttesen utaznak el Bécsbe a delegáció ülésére a nyugati pályaudvarról. A delegátusok számára két Pullmann-kocsit bocsátottak rendelkezésre.

A magyar delegáció szokásos előértekezetét holnap este hat órákor tartja meg a parlament delegációs termében.

Az osztrák delegáció december 28-án délután 5 órákor tartja első ülését.

Auffenberg expozéja.

Auffenberg lovag közös hadügyminiszter — mint Bécsből jelentik, — nem várja be a delegációk rendes ülését, hanem expozéját már a december 28-ikára indennitás megadása céljából összehívott delegációk egyik ülésén el fogja mondani. A közös hadügyminiszter az összes függő katonai kérdésekről nyilatkozni fog, de különösen a két parlament előtt fekvő véderő-reformmal és az altiszti kérdéssel fog részletesebben foglalkozni.

Andrássy és Justh.

Justh Gyulának abbéli nyilatkozatával kapcsolatban, amelyet mi is közöltünk s amelyben Andrássy Gyulával folytatott legutóbbi beszélgetésének hiteles lefolyását állapította meg, a „Magyar Hírlap” mai száma azt közli, hogy gróf Andrássy Gyula legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával semmiféle „békétárgyalásokat” nem folytatott és ez irányban senkivel sem tárgyalt. Eppen ezért tehát Justh Gyulát sem kereste fel, vele sem tárgyalt a béke témáról, hanem Justh Gyula hozta szóba a dolgot. — mondván, hogy miután úgy látja, hogy a közelmult napok bizonyosága szerint a kormány részéről folytatott tárgyalások nem megbízhatóak, jobb most egyáltalán nem tárgyalni a békéről. Egyébként Justh nyilatkozata, mint magától értetődik, mindenben megfelel a tényeknek. Csak azt az esetleges félreértést óhajtjuk elhárítani, mintha gróf Andrássy Gyula legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával, bárkivel szemben is újabb békealkéziót kezdeményezett volna.

Tomasics bán Budapesten.

Tomasics Miklós horvát bán tegnap este 9 óra 30 perczkor Chavrak Levin belügyi osztályfőnök kíséretében Zágrárból Budapestre érkezett. A bán ma reggel a miniszterelnökségi palotában felkereste gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott. A tanács-

kozás folyamán Tomasics jelentést tett többek közt a horvátországi választások után előállott helyzetéről. A bán Chavrak osztályfőnök társaságában ma este tíz órákor visszautazott Zágrábra. A miniszterelnök ez idő szerint másfelé is lévén elfoglalva, a bán valószínűleg az ünnepek után ismét Budapestre fog jönni, hogy akkor a további teendőket a miniszterelnökkel megbeszélje.

Harez a választójogért.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének nagyválasztmánya ma délután Chorin Ferenc főrendiházi tag elnöke alatt tartott ülésén a miniszterelnök ismeretes választójogi köriratára adandó válaszával foglalkozott. A vitát dr. Hegedűs Lóránt orsz. képviselő, előadó vezette be. Ismertette az előadói tervezetet, mely három részből áll. Az első a történeti áttekintés, a második a választójogi kérdés meritumával, a harmadik az összeférhetetlenségi törvény revíziójával foglalkozik. Az 1910. évi közgyűlés állásfoglalása szerint választójog illetve meg minden iparost vagy ipari férfimunkást, aki 24 éves, nagykorú, irni, olvasni tud, s két esztendeig lakik ugyanabban a községben. — Állást foglalnak bármilyen adócenzus ellen, továbbá a pluralitás ellen is. Rámutat azokra a nehézségekre, amelyek az esetben következzenek, ha az irni-olvasni tudást, a magyarul irni-olvasni tudás értelmi cenzusává szükítlenők. Szükségesnek tartja a lakás és foglalkozás bizonyos állandóságát. A szavazás módjára, hogy az titkosan vagy nyíltan gyakoroltassék-e, minthogy itt nagyon eltértek a vélemények a szövetség tagjai között, nem tesz előterjesztést, de kívánja a haladottabb és magasabb városi lakosságnak a kerületek beosztásával nagyobb tulsúlyának biztosítását. A nagy választmány tetszéssel fogadta az előadói javaslatot, a mely után Chorin Ferenc elnök szólalt fel. A reform mértékének megállapításánál szerinte a legfőbb princípium az egységes magyar nemzeti állam. Ezt megfontolván, tagadhatatlan, hogy nemzetiségi viszonyaink bizonyos óvatosságra intenek. Az ipar érvényesülésének garanciája, hogy a városi elem a kerületek beosztásánál azt a számszerű képviseletet kapja meg, amely őket magyarságuknál, erkölcsi és gazdasági kulturájuknál fogva megilleti. — Lukács József, a munkásbetegségélyző pénztár al-elnöke és dr. Szalay Mihály szerkesztő indítványt terjeszt elő az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog érdekében. Báró Hatvány József nagy tetszéssel és élénk helyesléssel fogadott beszédében foglalkozott a választójog kérdésével. Rámutat a községi választásokra, ahol a választás titkosan történik a községben és ez majdnem általános is. Mégis olyan férfiak kerülnek ki a választásokból, hogyha a virilitást nem volnának, a kultura teljesen aláásódnék. Csak annak lehet megadni a választójogot, aki képes a jót a rossztól

fájó vágyakozás és különös ihlet rezgett benne. Szavai mindinkább ellágyultak, az ajkait összeszorította, mintha minden szó után egy vágyódó csókkal küzdene. Néha élesen esendült fel hangja, mintha eltört könyörgések szakadnának fel keble mélyéből.

— Elvéve akadnak még ma is merész és szép asszonyok, akik nem restelik szépségüket nyíltan feltárni. Stratz-nak ismert könyvében például, amely a női szépségről szól, egy előkelő svéd nő fényképe látható, aki készséggel állt tökéletes idomaival a gép elé, hogy a művészetnek egy örökbeesü mintát adjon. Vagy ez itt — folytatta Gaál, miközben a könyvet az asztalra fektetve fella-poza. — A rostocki polgármester leányát ábrázolja, aki szépségének tudatában büszkén és örömmel engedte antik tökéletességű skulpturáját gróf Cremers fényképén megörökíteni. Nem beszéllek azokról a silány fényképekről, amelyek „művészi akt-modell-tanulmányok” ezimel ezrével vannak forgalomban. A művészetnek és a szépségnek ezekhez semmi közük sincs. Akadnak ugyan köztük is e ragadó szépségek, megkapó vonalak, de művészet bennük csakis a retus.

— De tovább megyek, asszonyom. Néha, mikor valamelyik társaságban szemtől-szemben ülve társalogtunk egymással, valami megmagyarázhatatlan erő arra kényszerített, hogy behunyjam szememet. És ilyenkor, mintegy álomban, úgy tetszett, mintha egyetlen, fenséges mezdulattal lépne magáról a rubát és tompa sápadtságban, mint a halvány hold az ibolyakék égen, jelenne meg előttem hamvas teste. Kimondhatatlanul

szép volt; akárcsak egy viharos éjszaka hirtelen fellobbanó villámfénye. En pedig elkábultan ültem helyemen és bár tudtam, hogy csak káprázat az egész, nem mertem mozdulni, nem mertem szememet felnyitni, amíg csak kaczagó hangját nem hallottam: „talán elaludt, kedves barátom?” Szép volt akkor, kimondhatatlanul szép!

Hirtelen elhallgatott. A tompa esendeborult, félig megvilágított szobában kísérteties sóhajhoz hasonlítót a száraz butorok ropogása. Tikkasztó meleg volt.

Az asszony egészen hátradőlve feküdt a kényelmes karosszékekben. Az elhangzott szavak esendes dongással szálltak újra és újra vissza hozzá. Finom bőre alatt örült rohamban lüktetett vére, úgy érezte, mintha meg kellene fulladnia. Nem mozdult, főájultau, akaratlanul, gépszerűen nyitotta fel ajkát és leheltetszerűen sóhajtott:

— Igaza van... Kár értem, hogy szép vagyok.

Gaál ismét megszólalt. Egészen előrehajolt, úgy hogy szavai szinte égtek az asszony arcát. Összeszorított fogakkal, szaggatottan beszélt, szeméi tüzeltek, mint a lüktetőgégé.

— Tudom, hogy engemet semmibe se vesz és nem tartana soha érdemesnek arra, hogy az enyém legyen. A szépsége azonban nem lehet ilyen fukar. A szépség a legnagyobb az egész világon. Mindenkinek juttat belőle és ő maga mégis kimeríthetetlen marad. Juttasson valamit a szépségből nekem. Csak egyetlen egyszer láthassam tompafényű pompájában, fehér szépsége teljességében;

megkülönböztetni, aki látja saját érdekét, akinek van saját meggyőződése. *Alcsuth* Artur adóezrenzes behozását tartja kívánatosnak. (Mozgás és élénk ellentmondások.) *Lukács* Jenő az általános, egyenlő titkos és községenkénti választójog híve. *Ifj. Chorin* Ferencz dr. esatlakozik báró *Hatvany* József szavaihoz. *Péter* Jenő az általános, egyenlő és titkos, községenkénti választójog híve. *Hegedüs* Lóránd válaszolt ezután a vitában elhangzottakra. Előadói javaslatát egyhangulag elfogadták, de a miniszterelnök előfelterjesztendő emlékiratba e mellett külön véleményként beleveszik az általános, egyenlő és titkos, községenkénti választójogi indítványt, amely a tagok jelentékeny részének álláspontja.

Az *Országos Reform Klub* legutóbbi igazgatósági ülésén, amelyen az 1912. évi munkaprogramm került megvitatás alá, elhatározta, hogy a megoldásra váró nagy problémáról: az általános, egyenlő és titkos választójogról előadó esteket rendez. Az első előadást 1912. január 8-án, hétfőn este hét órakor tartják az *Országos Reform Klubban*, amikor *Jász* Oszkár előadása nyitja meg a sorozatot. Az általános választójog történeti szükségességéről. Azután minden hét hétfőjén lesznek az előadó estek, melyeknek az előadói a következők: *Kunfi* Zsigmond, *Szende* Pál, *Rácz* Gyula, *Farkas* Geza, *Dörner* Gusztáv, *Rónai* Zoltán. Valamennyi előadást az *Országos Reform Klub* *Andrássy-uti* helyiségében tartják.

A *Keresztényszocialista párt* a miniszterelnöknek azon köriratára, melyben a választójogi reformra nézve több társadalmi és kulturális egyesülettől véleményt kért, most adta a választást és ebben az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog mellett foglal állást. Az érdekes felterjesztés többek között a következőket mondja: A választói reformnak olyannak kell lennie, hogy a népképviselőt minél jobban megközelítse azt az ideált, melyet *Mirabeau* állított fel, midőn a népképviselőtől azt mondta, hogy annak épp úgy kell kifejeznie a közérzületet, közérzést és közérdeket, miként a földabrosz visszaadja az ország geográfikus viszonyait. Ebből a szempontból a jelen körülmények között okvetlenül szükségesnek tartjuk az általános választójogot és annak titkos gyakorlását.

Budapest, december 21.

A főrendiház ülése. A főrendiház holnap pénteken, délután négy órakor ülést tart. Napirenden van a delegáció főrendi tagjainak megválasztása és az indémnitás. Egy negyed órával az ülése előtt jelölő értékeztetnek a jelenlévők. — A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délután négy órakor tárgyalta az indémnitást. A bizottság ülésén báró *Harkányi* Frigyes elnökölt, előadó pedig *Gaal* Jenő volt. A bizottság a törvényjavaslatot *Lasz-*

csak egyszer ölelhessem át lágyan a tekintéssel, csak egyszer ittasuljak meg szépségének láttára, hogy elkárhazzam abban a szent pillanatban, amelyért az életemet adnám!

Kiélesedett hangját csengően verték vissza a falak.

Az asszony felugrott, tompa síkoly röp-pent el ajkáról, kezét, mintha indulatait akarná fékezni, szívére szoritotta.

Egy darabig esend volt.

Rekedt hangon szólalt meg végre az asszony:

— És... és a doktor?

Balázs száraz rövidséggel biztosította, hogy ő most nem számít. Hiszen orvos.

Az asszony nem is hallotta már mit mond. Sebésen járt fel és alá néhányszor a szobában. A vére lázongott, de a gondolatai nem voltak képesek lecsillapítani. Hirtelen megállt a két férfi előtt, lehunyta szeméit és egy erőszakos rántással felszakította a ruhaderék összes kapasait.

Lázás sietséggel hányta le magáról a ruháit. Egyik darabot a másik után.

Balázs megdöbbenve szemlélte a szokatlan jelenetet. Gaál pedig tágranyított szemekkel, ujjával göcsösen markolva a szék karjába, nézte, hogyan tépi le magáról az asszony, esodálatos hűségében, az egyes ruhadarabokat, mint ezektől a nagy sietségben összehozott szalagokat, hogyan taszítja félre lábával az egymásután lehulló csipkés holmit, amíg végre csak a tapadó batyist ingben állt előtte.

Károly Gyula, báró *Rudnyánszky* József és báró *Harkányi* Frigyes hozzászólása után általánosságban és részleteiben elfogadta.

Návay munkában.

— Vihar a házszabályok körül. —

A képviselőház ülése.

Budapest, december 21.

A közoktatási költségvetés általános tárgyalása ma három rövid felszólalás után véget ért. Ekkor váratlanul parázs kis esztendőzés tört ki a házszabályok körül, mint egy előfutár-jaként az eljövendő nagy összeütközésnek. A levegő máris elektromossággal van telítve. Villanások jelennek meg a szemhatáron, hirtelműkei gyanánt a készülő zivatarnak. *Návay* Lajos kezdi újra kiérdekelni a „viharelnök” nevet, sőt a legkitünőbb magán-obstruktor címre is teljes alaposággal rászolgált.

Az incidensre az adott okot, hogy *Návay* Jónak látta megszakítani *Sághy* Gyulának, a Kossuth-párt kiváló alelnökének beszédét, aki a zárszó jogán reflektált a vitában elhangzott több megjegyzésre s főként a miniszterrel polemizált Apponyi egyetemi tanárságának viselkedéséről, a türelmetlen elnöknek ez sehogysém tetszett s fölhívta *Sághy*t, hogy ragaszkodjék a katolikus autonómiaira vonatkozó határozati javaslatának megokolásához.

A baloldalon azonnal észrevették, hogy itt az eddigi gyakorlattal szemben *Návay* a házszabályok szükítő magyarázatát akarja alkalmazni. Nyomban föl is zudult a tiltakozás.

— A zárszó jogán mindenről lehet beszélni! Mi akar ez lenni? — süvített *Huszár* Károly.

— Ez csak próba-kifogás volt! — adta meg a találó választ *Barabás* Béla.

Návay védekezett. „Nem próbakifogás — mondotta, — hanem meggyőződés!” Az ellenzék azonban nem nyugodott meg s egyre hangzottak az ilyen kifakadások:

— Precedens akar ez lenni?

— Csálódik, ha azt hiszi, hogy a véderé-reformnál is így fog menni!

— Próbálkozik már!

— Téved, ha azt gondolja, hogy a türelmünknek nincs határa!

Sághy a felpaprikázott kedélyeket látva, hamarosan befejezte díkezióját s átengedte a teret társainak, akik *Návay* eljárása miatt

És ekkor megdöbben *Gaal*. Még egy gomb és az asszony a győztes.

De megdöbben az asszony is. Mikor ujjával a testét fedő egyetlen lepelhez ért, mintha egy pillanatra visszatért volna józanságra. Észrevette, hogy neveltséges, amint sietve vetkőzik és végül felmeztelenül áll a két férfi előtt, hogy az, aki erre kényszerítette, csak egy komédiás, egy hazug, aki hazudta neki, hogy egy mezdulattal képes ruháit letépní és akiről tudta, hogy hazudik.

Lángoló pirosság öntötte el arcát és keblét le egészen a fölös csipkék alá is. Elvesztette biztosságát és ujjai idegesen, tétoyán vibráltak a levegőben.

Gaal durván toltá hátra székét, miközben felugrott és gúnyos mosolylyal szólalt meg órájára tekintve.

— Boesánat, nagyságos asszonyom, talán most már későn lesz. A kocsija már biztosan várja, nem szeretném, ha kellemetlenségeket okoznék. Kár, kár, de talán majd máskor. Igazán nagyon hálás vagyok ezért is. Mikor pedig az asszony dühében és szegyenében gyilkos pillantással mérte végig, gúnyos nyomatékkal tette hozzá:

— Most talán fázik. Tegyek még a tüzre?

Mikor egy félóra múlva a lépcsőn lehaladtak, Balázs, aki a lefolyt jelenet óta egy szót sem szólt, esendően megfogta *Gaal* karját.

— Azt hiszem, megértettem önt. Csak egyet nem vagyok képes megérteni. Mért nem hagyta már levetni az ingét is?

erre hosszabb házszabályvitát rendeztek. Elsőként *Csermák* Ernő kelt ki az elnök önkénykedése ellen.

Návay tüstént válaszolt s hosszabb obstrukciós beszéd kíséretében azt magyarázta, hogy a határozati javaslatok dolga „vitáspont” s ezt tisztázatni kívánja; neki az a meggyőződése, hogy a zárszó a határozati javaslat keretén túl nem mehet.

— Ez caesus belli, ez harezi ok! — kiáltotta gróf *Batthyány* Tivadar.

— Ez a kezdet, mi lesz a folytatása? — kérdezte *Bernáth* Béla.

A baloldalon a hosszú elnöki expektoráció alatt a nyugtalanság és az izgalom egyre fokozódott, úgy hogy *Návay* elvesztette a higgadtságát és önérzetkedni kezdett:

— Lehetetlen a parlamenti tárgyalást így vezetni; ha folyton nemtelen cselekedeteket tételeznek föl az elnökről s tisztességét kétségbe vonják!

Gróf *Batthyány* Tivadart ez az ömlengés sem indította meg s hevesen gesztikulálva engedett utat haragjának, amire *Návay* emelt hangon folytatta:

— Kérem *Batthyány* képviselő urat, ha már az én személyemet nem is, legalább az elnöki széket respektálja. Különbön kijelentem, hogy egytől sohasem fog megrettenni, a fenyegetéstől!

A jobboldal tüntető tapsba fogott, de az ellenzék lehütötte a nagy kedvet.

— Minek ez a fölételes hőködés, hiszen nem fenyegette senki az elnököt!

Polónyi Géza, majd *Justh* Gyula, a Ház volt elnöke, tehát a házszabályok egyik illetékes interpretátora igyekezett meggyőzni *Návay*t tévedéséről s rábizonyították, hogy a házszabályok s a gyakorlat nem fedik az elnöki felfogást. *Návay* ezután ismét terjedős védőbeszédet szavalt el s a jobboldal zajos tetszése között vágta ki a legfelsőbb tromfot, hogy érvek, meggyőzés előtt mindig szívesen hajlik meg, de fölemelt karok előtt nem s azzal végzte, hogy a házszabályok kezelésénél mindig a legjobb hiszemiséggel járt el és soha sincs mellékgondolata.

— Jól beszél, csak egy kicsit hosszán! — vágta közbe nagy derültséget keltve *Polónyi* Géza.

Justh Gyula is ötlelesen utalt arra, mint vitatkozik önmagával *Návay*. Még *Hock* János és gróf *Batthyány* Tivadar tettek néhány megjegyzést az affére, amire a házszabály-harez hullámai — legalább mára — elsimultak.

Az ülés végén belefogtak a kultusz-előirányzat részleteinek tárgyalásába, majd *Ráth* Endre okolta meg az erdélyi vagonhiányról szóló sürgős interpellációját. *Beöthy* László kereskedelmi miniszter azonnal válaszolt s megnyugtatta az interpellálót, hogy máris intézkedett a baj szanálása érdekében.

Részletes tudósításunk a következő:

Formalitások.

Návay Lajos elnök feltizenegykor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Pest vármegye feliratát a Pool-szerződés, Bács-Bodrog vármegye feliratát a drágaság tárgyában. Az elsőt a törvényjavaslatral való együttes tárgyalás céljából a Ház asztalára teszik, a másodikat a kérvényi bizottsághoz utasítják.

Jelenti az elnök, hogy *Ráth* Endre sürgős interpellációra kért engedelmet a vagonhiány tárgyában.

Az interpellációra háromnegyed háromkor térnek át.

Az indémnitásról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadják.

Következett a közoktatási költségvetés tárgyalásának folytatása.

A kultuszárca.

Bikádi Antal a tanítást elsődrendű állami feladatnak tartja, nem osztja tehát *Molnár* Jánosnak a vita során hangzottatott tételét, hogy a felekezeti iskolák az állami iskolák fölé helyezendők. A kereskedelmi iskolák nem felelnek meg hitvátságuknak, itt ezélezer reformra van szükség. A polgári iskola is sürgős reformra szorul. Az alsó

Péntek, december 22.

EGYETÉRTES

5

négy osztályt képesíteni kellene a mezőgazdasági ismeretek terjesztésére s módot kellene nyújtani arra is, hogy a négy polgári osztályt végzetek az ipari és kereskedelmi szakiskolákra is átélhessenek. Meggyőződése az, hogy a véderőreformmal tervezett nagy megterhelés mellett a közel jövőben eredményes kulturpolitikát nem lehetne csinálni. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Mivel a közoktatásügyi miniszter egész kulturpolitikájával nem ért egyet, a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza rámutat arra, hogy a gyümölcstermelést nagyban veszélyezteti a hernyók elszaporodása. A hernyóirtást csak gyermekek végezhetik. Amde a hernyóirtás olyan időben végzendő, mikor a gyermekeknek iskolába kell járniuk. Kéri a minisztert, hogy a hazai gyümölcstermelés érdekében találjon rá módot, hogy a gyermeknap szám pár napra felhasználható legyen. Kelemen Samuval polemizál ezután. Magyarország kétségtelenül keresztény ország, amely a felekezeti türelmességnek, vallásos szabadságnak fényes tanujelét adta. — Amde a kultúrát nem szabad belevegyíteni az etikai kérdésbe, mert a kultúrának nemcsak vallás-erkölcsi, de nemzeti hivatása is van. Helytelen dolog, hogy egy és ugyanazon államban kétféle vagy parallel konkurrens világnézet uralkodjék. Ahol kétféle erkölcs van, ott egy sincs, mert egyik megsemmisíti a másikat. Így fogta föl a kérdést Németország és Franciaország s az izraelitákkal konfessziót tettek, sőt Németországban kétszer is, 1885-ben és 1897-ben. Szükség van nálunk is arra, hogy az állam a saját közege által védelmezze a saját erkölcsi világnézetét. Nem fogadja el a költségvetést.

Sümei Vilmos meggyetemet kér Marosvársárhelynek. A testnevelés nagy fontosságáról beszél s arra kéri a minisztert, hogy tornatanár-képző tanfolyamot állítson fel. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök, minthogy több felszólaló nincs, a vitát bezárja.

A zárzó jogán.

Sághy Gyula a zárzó jogán a felekezeti türelmesség ápolásának fontosságát hangoztatta. A miniszter válasza nem elégitette ki. A miniszter nem Apponyi egyetemi tanárságát illeti, a miniszter tíz év előtti határozatra hivatkozott, amelyen rég eljárt az idő. Az új közjogi tanszökre a kar Apponyit tartotta legalkalmasabbnak s egyetértőleg kinevezésre ajánlotta. Pályázatra tehát nem is volt szükség. A miniszter azonban nem fogadta el az előterjesztést s sürgős pályázatot hirdetett. Bizonyítja, hogy a miniszter igenis megsértette az egyetemi autonómiát, mert hiszen a kar a miniszter eljárása folytán nem volt abban a helyzetben, hogy a pályázat iránt javaslatot tehesen. Hiába minden szépítgetés. Apponyi elérésének egyedüli oka a pártpolitikai szempontoknak a kulturális érdekek fölé helyezése volt. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Felkiáltások a baloldalon: Európai botrány!

Sághy Gyula bizonyítja ezután, hogy a miniszter által fölhozott eset erre az ügyre nem talál. Akkor nem megélvételről volt szó, mint most.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy nagyon ne térjen el a tárgytól. (Nagy zaj a baloldalon), vagy tessék a Házról engedelmet kérni.

Huszár Károly: Nem tért el a tárgytól! Joga van beszélni!

Barabás Béla: A zárzó jogát nem korlátozza semmi!

Elnök: Csak arra figyelmeztettem, hogy nagyon ne térjen el a tárgytól.

Barabás Béla: Ez olyan próbakifogás! (Nagy derűtség, taps a baloldalon.)

Elnök: Nem próbakifogás, hanem meggyőződés. (Zaj a baloldalon.)

Sághy Gyula újból hangoztatja, hogy a munkapárt nem tud fölülemelkedni a pártérdekeken s ennek még a nagy kulturális érdek is aláveti. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Kéri határozati javaslatának elfogadását. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Házasabályvita.

Csermák Ernő tiltakozik az elnöknek Sághy Gyula beszéde közben tanúsított eljárása ellen. Úgy látszik előreveti árnyékát, hogy az elnök nem helyesen akarja kezelni a házasabályokat. Bizonyítja, hogy a házasabályok egyáltalán nem hagynak kétséget aziránt, hogy Sághynak joga volt engedelmesség nélkül is a vita egész anyagára reflektálnia. A házasabályok ilyen magyarázatát meg nem engedjük, mert ez a házasabályok világos értelmének félremagyarázása. Ez ellen tiltakozunk. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Azért szólalt fel Sághy Gyula képviselő ur beszéde közben, hogy ez a vitás pont tisztáztassék. (Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem vitás!)

Gróf Batthyány Tivadar: Nem türünk ilyesmit!

Holló Lajos: Micsoda dolog ez!

Gróf Batthyány Tivadar: Ezt tisztázta a házasabály. (Folytonos nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Sághy Gyula határozati javaslatot nyújtott be, nem indítványt és ellenindítványt. (Zaj.) Megállapítottam, hogy a képviselő urat a zárzó joga megilleti. A képviselő ur zárzó joggal élt is és pedig legalább 45 percig beszélt. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Joga van!)

Lovász Márton: Abba nem megyünk bele, elnök ur, hogy peroczekkel mérjük. (Zaj.)

Sümei Vilmos: A házasabály világos!

Elnök: Ha nem hallgatnak meg, felfüggesztem az ülést.

Polónyi Géza: Öt percre ugy-e? (Nagy derűség.)

Elnök: A házasabályok 213. szakasza határozati javaslatról nem szól. (Zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Indítvány!) Betű szerint a határozati javaslatra vonatkozólag a házasabályban semmiféle utasítás nincs. A hosszú idő óta kifejlesztett gyakorlat a határozati javaslat benyújtóinak is megadja azt a jogot, hogy mielőtt javaslata szavazás alá kerülne volna, még egyszer felszólalhasson és én mindenkinek ezt a jogát respektálni kívánom. De Sághy képviselő ur határozati javaslata szoros, konkrét és önálló kérdésre vonatkozik. Tehát tulajdonképpen a képviselő ur felszólásának az lett volna a célja, hogy megindokolja a Ház előtt, miért tartja szükségesnek azt, hogy határozati javaslatot a Ház elfogadjon. (Nagy zaj és ellentmondás bal-felől. Felkiáltások bal-felől: Rabulisztika!)

Huszár Károly (sárvári): Hiszen az ott csak jogbiztosítás. (Zaj.)

Elnök: Indítvány-e vagy határozati javaslat, az nem egy és ugyanaz. (Ellentmondások bal-felől), hiszen minden indítvány egy, a Ház asztalára helyezett indítványkönyvbe bejegyeztetik. Önálló indítványt egy javaslat tárgyalása alkalmával csak így per tangenssem nem lehet előterjeszteni. (Ellentmondások a szélső baloldalon. Határozati javaslatot lehet, de önálló indítványt nem lehet előterjeszteni. (Nagy zaj bal-felől.)

Holló Lajos: Így kezdődik!

Elnök: En egy szóval sem sértem meg a házasabályokat, nem értem tehát a fölháborodást. — (Nagy zaj bal-felől.) Ami azt ellenindítványt illeti, természetes, — hiszen ezt nagyon jól tudom — hogy ellenindítványokat mindenkinek joga van benyújtani és mikor egy tárgy kerül szönyegre, azal szemben ellenindítvány mindenkor beadható. De mi az ellenindítvány?

Lovász Márton: Az is csak indítvány! (Nagy zaj és ellentmondások jobbfelől.)

Elnök: Az ellenindítvány egészen más dolog, az nem önálló indítvány.

Lovász Márton: A határozati javaslat is indítvány.

Elnök: Az nem áll!

Casus belli.

Gróf Batthyány Tivadar: Ez casus belli, elnök ur. Nem engedjük meg! Megakadályozzuk! (Nagy zaj.)

Elnök: Általánosságban megjegyzem, hogy lehetetlen a magyar parlament tárgyalásait vezetni, ahol minden ok nélkül, mondhatom alattomos cselekedetet tesznek fel az elnökről. Emberi gyarlóságról tévedhetek, de az ellen kerekén tiltakoznom kell, hogy az én eljárásom tisztességét kétségbevonják. Az érvek előtt meghajlok, azonban soha sem fogok meghajolni fenyegetések előtt, t. i. nem hátrálok meg. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Mi sem fogunk meghajolni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Senki sem fenyegette! Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Ellenindítvány és önálló indítvány között mégis csak van különbség. Hogy ha a t. képviselő urak erre vonatkozólag ellenvetést akarnak tenni, akkor, azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, hogy a t. képviselő urak a véderőjavaslata vonatkozásban felfogásukat, amíg az eljárásban házasabályellenességet akarnak megállapítani. (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.) A véderőjavaslat tárgyalása alatt adattak be ellenindítványok (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.) és határozati javaslatok. Volt egy határozati javaslat, mely utasítani kívánta a kormányt, hogy vegye le a véderőjavaslatokat a napirendről stb. stb. Természetes, hogy aki azt beadta, ennek alapján egész anyagával együtt újra tárgyalhatja a véderőjavaslatokat. A részletes vitánál szorososan a címekhez és tételekhez kell magát a szónoknak tartania. Mikor a tárca egész anyagához hozzászólt, tul esett azon határvonalon, amelynek keretében őt nézetem szerint megilleti a szó. Ilyen természetű határozati javaslatoknál, amennyiben a zárzó egyáltalában megadható, csakis arról szólhat a határozati javaslat benyújtója, amire az ő határozati javaslata vonatkozik. (Zaj a baloldalon.) Ha a t. képviselő ur önálló indítványt akart volna előterjeszteni, akkor önállóan kellett volna azt beírnia az indítvány-

könyvbe. Ami pedig az önálló indítványokat illeti, szigorúan fogok ragaszkodni a házasabályok 198. szakaszához és semmi olyasmit nem fogok indítványoknak — nem ellenindítványoknak, mert ez más, hanem önálló indítványoknak — tekinteni, ami, mint önálló indítvány, írásban nem lett előzetesen beadva, az indítványkönyvbe nem lett egyidejűleg beírva. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza a házasabályokhoz kér szót. Tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék fenyegetőzik. Az elnök megkülönbözteti a határozati javaslatot az ellenindítványtól, már pedig ez ellenzék az eddigi gyakorlattal. Az elnök maga is elismeri, hogy a határozati javaslat benyújtóját megilleti a zárzó joga. De abban téved az elnök, hogy a zárzó joggal élő csak a határozati javaslatának keretében mozoghat, mert a házasabályok ebben a tekintetben semmi korlátozást nem írnak elő. (Helyeslés a baloldalon.) A miniszter vádaként emelt a beszédében, a zárzó joggal élő képviselőnek tehát kötelessége is volt a politikai kérdésekre kitérni. Az a kérés, hogy maradjon meg az elnök az eddigi gyakorlat mellett, hogy a zárzó joggal élő vita egész anyagára kitérhesse. (Helyeslés a baloldalon.)

Justh Gyula magyaráz.

Justh Gyula hangoztatja, hogy az ellenzéknek egyetlen tagja se vádolta az elnököt nemtelen cselekedettel. Pár megjegyzést fűz a vitás kérdéshez. A kérdés azon fordul meg, vajjon a 213. szakasz alapján megillette-e a zárzó joga Sághyt vagy sem? Amint eldől, hogy a zárzó joga megillette Sághyt, nincs semmi kétség a továbbiakra nézve. Mert hiszen a házasabályokban nincs semmiféle korlátozás, amely megfoszthatná a képviselőt attól, hogy a vita egész anyagát felöllehesse. Hiszen az illető képviselő, aki határozati javaslatot nyújt be, éppen a vitatkozási szabadságot akarja magának biztosítani. Éppen a tárgyalás alatt levő kérdés anyaga az, amely a zárzó joggal élő képviselőt korlátoztatja. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök hangoztatja, hogy minden ténykedésben jóhiszeműség vezeti. Az érvek előtt szívesen meghajol. Öszintén megmondja, hogy sehol nem találja a megállapítását annak, hogy az ilyen materiális határozati javaslatok benyújtóit a zárzó-joga megilleti.

Felkiáltások a baloldalon: Régi gyakorlat!

Elnök hangoztatja, hogy Sághy határozati javaslatának a tétellel semmi kapcsolata nincs, úgy hogy nem lehet ellenindítványnak tekinteni. Közbeszólásával az volt a célja, hogy a kérdés tisztáztassék. Most is fontartja álláspontját, hogy Sághy határozati javaslata se nem ellenindítvány, se nem módosítás. A házasabályokban nincs benne, hogy a határozati javaslat benyújtóit a zárzó joga nem illeti meg. Hangoztatja most is, hogy a házasabályok kezelésében jóhiszeműséggel jár el, semmiféle hátsó gondolatai nincsenek.

Justh Gyula konstataálja, hogy Sághynak az elnök megadta a zárzó jogát és csak önmagával polemizál, amikor most azt vitatja, hogy Sághynak nem volt joga zárzóra.

Hock János azt vitatja, hogy az elnök magyarázata beleütközik a házasabályok anyagi rendelkezéseibe. A házasabály fontos alkotmánybiztosíték, azért az ellenzék továbbra is ragaszkodik az eddigi gyakorlathoz. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar hangoztatja, hogy a házasabályok 213. szakaszát negyven év óta erőfelleképpen magyarázzák, nem érti, miért kell most ebbe a paragrafusba valami más értelmet belemagyarázni. Tiltakozik az ellen, hogy negyven év gyakorlattal szentesített jogot akarja az elnök most megszorítani. Hogy ez a szándék fölizgatja az ellenzékot, csak nagyon természetes.

Ismét a kultuszárca.

Bakó József és Horváth Mihály nem ólnak a zárzó joggal.

Elnök fölteszi a kérdést.

A költségvetést ezután általánosságban elfogadták. Sághy Gyula, Bakó József és Horváth Mihály határozati javaslatát mellőzték. A részletes tárgyalás során az egyetemek tételénél

Sághy Gyula hangoztatja, hogy a közjogi és közigazgatási tanszék együttes betöltése nehézségekbe ütközik, úgy hogy vagy az egyik, vagy a másik ág szenvedni fog. Nincs alkalmas erő.

Hantos Elemér: Nem olvassuk az irodalmat! (Zaj.)

Sághy Gyula: A képviselő ur fiatalabb, sem hogy ebben a kérdésben ítélné. Mi már régen a kulturát szolgáltuk, mikor a képviselő ur még a bölcsőben volt. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Hantos Elemér: Itt egyformák vagyunk!

Sághy: Figyelmeztetem a képviselő urat Deák Ferencz egy mondására, hogy sok szabd, ami nem illik. (Derűtség a baloldalon.) Az orvosi egyetemen nyilvános rendkívüli tanári állásokat kellene szervezni az asszisztensek helyett. Az egyetemi tanárok korpótléka érdekében szól. Az egy-

temi könyvtár hajának orvoslását sürgeti. Általános leltárt kellene készíteni. Az egyetem központi személyzetének szaporítását és fizetésrendezését sürgeti. Az adminisztráció gyorsasága és jóssága tekintetében erre szükség van. Kéri az egyetemi és műegyetemi énekkarok támogatását. A tételt nem szavazza meg. (Helyeslés a baloldalon.)

Balogh Jenő államtitkár röviden hangoztatja, hogy nem viseltetik ideges türelmetlenséggel a jogi kar iránt. Őt nem érheti vád, hiszen utódjára nézve egy év múltán ma se érkezett a miniszteriumba a javaslat, ugyancsak a közjogi és közgazdasági tanszékre szóló javaslatot is január óta várja a miniszterium. Az egyetemi tanárok óhajait szívesen képviseli a miniszter előtt, de míg a tisztviselői kar és a tanítás ügye rendezve nincs, azok teljesítéséről szó se lehet. (Helyeslés.)

Gróf Zichy János kultuszminiszter hangoztatja, hogy az egyetem központi személyzetét máris szaporította s a jövőben is szaporítani fogja a szükséges mértékben. Az egyetemi könyvtárnak nincs megfelelő helyisége, túl van zsúfolva. Ideiglenesen az egyetem közelében megfelelő helyiségeket béreltet ki, hogy a szegény ifjak zavartalanul tanulhassanak. Kéri a tétel elfogadását.

Elnök felbeszéli a tanácskozást.

Gróf Khuen-Héderváry Karoly miniszterelnök beértesíti a kormány 1910. évi működéséről szóló jelentését. Ez azért késett eddig, hogy benne az új népszámlálás adatai is napvilágot lássanak.

A jelentést szétosztják.

Elnök megteszi a holnapi ülésre vonatkozó indítványát, majd áttértek a sürgős interpellációra.

Az erdélyi vagonhiány.

Ráth Endre a székely Körvasuton hónapok óta mutatkozó vagonhiányra mutat rá. Ez úgy az iparnak, mint a kereskedelemnek végzetlen nagy kárára van. A bajt minél előbb orvosolni kell. A következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

Van-e tudomása a miniszter urnak a székely Körvasuton hónapok óta tartó ugyszólván teljes vagonhiányról, amely már annyira jutott, hogy az erdélyi faüzemek kénytelenek üzemüket beszüntetni, munkásaikat elbocsátani, ezzel irtózatot károkat okozva?

Ha igen, hajlandó-e minden rendelkezésre álló eszközzel azonnal orvosolni a hiányokat. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Beöthy László kereskedelmi miniszter nyomban válaszolt az interpellációra. A bajról csak ma értesült s érdeklődött annak okairól. Úgy értesült, hogy a baj okát a repaszállításban kell keresni, ami csakhamar megtörténik. Egyébként már intézkedett a kirívó baj orvoslására. (Helyeslés.)

Ráth Endre tudomásul veszi a választ. A Ház színtén.

Elnök ezután három órákor berekeszti az ülést.

Budapest, december 21.

Készül a magyar Dreadnought. Mint Fiuméből írják, az ottani tetemesen megnagyobbított Danubius-hajógyár építkezése rohamosan halad előre úgy, hogy biztosan számíthatunk arra, miszerint a magyar Dreadnought már január hó folyamán eljut a hajógerincz építéséig. A hajólab már majdnem készen áll. Az új nagy hajógyárban kifejtett munkálkodás a tengerészeti szakkörök osztatlan elismerését érdemli ki. A gyorscirkálók és a torpedóhajók építése Porto Reben szintén programszerűen halad előre úgy, hogy az új építmények kellő időre pontosan elkészülnek. Teljes mértékben büszke lehet tehát Magyarország eme új hajógyárára, amelyben még a legnagyobb csatahajókat is meg lehet építeni, ami által a magyar ipar tökéletes versenyképességéről tesz tanubizonyságot.

Vasuti munkások a Justh-pártkörben. Kias Miklós elbocsátott államvasuti munkás vezetése alatt a vasuti munkásoknak 40 tagú küldöttsége tisztelt meg ma este a függetlenségi pártkörben, hogy a pártot helyzetük javítására indított akció támogatására felkérje. A küldöttséget dr. Földes Péter, a párt alelnöke fogadta és a párt legmesszebb menő támogatását ígérte meg. Kérésüket Lovász Márton fogja a Ház elé terjeszteni.

Küldöttségek a kormánynál. Esztergom várososa nagyobb küldöttsége tisztelt meg ma délelőtt a képviselőházban gróf Khuen-Héderváry Karoly mi-

niszterelnököt. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy hasson oda, hogy a párkányi járást érdeklő telekkönyvet ne vigyük el Esztergomból, hogy a felállítandó törvényszékek közül jusson egy Esztergomnak is és végül állítsák fel a városban pénzügyigazgatóság, amelyet már régebben megígérték Esztergomnak. Gróf Khuen-Héderváry Karoly miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy azon lesz, hogy a küldöttség kérsége méltányosan intézessék el. A küldöttség ezután felkereste dr. Székely Ferenc igazságügyminisztert és Lukács László pénzügyminisztert, akik szintén jóakarattal támogatásukat ígérték meg.

Beöthy László kereskedelmi miniszter ma délelőtt fogadta Árvamegye küldöttségét, amelyet Csaplovits Simon Árvamegye főispánja vezetett a miniszterhez. A küldöttség az Árvamegyében létesítendő és Árvaváraljáról kiinduló villamos vasút és a villamos áram előállítására szolgáló és Popiele felállítandó vízművek felállítására ügyében járult a miniszterhez. Beöthy László kereskedelmi miniszter a küldöttséget legmesszebbmenő támogatásáról biztosította.

Uj párt. A Független Kisiparosok és Kiskereskedők pártja tegnap este 8 órákor a Wesselényi- és Kazinczy-utca sarkán levő Ujhelyi-kávéház helyiségeiben igen népes értekezletet tartott, amelyen a szervezkedés kérdésével foglalkoztak. Horváth János fejtette ki a párt programját. Nagy tetszés és helyeslés mellett hangsúlyozta, hogy a kisiparosoknak és kiskereskedőknek szükségük van arra, hogy függetlenül minden más pártalakulástól szervezkedjenek. A párt programjának legelső pontja az általános, egyenlő és titkos választói jog, mert a nép igazi érdekeit csak egy ily választói jog alapján összeült népparlament ismerheti fel és valósíthatja meg. Követeli a párt a közigazgatás demokratikus reformját, a legteljesebb autonómiával, a virilizmus eltörlésével. A népoktatás terén a felekezetenkéntes népoktatást tekinti leghelyesebbnek. A nép érdekében kívánja a progresszív adó behozatalát és a szekularizációt. A magyar ipar fellendülését és önálló banktól és önálló vámterülettel várja a párt. Az ipartörvény revízióját sürgeti és ez irányban külön akcióit indítja.

KÜLFÖLD.

Az osztrák urakháza ülése. Bécsből jelentik: Az urakháza mai ülésén báró Plener előadó a költségvetési provizóriumra vonatkozó javaslatról és a császári rendeletről referált. Dr. Grabmayr a tulajdonoson gyakori kormányváltások hátrányait tárgyalja. Foglalkozik a jelen kormány ellen emelt azon váddal, hogy a klerikalizmus felé hajlik, sőt, hogy a 14. szakasz alkalmazásától sem idegenkedik. E vádaknak nem látja indokoltaknak. Báró Skene kijelenti, hogy a kiadásoknak a költségvetésen túl való felemelését csak a legvégső szükség esetén kellene megengedni. De egyidejűleg gondoskodni kell a kiadások fedezetéről is. Lovag Zaleski pénzügyminiszter köszönetet mond báró Plenernek elapos és kiváló jelentéseért. Kijelenti, hogy reszortjában három alapelv érvényesül, tudniillik az államháztartás egyensúlya, csakis rentabilis beruházások és kiadások és semmiféle költségnedvezet nélkül. Pinisky és Goess grófok felszólalásai után báró Plener előadó elmondja zárszavát és ezután elfogadják a költségvetési provizóriumot. Legközelebbi ülés holnap délután egy órákor lesz.

Gróf Pinisky beszédében megjegyzi, hogy a pénzügyi helyzet évről-évre rosszabbodik. Ennek egyik oka, hogy szakítottak a hagyományos takarékosággal. Gróf Goess kifejti, hogy a beruházási kiadások feletti szükségesség. Báró Plener előadó zárszavában kifejti, hogy a birodalom rossz pénzügyi helyzete csak a legszükségesebb kiadásokat és beruházásokat teszi lehetővé. A hivatalnokokat illetően belátja, hogy az alsóbb állami alkalmazottakért kell valamit tenni, másrésztől törvényes intézkedés kell a passzív rezisztencia ellen. Ezután az adójavaslatról szól. A Ház ezután elfogadja a császári rendeletet, ugyancsak második és harmadik olvasásban a költségvetési provizóriumot és ezután gróf Stürgkh Latour interpellációjára válaszol.

Véres verekedés a luxemburgi parlamentben. Brüsszellel jelentik: A luxemburgi országgyűlésen ma nagy verekedés támadt a klerikalista Trun és a szociálista Walter között. A szociálista képviselő Trunt tolvajnak nevezte, mire ez kutyakorbácsot vett elő s dulakodni kezdtek. A karzatról a közönség lerohant, a verekedők közé keveredett, hiába csitította a hajbakapott képviselőket Lavalle elnök és Aychen miniszterelnök, a verekedés tovább tartott. Végre csendőrség jött az ülésterembe s úgy a képviselőket, mint a hivatalos tömeget kiszorította az utcára. Ott azután tovább folyt a verekedés. A képviselők botokkal ernyőkkel ülték egymást, sokan komolyan megsebesültek. A járókelők is összecsendültek s a tömeg a klerikalisták ellen fordult, akik végül egy ház udvarára menekültek és bezárták a kaput.

A bécsi német nagykövetség visszahívása. A „N. W. Journal“ berlini tudósítója azt jelenti, hogy ottani illetékes helyen biztosra veszik Tschirschky bécsi nagykövet visszalépését. A nagykövet ugyanis a marokkói affaire folyamán abszolút tehetetlennek bizonyult és a legfontosabb információkat is elmulasztotta.

Weisskirchner bünei. Bécsből jelentik: Az államadósságokat ellenőrző bizottság mai ülésén a napirend előtt szóba került a dél-német dunagőzhajózási társaság részvényeinek megvásárlása, amelyet még Weisskirchner kereskedelmi miniszter korábban üttött nyelbe és amelyről az a felfogás terjedt el, hogy az egész pénzügyi művelet alkotmány- és törvényellenes volt. A bizottság elvileg megállapította, hogy ebből a szempontból a transzactio nem kifogásolható, de a kérdés érdemének megvitatásába ma nem ereszkedett.

Megindító jelenet a francia kamarában. Jelentették, hogy a francia kamara tegnap hosszú vita után a német-francia egyezményt ratifikálta. A szavazás előtt, mint Párisból jelentik, megindító jelenet játszódott le. A Meuse, Meurthe et Moselle és Vosges departamentoknak, tehát Lotharingia francia tulajdonban maradt vármegyéjének 14 képviselője nevében az egyik képviselő az emelvényre lépett és egy deklarációt olvasott föl, amely szerint tartózkodnak a szavazástól. A deklarációban kijelentették, hogy elismerik ugyan az előnyöket, amelyeket az egyezmény Franciaországra nézve biztosít, de mint Lotharingia francia tulajdonban maradt területének képviselői semmi esetre sem szavazhatnak meg olyan szerződést, amelynek az értelmében Németország javára lemondanak egy darab nemzeti területről. Ez a deklaráció mély hatást tett a képviselőkre, különösen pedig Lebrun gyarmatügyi miniszterre, aki Meurthe et Moselle megyebeli képviselő. A miniszter, aki természetesen a kormányval kellett, hogy tartson, sírva fakadt és elhagyta a termet. A miniszterek és a képviselők azonban utána tódultak és elismerésüket fejezték ki neki azért az önmegtartózkodásért, hogy a haza érdekeit följé helyezte személyes érdekeinek.

Az orosz-perzsa konfliktus. Teheránból táviratozzák: A kabinet, amelyről azt tartja a közfelfogás, hogy az orosz követelésekkel való engedékenység mellett van, nagy győzelmet aratott ellenfelei fölött. A medzlisz ülésén, mely este 8 órától 11 óráig tartott, azon javaslatot, hogy a ház öt tagú bizottságot válasszon az orosz ultimátum ügyének megvizsgálására, 39 szavazattal 12 ellen — kettő nem szavaztak — elfogadta. Alig látszik kétségesnek, hogy a perzsa kormány most Oroszországnak Shuster elbocsátására vonatkozó követelését teljesíti, ha a közvélemény nem bizonyul tulerősnék.

EGYHÁZAK.

(Az új zirczi apát székfoglalója.) Dr. Békői Remig, az új zirczi apát, a jelen tanév első felét befejezve az egyetem tanári katedráján, karácsonyra Zirczre költözik és január 6-án, Vízkereszt ünnepén megtartja intallációját Veszprémben, ahol báró Hornig Karoly megyés püspök fogja apáttá benediktálni.

A tekeres kockaszáma: 3670 = e
152 Készítette: Tue
568
170 Előhívás ideje: VIII. 23

Péntek, december 22.

EGYETÉRTES

7

A háború.

— A solumi terület átengedése. — Anglia támogatja Törökországot. — Olaszország átírta a nagyhatalmakhoz. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 21.

A tripoliszi harcstérnek semmiféle újabb eseménye nincsen. A helyzet változatlan és béketárgyalásokról még egyelőre szó sincs. Az egyedüli újabb esemény a solumi kikötőnek és területnek átengedése. A porta a solumi kikötő és terület átengedése fejében a következő feltételeket szabta Egyiptomnak, illetőnek Angliának:

Angolország maradjon jóindulatu semlegeségben, viszont tartozik az olasz flottának esetleges akcióját a tengerszorosban megakadályozni s végül ígérje meg Anglia, hogy közre fog működni a Balkánon a béke fentartása érdekében.

Kétségtelen, hogy Angolország meg fogja adni ezeket a garanciákat és akkor Said pasa abban a helyzetben lesz, hogy megfeszített erővel folytathatja a háborút s számíthat Anglia támogatására abban a tekintetben, hogy ha a hadjárat béketárgyalásokra fog vezetni, Tripolisz török fenhatóság alatt marad, bár a közigazgatás Olaszország kezébe kerül. A londoni kormány eddig még nem válaszolt hivatalosan a kikötött feltételekre. A solumi kikötőben már angol hadihajó és 600 egyiptomi katonára van négy egyiptomi és két angol tiszt vezérése alatt.

Mai táviratainkat itt adjuk:

Az Egyiptomnak átengedett terület.

Konstantinápoly, december 21.

Hire jár, hogy a külügyminiszternek Solumnak a nagyvezír és az egyiptomi kormány között megállapított átengedéseiről nem volt tudomása.

Olaszország közlése a kabinetekké.

Berlin, december 21.

A Tageblatt római tudósítója jelenti, hogy béketárgyalásokról még nincs szó és a helyzet változatlan. A római kormány közölte a kabinetekkel, hogy ha Törökország még továbbra is ellenáll, akkor Olaszország nemcsak hogy nem fizet kártérítést, de még ő fog hadikárpótlást követelni.

Az olasz flotta.

Szaloniki, december 21.

Három olasz hadihajó horgonyt vetett Durazzo előtt s két órával később még három olasz páncélos érkezett. A hadihajók jeleket váltottak egymással s a durazzói hatóság azt hiszi, hogy ellenséges támadásra készül az olasz flotta. Valónál azonnal két zászlóalj katonaságot küldtek Durazzoba. A lakosság annyira meg van rémülve, hogy az ország belsejébe akar menekülni. A csapatok parancsot kaptak, hogy minden további utasítás nélkül fegyveresen akadályozzák meg az olasz haditengerészek partraszállását.

Olasz bombázás.

Konstantinápoly, december 21.

A tripoliszi katonai parancsnok közlése szerint egy olasz hadihajó a hó 8-án Sirt kikötőt bombázta és néhány házat összerombolt.

Konstantinápoly, december 21.

Hivatalos jelentések szerint egy olasz ezirkáló bombázta a Yemeni partvidék mentén levő Safer-sziget török őrházát. E jelentések szerint olasz ezirkálók lefoglalták a török felhőld által kibérelt Kaisserie nevű török hajót.

Francia csapatok az oázisban.

Róma, december 21.

A Dsanet és Barma oázisokat a francziák az 1904-ben kötött francia-olasz szerződés értelmében megszállották.

A török kormány repülőgépei.

Brüsszel, december 21.

Ismét két belga aviatikust szerződtetett a török kormány, akik repülőgépeikkel elindultak Tripoliszba. Robbantószereket is vittek magukkal, hogy felvegyék a küzdelmet a levegőben az olasz repülőgépekkel.

Riasztó hírek a királyról.

— Megezáfolt szenzációk. —

Budapest, december 21.

Egy szenzációt hajhászó cseh ujság jóvoltából aggodalmat keltő hírek jártak be a világsajtót a királyról. De a *Narodny Listy* nem elégedett meg azzal, hogy uralkodónk felől kellemetlen hírlapi kacskákat bocsát világá, hanem még a trónörököséről is alaptalanságokat terjeszt.

A képviselőházban kora délelőtt egyébről sem beszéltek, mint a király állapotáról. Egy mást ostromolták hírekért az emberek. Délfelől az a riasztó hír terjedt el a folyosón, hogy a király betegsége komoly és állapota aggasztó. A hurut állítólag oly makacs és súlyos, hogy a király légzési zavarokkal küzd. Nagy volt az izgalom, az agg uralkodó egészségi állapota érdekelte a képviselőket, akik csak a hivatalos czáfolatok megerkeztek nyugodtak meg.

Erre vonatkozó híreink a következők:

Hírek a királyról.

Az utóbbi időben olyan hírek bukkantak fel a királyról, amelyek egészségi állapotának változásáról szóltak. Hol jobban érezte magát, hol rosszabbul. E híradások tartalmát a beállott időváltozások tulajdonították s mint hogy a király nem szívesen mond le napi szokásairól s így nehezebb is megővni a hívős időjárás következményeitől.

A *Narodny Listy* nevű prágai ujság már szinte riasztásszámba menő hírt közöl. A tudósítás szerint: a királynál időnkint szívgyöngeség jelentkezik és hogy ő felsége egész közérzése az általános elgyengülés tüneteit mutatja. Erre vezendő vissza, mondja a hír továbbá, hogy a múlt héten néhány udvari ebédnek, köztük annak is, amelyet az orosz czár nevenapján tartanak meg évente, el kellett maradnia.

Bécsi mérvadó forrásból ezzel szemben azt állítják, hogy a hír teljességgel nem felel meg a valóságnak. A király néhány nappal ezelőtt visszakapta gyöngé nátháját, amelytől azonban már ismét megszabadult. Enyhe természetű katarrhus maradt csak hátra, amely már szintén mulóban van. A ködös időjárásra való tekintettel dr. Kerzl, a király udvari orvosa, már néhány héttel ezelőtt intézkedett, hogy a király a karácsonyt az idén ne Wallseában, hanem Bécsben töltsse.

A király Schönbrunnban, ahol most tartózkodik, az őt jellemző kötelességérzettel végzi teljes napi munkáját. Tegnap is, ma is a szokott időben kelt fel és fogadta a kabinetiroda referenseit, majd rendes napi teendői végzéséhez fogott. Dr. Kerzl, mint rendesen, csak egyszer naponta látogatja meg a királyt. Hogy az az ebéd, amelyet évente az orosz czár nevenapja alkalmából tartanak, most elmaradt, az dr. Kerzl tanácsára történt, aki ezzel el akarta kerülni, hogy a király az udvari ebédrel együtt járó gyakori és huzamosabb beszélgetéssel hangszálait megeröltesse. A riasztó hírek nem igazak, a király szubjektív érzése igen jó és a jelenlegi muló katarrhusa a legcsekélyebb aggodalomra sem ad okot.

Egy udvari czáfolat.

Bécsi tudósítónk telefonozza, hogy alkalma volt egy udvari méltósággal beszélgetést folytatnia, aki a következőket mondta el:

— A felség ma jól érzi magát. Éjszakája nyugodt volt, csak egyszer ébredt fel, mert köhögési

inger jelentkezett, de aztán ismét elcsoderedett. Régi szokása szerint ma is nagyon korán kelt fel s már reggel hét órákor íróasztala mellett állami ügyeket intézett. Az egyetlen kellemetlenség az, hogy nem mehet szabad levegőre. Lakosztályát nem hagyhatja el, mert nyirkos, ködös az idő. Minden mozgása az, hogy átmegy a lakosztálya mellett berendezett télikertbe, a pálmák és naranccsfák közt járkal fel és alá. Ha az idő nem nagyon nedves, akkor kinyitják ennek a nagy csarnoknak ablakát, ha azonban kedvezőtlen az idő, akkor csukott ablakok mögött sétál a felség.

Az utóbbi napokban egyáltalán nem szíhatott friss levegőt a király, alig mozgott s ez káros hatással volt étvágyára. Kellemetlen napokat élt át a környezet. December 12-ike óta egyszerre kedvezőtlenre fordult állapota. Napjában többször köhögési inger jött rá s mivel szobáiból nem mozdulhatott ki, alig evett valamit, aminek természetesen a közérzésre nézve nem maradhatott el a visszahatása. Hangulata nyomott volt, a nyugtalan éjszakák után rosszkedvűen kelt föl, reggeli-jéhez alig nyult, de azért fáradságtalanul dolgozott. Éjszakánkiat sokszor lepte meg köhögési roham s erre való tekintettel környezete egész éjjel ébren volt.

Dr. Kerzl udvari orvos a schönbrunni kastélyban maradt éjszakára, hogy a király közelében lehessen, ha esetleg hivatja, amire nem volt eset. Minden reggel rosszkedvűen fogott hozzá a király napi munkájához és a rosszul kezdődő nap hangulata estig sem hagyta el. Mindössze ennyi igaz a szállongó hírekből. Az udvari orvos rendelkezésére történt, hogy a hivatalos fogadtatásokat a legszűkebb körre szorították.

A kabinetiroda főnöke és a főudvarmester ugyan mindennap megjelentek az uralkodó előtt s a külügyminiszter is hetenkint egyszer kihallgatásra ment ki Schönbrunnba, de az előterjesztéseket úgy intézték, hogy a királynak lehetőleg keveset kelljen beszélnie. Ezért maradt el gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek a múlt hétre tervezett kihallgatása és *Mavrogeni* bécsi új török nagykövet bemutatkozó audienciája is.

Hivatalos czáfolat.

A Budapesti Tudósító délben Schönbrunnból, illetékes helyről a következő közlést kapta:

A király megbetegedéséről szóló ujsághír megröszévesztésen alapszik. A király teljesen jól van, közérzése és hangulata igen kedvező. Tegnap este a karácsonyi ünnepekre érkező *Mária Valéria* főhercegnőt a schönbrunni kastélynak a főhercegnő részére lakosztályul szolgáló termeiben fogadta. Hosszabb időt töltött el leányánál élénk beszélgetésben, azután visszavonult lakosztályába. A király a mai éjszakát is, mint rendesen, zavartalan álomban töltötte el s reggel a szokott időben kelt fel, úgy, hogy a kora reggel már dolgozóasztalánál találta. Reggel nyolcz órákor *Mária Valéria* főhercegnő látogatta meg a királyt, aki azután gróf Paar főhadsegéd jelentéstételt hallgatta meg, majd pedig báró Bolfras főhadsegédet fogadta. Délelőtt tíz órákor gróf Achenthal közös külügyminiszter jeleat meg kihallgatáson, amely több, mint egy óra hosszat tartott.

Mértékadó körökben csodálkoznak, miképpen volt lehetséges ilyen teljesen indokolatlan és alaptalan riasztó híreket a király állapotáról világgyűrtöltni, holott ő felsége egészségi állapota napról napra a legjobb, amit mindazok, akik az utóbbi napokban, valamint ma a királynál megjelentek örömmel állapíthattak meg. Ha az időjárás még kedvező marad, a király az ugynevezett Kamara-kertben sétát fog tenni.

Orvosi tanácskozás.

A Zeil írja:

A király állapota éppen nem kielégítő. A király légesőhuruban szenved és leánya, *Gizella* hercegnő kívánságára a napokban *Orfner* és *Chiari* tanárok, dr. Kerzl udvari orvos bevonásával konzíliumot tartottak a király betegségről. A királyt orvosai nyugalomra intették.

Bécsből telefonálja tudósítónk: A király állapota teljesen kielégítő. Még napokkal ezelőtt tör-

tént, mikor a hurut fellépett, hogy dr. Kerzl vezér-főtörzsorvos felelősségének tudatában azt tanácsolta a királynak, engedje meg, hogy más orvos is megvizsgálhassa. Erről azonban hallani sem akart a király, különösen akkor nem, mikor az udvari orvos hangsúlyozta, hogy nem a jelentéktelen hurut miatt, de köteles óvatosságból szeretné más orvosok tanácsát hallani. Mikor aztán az uralkodó házában legutóbb történt eljegyzés alkalmából Gizella bajor hercegnő Bécsben tartózkodott, ő is kérte az uralkodót, hogy hallgassa meg más orvosok véleményét, mint a hogy dr. Kerzl ajánlotta. Ekkor beleegyezett a király s néhány nappal ezelőtt előbb dr. Ortner, utána Chiari udvari tanácsos alaposan megvizsgálta a királyt s mindkét orvostanár helybenhagyta dr. Kerzl diagnózisát. Megállapították, hogy a légőshurut azért olyan makacs, mert az időjárás kedvezőtlen s különösen dr. Chiari azt tanácsolta az uralkodónak, hogy lehetőleg tartózkodjék a sok beszédől. Ezért történt, hogy a hivatalos fogadtatások és udvari ebédek, amelyeken a király nem szokta magát kimélni elmaradtak, de rendes napi munkaprogramján semmit sem változtatott az uralkodó. Erre nincs is szükség, még tulságba vitt óvatosság mellett sem.

Lapelkobzások.

Bécsből jelentik: Egy budapesti reggeli lap ma riasztó híreket közölt a király betegségéről és ezt a közleményt ma átvette a *Mittagszeitung*, az *Extrablatt* s a *Deutsches Volksblatt*. Az ügyesség mind a három lapot elkoboztatta a hamis hírek terjesztése czimén.

Legutolsó jelentések.

Bécsi telefontudósítás szerint: Feltétlenül megbízható forrásból közlik, hogy a király állapota ma minden tekintetben kedvező volt. A rendszer napi előterjesztéseken kívül kihallgatáson fogadta gróf *Aehrenthal* közös külügyminisztert és *Auffenberg* lovag közös hadügyminisztert. A király környezete mondja, hogy az uralkodó ezeken az audienciákon egyetlen egyszer sem köhöcsélt. Délután fél 1 órakor ismét kísérték a nap és a király sétálni ment az oszlopos csarnokba, amely téli kertté alakították át. Az uralkodó nem támaszkodott botra s nem volt egyenruhában, mint rendszeren, hanem kényelmes házi köntösben. Étvágya ma kielégítő volt, hangulata vidám s előd után hosszasan elbeszélgetett *Mária Valéria* főhercegnővel. *Ferencz Szeleástor* főherceggel és legidősebb leányukkal. Este 8 óráig maradt velük együtt, amikor szokás szerint aludni tért.

A trónörökös betegsége.

Alighogy megezárták a *Narodny Listy* című prágai lapnak a király súlyos betegségéről terjesztett híret, az említett lap — mint Prágából jelentik — legjobban informált bécsi forrásból azt jelentik, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös orvosai tanácsára a telet St. Moritzban fogja eltölteni. A trónörökös a tél folyamán egészen a pihenésnek fog élni és semmiféle udvari fogadáson vagy ünnepélyen részt nem vesz. Mindez azért történik, hogy megrendült egészségét helyreállítsa. A trónörökös St. Moritzba családja is elkíséri.

A cseh lap ismét üres szenzációval szolgál, mert a trónörökös tudvalegőleg tavaly és az előtte való esztendőben is St. Moritzban töltötte a telet, a tavaszt pedig rendszeren Brioni-szigetén tölti.

Azt a hírt, hogy *Ferencz Ferdinánd* főherceg az orvosok tanácsára családjával a telet Svájcban fogja tölteni és ezen idő alatt minden államügytől és ünnepélyen való résztvételtől tartózkodni fog, megezártják. Beszerzett információ szerint a trónörökös ilyenmü diszpozíciójáról semmit sem tudnak. A főherceg a legjobb egészségnek örvend.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

TÁVIRATOK.

Kína átalakulása.

Sanghai, december 21.

A béketárgyalásokat, amelyeket az európai negyed városházának egyik termében tartottak meg, tegnap megszakították, miután *Vuting-Fan* azt az álláspontot foglalta el, hogy a megegyezés egyedüli alapja a köztársaság. *Tang-Sao-Ji* kijelentette, hogy ily nagyfontosságú kérdésre nem válaszolhat, mert először Pekingbe kell jelentést tennie. Ennélfogva a fegyverszünetet egy héttel meghosszabbították. A republikánusok az elnökséget *Juansikkájnak*, az alelnökséget *Szunjatszennek* ajánlották föl. A császári család nagy apanaszt fog kapni. A békét akár így, akár amugy hamarosan meg kell kötni, mert a hatalmak sanghaji képviselői kijelentették a delegátusoknak, hogy nem tűrik a további khaoszt Kínában.

Sanghai, december 21.

Több idegen hatalom képviselőinek diplomáciai lépésére, amelyeket nem hivatalos formában *Vutingfang* és *Tangsaoci* békelegátusoknál tettek, *Vutingfang* válaszában megígérte, hogy minden lehető meg fog tenni, hogy a hatalmak képviselőinek óhajait teljesítse. Meg kell azonban gondolni, hogy a kínaiak a szabadságot, polgári jogokért és igazságos kormányzatért küzdenek. Egy hírtelenben összeütemített békének rossz következményei lehetnek. Ha új forradalom törne ki, az sokkal veszélyesebb volna, mint a mostani. Ezért sürgősen szükséges a békét föltétlenül szilárd alapon megkötni.

A török parlamenti válság.

Konstantinápoly, december 21.

Szadik bej volt ezredes, a liberális entente alelnöke hosszas levelet tesz közzé, amelyben különösen azoknak illuzióit kívánja lerombolni, akik azért akarnak belépni a pártba, hogy miniszterek és hivatalnokok legyenek vagy anyagi előnyöket biztosítsanak maguknak. Az alkotmánymódosítást illetően *Szadik* a korona jogainak öregbítése mellett van. Előbb azonban az oligarchia titkos és folyton érvényesülő hatalmát kellene megsemmisíteni.

Hír szerint az ifjú-török párthoz tartozó albán képviselők a pártból kilépni szándékoznak, ha a kormány a kívánt albániai reformokat nem valósítja meg.

Konstantinápoly, december 21.

Tekintettel azokra a célzásokra, amelyeket a nagyvezér a tegnapi ülésen *Kiamil* basa ellen tett, a „*Tanin*” közli két titkos jelentés szövegét, amelyek bizonyítják, hogy *Kiamil* 1886-ban azt a nézetet fejezte ki, hogy *Törökország* az alkotmányra nem értett és csak száz év múlva fog megérni. Az 1908. évben, az alkotmány helyreállítása után az ifjú-török mozgalom ellen irányuló jelentést tett. Azt hiszik, hogy a leleplezésnek az a célja, hogy lehetetlenné tegye *Kiamil* visszatérését a nagyvezéri állásba.

Konstantinápoly, december 21.

Tegnap szelvényben híresztelték, hogy a képviselőház mai ülésén nagy botrányok lesznek. Erre való tekintettel a katonai őrséget a parlament épülete előtt megkettőztették s katonatiszteket nem bocsátottak be az ülésre. Várakozás ellenére minden csendes volt, mert ma nem került sorra a bizottsági jelentés az alkotmány harminczötödik szakaszának módosításáról. Ez a vita a jövő hétre maradt. A helyzet pillanatnyilag javult és a kormányválság kitérése a jövő héti elodásódott.

Konstantinápoly, december 21.

A kamara bizottsága befejezte az alkotmány 35. szakaszának módosítására vonatkozó indítvány tárgyalását. A bizottság módosította az indítványt és kimondta, hogy a szultán csak három hónapra napolhatja el a kamarát, feloszlatás esetén pedig a kamarát három hónapon belül újra egybe kell hívni. Azt hiszik, hogy az ifjú-törökök, minthogy a szultán vonakodik a kamarát feloszlatni, a ka-

mara elnapolását fogják kívánni. A többség és az ellenzék közt az egyezkedési tárgyalások tovább folynak.

A bolgár anarchisták merényletei.

Szaloniki, december 21.

Az itteni hatóságok bizalmas értesítést kaptak a szófiai török követségtől, hogy újabb bolgár anarchista bandák lépték át a macedóniai határt és ismét dinamitmerényleteket forralnak. A hatóságok erre való tekintettel minden óvintézkedést megtettek s így például a koszovoi vilajetben, hol eddig a mohamedán lakosság titokban fegyverkezett, nyíltan osztanak ki fegyvereket a nép között. Szaloniki környékén a hatóságok fegyverezik fel a mohamedán lakosságot.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		decz. 21.	decz. 20.	decz. 19.
Buza	helyben	98	98%	—
	decemberre	96%	97%	—
	májusra	102%	103%	—
Tengeri	decemberre	—	74	—
Chicago.				
Buza	decemberre	94	95	—
Tengeri	decemberre	63%	64	—

Newyork, december 21. Gyapot Newyorkban helyben 9.65 (9.65). Gyapot decemberre 9.30 (9.40). Gyapot februárra 8.92 (9.02). Gyapot New-Orleansban helyben 9.16 (9.16). Petroleum Stand white New-Yorkban 7.35 (7.35). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Petroleum Refined in Cases 8.85 (8.85). Petroleum Credit Blances at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.35 (9.40). Zsir Rohe és Brothers 9.70 (9.70).

Chicago, december 21. Zsir decemberre 9.10 (9.10). Zsir januárra 9.17 (9.17). Szalonna short clear 7.57 (7.90). Sertéshus januárra 14.57 (14.62).

UJDONSÁGOK.

Zárt építkezést!

* * *

Hozzáértők bebizonyították, hogy esnyán építkezünk és bebizonyították azt is, hogy rosszul építkezünk. Az események pedig egyre-másra szállítják a bizonyítékokat, hogy veszedelmesen építkezünk. Kiseb bal-esetek éppen olyan gyakran fordulnak elő, mint nagy katasztrófák s ezzel körülbelül úgy vagyunk, hogy égen-földön senkinek akar segíteni rajtunk.

A pesti utca különben is tele van ezer meg ezer veszedelemmel. Az utcai gonosz-tevőkről, akik bizonyítalanná teszik az embernek a járás-kelest, nem is beszélünk. De a sok mindenféle jármű, a rohanó autók és egyéb futó szerszámok, a szűk utcákban száguldó kocsik mind-mind testi épségünket fenyegetik. Ez azonban, így fejezik ki hivatalosan, elválaszthatlan a világvárosi forgalomtól. Nagy a város, tehát nagyok a veszedelmek is.

Eddig úgy volt, hogy építkezési állvány alatt veszedelmes dolog elhaladni. Sok, nagyon sok ember van, aki inkább kerülőt tesz és vargabetűt kanyarítva átmege a tulsó járdára, nehogy éppen véletlenül valami emberi dolog történnék vele. Most már, mint *Étter* ügyész tragédiája bizonyítja, ez sem elég óvintézkedés. A boldogtalan végezetű ember a járdának nem azon az oldalán állt, ahol állványt készítettek. Mégis meghalt, mert az állványról a végzetes deszka az ellenkező oldalra röpült át és agyonütötte az ügyészt.

Ilyenformán, ha apacsok ki nem fosztanak, kocsik el nem gázol, autók össze nem zúsz és más veszedelmek is elkerülnek, még mindig a legszebb kilátásaid vannak arra, oh pesti halandó, hogy egy-egy állványról leesik valami, legyen az deszka, vagy malteros vödör, amely véget vet életednek, vagy örökre nyomorékká tesz.

Ki tehet róla? — védekeznek a közhatóságok. — Más bűnös itt nincs, mint azok a munkások, akik ott fonn, az állvány magas-

Péntek, december 22.

EGYETÉRTES

9

ságában megfelelkezvén a munka komolyságáról és közveszélyes voltáról, dévaj tréfákra vetemednek, vagy hajbakapnak s aközben kiesik kezükből a deszka, mely lezuhan és embereket agyonüt. A munkásokat példásan meg fogják büntetni. Mást a közhatalóságok nem tehetnek.

A mi véleményünk szerint azonban tehetnének egyebet is. Mert nemcsak a munkások bűnösek, hanem a rendszer is bűnös, amelylyel építkezünk. El lehetne kerülni például a közveszedelmet, ha — legalább a szűk utcákban — kötelezővé tennék az ugynevezett zárt építkezést, mint ezt a kontinens más nagyvárosaiban kötelezővé tették már. Emeljenek erős, szilárd falat, vagy palánkot az egész épület köré. Így legalább a járókelők élete és testi épsége nem forogna veszedelemben. Igaz, hogy ezzel az építkezés valamivel drágábbá válnék, de ez legfőkébb az építkezési vállalat baja volna. De az ember élete és testi épsége mégis csak fontosabb, mint az, hogy valamivel olcsóbb legyen az építkezés.

Azokban szinte félünk attól, hogy erre vonatkozólag valami szabályrendeletet alkotnak. Mert akkor legfőkébb volna egy új szabályrendeletünk, melyet senkisésem hajtana végre; aminthogy már igen régen van automobil-szabályrendeletünk, de azért az autók az expressz-vonatok sebességével szálguldanak az utcákon s mindennap leguillotimoznak néhány boldogtalan gyalogjártót.

(t.)

NAPIREND. Naptár. Péntek, december 22.

— Róm. kath.: Zeno vt. — Prot.: Zeno. — Görög-ország: november 9. B. A. fogant. — Zsidó: Tebeth 1. — A nap két reggel 7 óra 47 perczkor, nyugszik este 4 óra 9 perczkor. — A hold két reggel 9 óra 40 perczkor, nyugszik délután 5 óra 17 perczkor.

A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11 órakor.

Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A főrendiház ülése délután 4 órakor.

Művészi géphimnuszok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincsen. — Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Karácsonyi vásár az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincsen. — Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára. Nyitva 9—2-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1 óráig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalelő képtárak: A Műcsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon téli kiállítása. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Pállya Celesztin gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Karácsonyi vásár a Művészházban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

— Postafelügyelők ünneplése. Szép ünnepeltetésben részesítették Raichl Iguác postai- és távirafőfelügyelőt, a közlekedési tanfolyam tanárát. A vasuti tisztképző tanfolyam háromszáz hallgatója nevében farkasfalvi Mauchs Elemér fogalmazó szép beszédben tolmácsolta a hallgatóság örömét abból az alkalomból, hogy vezetőjüket főfelügyelővé nevezték ki. Az ünnepelt meghatóttan, szívből fakadó, keresetlen szavakkal köszöntö meg a megemlékezést. — Tordáról jelentik: Mokossy László postai- és távirafelügyelő hivatalfőnök tiszteletére 40 éves szolgálatának évfordulója alkalmából rendkívül meleg hangulatú jubileumi ünnepséget rendeztek kártársai és tisztelői. Az ünnepelt néhai Rudolf trónörökös két ízben is kiüntette ezimerekszerajándékokkal.

— Havazás. Alsókubinból jelentik: Árvamegyében szerdán éjjel nagy havazás volt, amelynek következtében a vonatok nagy késéssel közlekednek. A havazás ma délnél alábbhagyott.

— Lonsdale lord Ber'ubén. Berlinből jelentik, hogy Lonsdale lord, aki a német császár bizalmas barátja, Berlinben tartózkodik és tegnapelőtt résztvett a döberitz-i parforce-vadászaton, a vadászatot bezáró banketten pedig a német tiszteknek át akarta adni azt az arany-serleget, amelyet a tisztek az angol Olympia-show-n (lovaglő-ünnep) nyertek. A serleg: tömör aranyból van és briliánsokkal van díszítve és értéke 5000 font. Az átadás azonban nem történhetett meg, mert Vilmos császár az utolsó pillanatban lemondta megjelenését. Tegnap délelőtt Lonsdale lord a serleg átadása céljából a berlini királyi palotába hajtatott és egyúttal Vilmos császárnak, Augustus császárnénak, Viktória Lujza hercegnőnek és Eulenburg udvari főmarsallnak átadta karácsonyi ajándékát. A császár gyönyörű művi teknősbékapaizsból faragott cigarettatárczát kapott, a császárnénak antik-órát, Viktória Lujzának pedig briliánsokkal díszített órát ajándékozott Lonsdale lord. A császár villásreggelire látta magánál Lonsdale lordot, aki mint az angol-német barátság legbuzgóbb szószólója ismeretes Németországban és Angliában. A Germain-British Association Lonsdale lordot mostani berlini tartózkodása alkalmából tiszteletbeli tagjává választotta. Lonsdale lord a társaság elnökéhez táviratot intézett, amelyben köszönetét fejezi ki az őt ért kitüntetésért és kijelenti, hogy boldog lesz, ha szolgálataival csak némileg is hozzájárulhat, hogy a két nemzet közt barátságos viszonyt létesítsen, ami annál könnyebben fog menni, mivel nézete szerint a jelenlegi rossz hangulat félreértésen alapszik.

— A rák gyógyítható. Berlinben az orvostársaság tegnap esti gyűlésén Wassermann tanítkos tanácsos beszámolt kísérleteiről a rák-gyógyítás terén. Új módszere azon alapul, hogy vegyi behatás segítségével pusztítja el a rákos daganatokat s az eddigi kísérletek, amelyeket állatokon végeztek, kivétel nélkül eredménytelenül jártak. A tudós felolvasó azzal kezdte előadását, hogy Ehrlich szeruma adta neki az impulzust új csapásban kaláló kutatásaira. A berlini fertőző-kórházban végezte kísérleteit s abból a felfedezésből indult ki, hogy olyan vegyszert kell előállítani, amely eljutva a véredényekbe, a rákos képződményeket feldulja a nélkül, hogy a testszövet sejtjeit megtámadná. Wassermannnak segítőtársa volt kísérleteiben aszisztense, a jeles Keysser. Először egereken próbálták ki új szerüket. Meggyógyították az egereket daganatképződéseit s szövetevizsgálat után rájöttek, hogy azok rákos daganatok. Hosszas próbálgatás után Wassermann a telurból és sellénből előállította a fluoresceint, amelyet a véredényekbe vezetve, a rákos képződmények elpusztultak, de magát a testet nem támadta meg az új szer. A gyógyítás módjának minden fázisát fényképekben mutatta be a felolvasó. A fotográfiák színesek s feltűntették a rákos képződmények feloszlásának minden egyes stádiumát. Egylőre embereken még nem próbálta ki szerét Wassermann, de van reménye, hogy az épp úgy be fog válni embereken is, mint ahogy az egerek rákos daganatait meggyógyította.

— Akár hölgy, akár ur, aki hozzátartozóinak karácsonyra kellemes meglepetést akar okozni, tekintse meg Braehfeld F. Gizella-téri és Dorottya-utcai kirakatait. Ott beszerezhet mindent, ami a legelegánsabb és legdivatosabb. Finom francia hölgykecstyűket, legremekőbb belépőshawlokat, illatokat, hölgy- és uri zsebkendőket, selyemharisnyákat, uri és női finom esernyőket, a legszebb nyakkendőket, utcai és estélyi sítapalczákat, férfinégyeket. A karácsonyra való tekintettel országunk ezen első divatüzlete minden ezikket a legmészelebbe árán ajánlja fel.

— Párisi magyarok karácsonyi ünnepe. Párisból jelentik, hogy a párisi magyar egyesület rendkívül fényes és szépen sikerült karácsonyi ünnepélyt rendezett, amelyen a kolónia tagjai teljes számban jelentek meg. A párisi magyarság körében nagy örömet keltett gróf Széchenyi Miklós nagykövet látogatása, akit dr. Návay Aladár miniszteri tanácsos, kereskedelmi szak tudósító, az egyesület elnöke és Fodor Mátyás alelnök üdvözölték. A nagykövet szép szavakban köszöntö meg az ovációt. Az ünnepséget Fodor kisasszony művészi zongorajátéka nyitotta meg. Nemes pápai prelátus ünnepi beszédet mondott, a párisi magyarok nevében a kis Posch Ida köszöntötte a nagykövetet. Szép ajándékokat osztottak ki a gyermekek közt és a társaság gazdag buffet mellett a késő esti órákig maradt együtt.

— Müncheni udvari boitrány. A Münchner Post mai száma a következő, nagy feltűnést keltő hivatalos közleményt tartalmazza: — „Gróf Horn bajor királyi hadügyminiszternek ez év május 27-én kelt rendelete öfensége Luitpold régensherceg május 24-iki legfelsőbb döntése alapján a katonai törvényszéknek azt az ítéletét, amelyet báró Könitz Henrik első nehéz lovas ezredbeli hadnagy fölött 1911. évi április 22-én kimondott, helyben hagyja, mivel bebizonyítottak tekintendő, hogy cselekedetével súlyosan megsértette a tiszti becsületet, azonban fölötté enyhítő körülmények tekintetbe vételével kegyelemből megengedi, hogy a nevezett hadnagy lemondhasson rangjáról s önként lépjen ki a tisztkar kötelékéből.” — Eddig a hadügyminiszteri rendelet, amely mögött csunya boitrány lappang. A lovassági hadnagy, báró Könitz Henrik, fia a régensherceg főhadsegédének, báró Könitz Antal lovassági tábornoknak és királyi kamarásnak. A fiatal tiszt ercjén felül költséget, nagylábon élt s mikor hitellezői szorongatták, éppen nem volt válogatós abban, honnan szerzi a pénzt. Így történt, hogy báró Könitz hadnagy megígérte egy nürnbergi gazdag nagykereskedő fiának, Kohn egyéves önkéntesnek, aki nem valami nagyon jól állotta meg az aitiszti vizsgát, hogy befolyásával kieszközli számára a tartalékos tiszti kinevezést. A báró 30,000 márkát kért közbenjárásáért s mikor az önkéntes sokallta az összeget, báró Könitz azzal vette le a lábáról, hogy gondolja meg, milyen nehéz zsidó önkéntesnek arany kardtojtót szerezni. Kohn nürnbergi nagykereskedő kifizette a 30,000 márkát, fiából azonban nem lett tartalékos tiszt. Az apa visszakövetelte pénzt s mikor báró Könitz nem tudott fizetni, följelentette a hadnagyot a tiszti becsületbíróságnál. Ilyen előzmények után kegyelmezett meg Luitpold régensherceg a megtevélyedett arisztokrata lovashadnagyának.

— A hírlapírók nyugdíjintézetének. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete fennállásának harminczéves jubileuma alkalmából újabban a következő adományokat kaptuk: Székelyderzi állami népiszkola növendékeinek gyűjtéséből 2 korona. Liptómege törvényhatóságától 50 koronát, Zemplénmege törvényhatóságától 50 koronát, Kecsémét szab. kir. várostól 500 koronát, N. N. től dr. Schiller Henrik szerkesztől utján 100 koronát. Budapesti Állatvásárpénztár Részvénytársaság 300 koronát, Udvarhelyvármegye főispáni hivatalától 55 korona 42 fillért. A nyugdíjintézet elnöke ezen az uton is hálás köszönetét fejezi ki az adományokért.

— A kolera. Zentáról jelentik, hogy mivel az utóbbi nyolcz nap alatt ott nem volt kolera megbetegedés, a várost a zár alól feloldották és a járványbizottság feloszlott. A szomszédos Mohol községben, ahol öt kolera megbetegedés volt, tegnap újra kolera gyanúja halálózás történt. Dr. Kayser egészségügyi felügyelő Zentáról Sztrilich főbíróval Moholra ment és átvette a védekezés vezetését.

— Mérgező ételek egy udvari ebéden. Münchenből jelentik, hogy csak most, napok múltán szivárgott ki a királyi palotából, miszerint egy héttel ezelőtt udvari ebéden nagy veszedelem történt. Valami étel találtak föl s ebéd után Klára hercegnő, a régensherceg unokahuga s az udvari ebédre hivatalos több vendég is mérgezési tünetek között megöregedett. Különösen súlyos volt Klára hercegnő állapota s ezért titkolják az esetet. Most a hercegnő már teljesen felgyógyult. Azt hiszik, hogy valamely ételbe zöld-gálicz jutott hibás edényből.

— Házasság. Komor Hugó, a Szinez Testvérek bécsi cég képviselője, e hó 24-én házasságot köt Altstadter Elzával. Kecskés Ernő állami elemi iskolai igazgató ma vette oltárhoz a zuglói református templomban Endrey Ilonkát. Endrey Ákos budapesti VI. ker. állami főgimnáziumi tanár leányát.

— Megtámadott konzulátus. Kievbén a papnevelő-intézet növendékeinek vezetése alatt nagy tömeg rohanta meg az osztrák-magyar konzulátust és ellenséges tüntetést rendezett. Az épület minden ablakát kövekkel verte be a esőselek. Sok tüntetőt letartóztattak.

— Halál a kapitányságon. Tegnap délután a mentők a VIII. kerületi kapitányságra vitték Kurz Antal hatvan éves napszámot, akit az Orczyton a járdán részegen, eszméletlen állapotban találtak. A mentők azt mondták, hogy Kurznak nincs szüksége ápolásra. E vélemény alapján azután lezárták. Éjszaka három órakor Kurz hirtelen rosszul lett és mire orvos érkezett, meghalt. Szív-szélhűdés ölte meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— A Fife hercegi család megmenekülése. A Londoni lapok most részletes tudósításokat közölnek a hajótörött Fife hercegi család megmeneküléséről és különösen a hercegi pár két leányának bátorságáról, amelyet a katasztrófa alkalmával tanúsítottak. Amikor a mentőcsónak, amelyben a hercegi család helyet foglalt, a parthoz közeledett, Cradok tengernagy, a „London” nevű csatahajó parancsnoka parancsot adott, hogy a matrózok ugorjanak a tengerbe, mihelyt a csónak alja homokot ér. A csónak parthoz ért, de az ár a következő pillanatban visszahúzta a tengerbe és a kötél, amelylyel a csónak a „Delhi” hajóhoz volt erősítve, hogy esetleg visszahúzhassák, súlyával lefelé húzta a csónakot. Cradok tengernagy ekkor otthagya a kormányt és evezőt ragadott. A menekülők egyike elvágta a köteleket, de már késő volt. Egyik hullám a másik után csapott át a csónakon, amely lassankint teljesen meglett vízzel, úgy hogy valamennyi bentlevőnek az élete a legnagyobb veszedelemben forgott. Cradok tengernagy segítségükre sietett és a „Delhi” több matróza is a vízbe ugrott, hogy a partra segítsék őket. Alexandra hercegnő, Fife herceg egyik leánya mr. Bell fiatal mérnök mellett ült. Néhány pillanattal a csónak fölhorulása előtt a hercegnő észrevette, hogy Bellnek nincs mentőöve. A hercegnő erre kihalászott egyet a vízből és odadobta Bellnek. A következő pillanatban egy hullám a vízbe sodorta a hercegnőt. A fiatalember utána ugrott és míg egyik kezével erősen fogta a hercegnőt, másik kezével egy uszó hordó felé igyekezett uszni, amelybe akkor már Essey doktor kapaszkodott bele. A hercegnő közben elvesztette eszméletét és Bellt egy hullám sekély helyre sodorta, ahonnan a matrózok segítségével könnyen kiért a partra. Néhány perc múlva azután a hercegnő visszanyerte eszméletét. Bell a legnagyobb lelkesedéssel beszél a hercegnő bátorságáról. Amikor már minden elveszettnek látszott, a hercegnő segítettek vizet kilapátolni és a matrózokat példájukkal kitartásra buzdították. A parttól még öt angol mérföldet kellett a menekülteknek megtenniük Cap Sparthelig, ami teljesen fölértesztette még meglévő erejüket. Az ut sziklákon és puha homokon vezetett át és az egész idő alatt esett az eső. Mintegy másfél mérföldnyire Cap Sparthel előtt egy lovas jött szembe a menekültekkel, aki lovát rendelkezésre bocsátotta a hercegnőknek és ők felváltva ülve a lovon, értek Tangerbe.

— Családi dráma. Pécsről jelentik: Mihály Ignác, a pécsi állami bábaképző, 26 éves szolgálja ma délután két revolverlövéllyel súlyosan megsebesítette feleségét és azután kétszer magára lőtt és azonnal meghalt. A férj azért követte el tettét, mert az asszony áldott állapotban volt és Mihály nem akart gyermeket. Mindig unszolta feleségét, hogy mütéttel szabaduljon a magzatától, de az asszony megunt a unszólást és ott akarta hagyni férjét. Éppen csomagolt, amikor férje rálőtt s azt hívén, hogy feleségével végzett, önmaga ellen emelte a fegyvert.

— Halálra ítélt katonák. A fléchei 117. sz. gyalogezred két katonája, Tisseau és Nolot a montaudiéri tanyai kocsmá tulajdonosnőjét, Luceau asszonyt, egy fehér hajú anyókat megölték. Ez volt a büne a két apache-katonának, aki hétfőn a le mansi haditörvényszék előtt állott. Tisseau elmondotta, hogy eredetileg nem a montaudiéri tanyai kocsmárosnét akarták meggyilkolni, hanem előbb egy gazdag le mansi nagánzt, majd egy fléchei ékszerboltot akartak kirabolni, utóljára pedig közös barátjuk, Bouillon káplár ellen terveztek rablógyilkos merényletet, akit meg akartak ölni és testét valahol elrejtetni, hogy úgy tűnjék fel, mintha megszökött volna. Bouillon káplár helyett a montaudiéri öreg kocsmárosné esett áldozatul az apache-oknak. A két apachet a haditörvényszék egyhangulag lefokozásra és halálra ítélte.

— Éjjeli támadás. Lammer Zoltán huszonegy éves géplakatos tegnap éjjel a Zsilip-utczában sétált egy leánnyal. Mikor a leánytól elvált, egy hétnyolcz tagból álló társasággal találkozott, amelyik megtámadta őt. Argya-főbe verték s négy lövést is ejtettek rajta. Súlyos sérülésével a Rókus-kórházba vitték, a támadókat pedig a rendőrség keresi.

— Párbajozó hírlapírók. Párisból jelentik: A francia hírlapírók között most valóságos mániászerűen dühöng a párbaj. A *Gil Blas* igazgatója, alicsik nevére vonatkozott Gusavo *Téryvel*, egy orvosi szaklap szerkesztőjével, a nagy port felvert *Curyené* ügy miatt, most megint párbajozott, ezúttal Jacques *Banville*-l, az *Action Française* szerkesztőjével. Eredetileg a két fél mint párbajsegéd tárgyalt lapjuk két más munkatársának ügyében, de a segítők között differenciák merültek fel, amiket a végén ők is törrel akartak orvosolni. A másik két segédnek, *Breitmayernek* és *Montesquieu*-nak a napokban volt meg a mérkőzése, míg *Mortier*, akit a multkori párbajban kapott sebesülése hátráltatott, csak tegnap állhatott ki. A párbaj igen heves volt; a felek tizenegyszer csaptak össze és csaknem teljes másfél óra hosszat viaskodtak. A mérkőzésből *Mortier* sértetlenül került ki, míg *Banville* az alsó-karjára több szúrást kapott. A felek nem békültek ki.

— Etter királyi ügyész szerencsétlensége. A mai lapunkban már beszámoltunk arról a szerencsétlenségről, amelynek áldozata dr. *Etter* Dezső királyi ügyész lett. A rendőrség ma befejezte a vizsgálatot ebben az ügyben. A három napszámot, névszerint: *Adamiás* Györgyöt, *Regács* Jánost és *Kakas* Istvánt, akiknek civakodása okozta a katasztrófát, gondatlanságból okozott emberölés bűntette miatt letartóztatták. Az ügyészség elrendelte a szerencsétlenül járt *Etter* Dezső holttestének a felboncolását. — A tragikus végű ügyész holttestét ma délelőtt boncolta fel dr. *Münnich*. A boncolás borda- és gerinczörést, továbbá belső elvérzést állapított meg. *Etter* tetemét holnap délután fél három órakor beszentelik és Esztergomba szállítják, ahol örök nyugalomra helyezik.

— A pápa fotográfiái. Római jelentés szerint X. Pius pápa ismét késznek nyilatkozott arra, hogy lefestesse és lefotografáltassa magát. A pápáról eddig tudvalevően négy képet festettek, legutóbb pedig a Vatikán főkertésze ült helyette, aki ha magára ölti a diszes pápai ornátust és süvegét, a megtévesztésig hasonlít a szentséges atyához. Legutolsó képének megfestésével X. Pius *Lippay* Bertalant, a külföldön élő kiváló magyar festőművészt bízta meg, aki már ismételtelen megfestette a pápa arcképét és néhány évvel ezelőtt a pápa különös kegye jeléül megkapta a „pápai gróf” címet. X. Pius most különböző fotográfusoknak engedte meg, hogy abban a teremben, amelyben a legfőbb egyházi tanács az ő elnöke alatt ülészik, az ülések tartama alatt fotográfiaikat készítsenek. A szabadalmazott fotográfusok 300 felvételt csinálhatnak és jövedelmekből csekély százalékot, az ugynevezett Péter-fillett kell adniok. Megengedte ezenkívül a pápa, hogy egy kéziratát sokszorosítsák és eladják. Ujabb lépések történtek arra is, hogy egyházi czerimóniákat, amelyeken a pápa is részt vesz, kinematográf-lemezre vetítsenek. A mozi-vállalatnak ezt a kérvényét a pápa a „Szertartások kongregációja” elé terjesztette, amely úgy határozott, hogy a kértet nem teljesíti. A kongregáció egyúttal állást foglalt a fonográf és a gramofon ellen is. XIII. Leó, aki egy ízben egyházi szónoklatot tartott valamely fonográfba, ezzel az ujkori vívmányokhoz való alkalmazkodásával oly kellemetlen tapasztalatokat tett, hogy azóta gramofont nem szabad a Vatikán kapuján átvinni, annál kevésbé, mert X. Pius az ilyen mechanikus apparátusok iránt igen nagy ellenszenvet tanúsít.

— Téli vihar a tengeren. Párisból jelentik: Tegnap a csatornán nagy vihar dühöngött, a két part között közlekedő járatok nagy késéseket szenvedtek és szerencsétlenségek is történtek. Az orkán több halászbárkát partravetett, a táviró- és telefon összeköttetés a partvidék és Páris, ugyszintén Belgium és Calais között teljesen megszakadt. A Stefan német gőzös Brestbe jelentette, hogy a Cussan szigettől 30 mérföld távolságban elhagyatottan látta a Leonard nevű angol gőzöst s nem tudja, mi lett a legénységgel.

— Robbanás a bányában. Albonából táviratozzák: A carponai kőszénbányában robbanás történt. Három bányász szétlépett az explózió, két munkás a halállal vívódik.

— Öngyilkosság a czellában. Newyorkból jelentik: Richardson lelkes meggyilkolta menyasszonyát, hogy más leányt vehessen el, akire nagy örökös várt, de a gyilkosság felfedeztetését, börtönbe került. Tegnap czellájában öngyilkosság történt el. Vizes edényének rőzfűlét letörte, azután a téglapadlón megélesítette s ezzel a szerszámmal felmetsette creit és hasát. Mire észrevették, már nagyon sok vért vesztett s alig a víz életben maradt.

— A halálra ítélt édesapja. Balázs István, a halálra ítélt rablógyilkos temesvári börtönében várja az utolsó leszámolást. Temesvári jelentés szerint a halálra ítélt rablógyilkos ezen nehéz napok alatt megírta 51 sűrűn teleírt árkuson, az élete történetét, amelyet felajánlott emlékül a védőjének, dr. *Láng* Béla ügyvédnek. Felemlítést érdemel az is, hogy a rablógyilkos édesapja, *Balázs* József, a napokban meghalt. Elhalálozásának körülményeiről a következő *megható részletet* beszélük. A nagybeteg emberhez orvost hittak, ez súlyos sérv-bántalmat konstataált s aztán így szólt:

— Azonnal vitesse öe magát a kórházba, hogy megoperáljuk.

— Hát igazán olyan nagy a baj? — kérdezte Balázs.

— Sajnos, igen. Egy pillanatig sem szabad habozni, mert különben . . .

— Nos, különben, doktor ur?

— Különben — mondta az orvos — nem állhatok jót semmiért.

— Azt hiszi tehát, doktor ur, ha meg nem operálnak, végem van?

— Igen, barátom. Ha az operációval csak egy napig várunk . . .

— Meghalok — esett Balázs az orvos szavába.

— Nos, ha így van, nem operálatom meg magam.

— De, szerencsétlen, — kiáltott fel az orvos — hiszen ez öngyilkosság!

— Bánom is én, legyen az, ezt akarom!

— Elhallgatott, majd rövid szünet után elfuló hangon így szólt:

— Én vagyok a rablógyilkos Balázs apja. Talán megérti most, hogy meguntam az életemet. Az orvos eltávozott, az operáció nem történt meg és három nappal később az öreg Balázs kiterítve feküdt ravatalán.

— A Lenck-család pusztulása. Soproni jelentés szerint ott nagy feltűnést keltett a tragikus esete *Lenk* Emil tüzfőhadnagy, aki tegnap öngyilkossá lett Budapesten. A fiatal katonatiszt igen előkelő soproni családból származott s apja, aki *milliomos* volt, de egy bankbukás révén egész vagyonát elvesztette, annak idején nagy házat vitt Sopronban. Az övé volt a legszebb villa a városban, amelyet utóbb *Schaumburg-Lippe* herceg vett meg. Tizenhárom esztendővel ezelőtt a Lenck-családban rettenetes tragédia játszódott le, melynek középpontjában *Lenk* Sámuel felesége állott. A családnál mindennapos volt *Bogdán* pénzügyi titkár, egy nős ember, több gyermek atyja. *Bogdán* megszerette *Lenk*nét, de nem talált viszonzásra. Egy napon a pénzügyi titkár sétára hívta az asszonyt a város környékére. Gyanútlanul sétált *Lenk*né a titkár oldalán, mikor ez egy szántóföldön hirtelen revolvert rántott, lelőtte a mellette sétáló, mitsem sejtő asszonyt, s azután önmagát ölte meg. *Lenk*né a helyszínen meghalt, *Bogdán* két napig kínlódott. Minthogy a katolikus vallásu *Bogdán*t a plébános nem akarta eltemetni, az evangélikus temetőben ástak neki sirt. *Lenk* Sámuel megvásárolta azt a szántóföldet, ahol a felesége olyan tragikus véget ért és emlékoszlopot állíttatott fel ezzel a felirattal: „Itt ölték meg *Juliát* irgalmatlan kézzel.” *Bogdán* özvegye az emlékoszlop felállításá miatt bepörölte a gyászoló férjét és meg is nyerte a pört, úgy hogy *Lenk*nek hatósági intézkedésre el kellett távolítania az emlékoszlopot. A most öngyilkossá lett főhadnagy ekkor tizenhárom éves volt és katonai alreáliskolába járt. Fivére, *Lenk* Richárd, szintén tragikus módon halt meg: budapesti jogász korában a tea-főzőtől lángra lobbantak a ruhái s a fiatal ember lélekjelölését vesztve, a harmadik emeletéről az udvarra zuhant, ahol szétzuzott tagokkal holtan terült el.

— Szélhámós báró. A chambergi ügyészség megkeresésére Párisban ma letartóztattak egy Hochwaerter nevű állítólagos osztrák bárót, aki angol udvari marsallnak adta ki magát és sok szélhámosságot követett el. Egy előkelő vendégfogadóban fogták el „unokahugával” együtt, akitől kiderült, hogy miss Andrew, a párisi félvilág egy hírhedt kalandornője. Hochwaerter „báró” porosz tiszt volt évekkor ezelőtt.

— Összelejtözött vonatok. Ma hajnalban a temesvár-józsefvárosi pályaudvarról elindult lip-pai személyvonat Temesvár-gyárvárosi állomáson beleszaladt a nyílt pályán veszteglő néhány teherkocsiba. Az utasok közt nagy pánik támadt, akik ijedten kiugrottak a kocsiból, de szerencsére semmi bajuk nem esett, a mozdonyvezető azonban megsérült és kórházba kellett szállítani.

— Gyilkosság vagy öngyilkosság? Ma reggel a ferencvárosi pályaudvar melletti kiserdőben holtan találták Szabó Mihály huszonegyéves nap-számot, akinek a fején lövéstől eredő seb volt. A rendőri bizottság kiment a helyszínre, de nem tudta megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy bűntény történt-e. A revolvért nem találták a halott mellett. Meglehet, hogy valaki ellopta. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Gyanus gyűjtés a Jókai-szoborra. Néhány napja két elegánsan öltözött nő járja be a pesti jobbmodu uri házakat és gyűjtőiveken Jókai Mór szobrára gyűjtenek. Az egyik nő — felületesen szemlélésnél — hasonlónak tűnik fel öv. Jókai Mórhoz, bár nem ő az; a hölgyek eladják, hogy 3ld övezgy Jókai Mór-nával a nagy költő szobrára gyűjtenek és már eddig is igen sok családnál kaptak nagyobb összegeket. Jókai Mór családtagjai teljesen távol állanak ettől az akcióztól, különben pedig a rendőrség sem adott senkinek sem engedélyt a magánaton való gyűjtésre.

— Matiné. 1911. december hó 25-én, hétfőn, délelőtt 10 órakor az Erzsébet diszteremben Erzsébet körút 97. szám I. em. alatt előkelő fővárosi színészek és színésznők Sáfáry Vilmos rendezése mellett matiné tartanak. A műsor keretében fellépnek: Sajó Géza, Kovács Bandi, Soós Margit, Galambos Margit, Béli Nusi, Lakos Vilma és Lakos Edith, Krasznai Elek, Erdélyi Sándor, Szőke Szakáll, Sáfáry Vilmos, Seress Aranka, Harkányi Gizella, S. Vajda Flóra, Köröndy Árpád.

— Egy anarchista katona halálra ítélete. Néhány héttel ezelőtt Algirban egy Damrau nevű legionista, aki Navarra néven szolgált az idegen legióban, gyilkos merényletet követett el ezredparancsnokra, Passard ezredes ellen. Navarroról kiderült, hogy veszedelmes spanyol anarchista, aki többször volt elítélve anarchista bűntények miatt a büntetéses volt a spanyol királyi pár ellen az esküvő napján történt merényletben is. Most azt jelentik Oránból, hogy az ottani hadi törvényszék Navarrot halálra ítélte.

— Gyermeknaptár. Nemeslelkű emberbarátok figyelmébe ajánlja az Országos Állatvédő Egyesület 1912. évi Gyermeknaptárát, mely gazdag tartalma, diszes kiállítása és hihetetlen esékely — tíz tíllényi ára mellett páratlan ünnepi ajándékot képez. A czimlapon, pompás színes kivitelben, alföldi tájkép látható, melyet gyermekek és háziállatok élénkítenek. A 64 lapra terjedő és 46 ábrával tarkított szöveget jelesebb írónk közül Benedek Elek, Gaál Mózes, Szabolcska Mihály, Szöllősy Oszkár, Tordai Grail Erzsébet, Zempléni Árpád gazdagították közleményeikkel. A naptárak az Országos Állatvédő egyesületnél (Budapest, IX., Erzsébet utca 11-13.) rendelhetők meg legkezelesterübben postautalványon, mire ezek portomentesen küldetnek szét a megrendelő címére.

— Gyilkos és öngyilkos szerelme. Aradról jelentik: Adámosi Mihály 20 esztendőes kereskedő-szolgálat több mint egy év óta eljegyezte öv. Tari Mihályéknak 18 éves Ilona nevű leányát. Adámosi ma este megjelent Tariéknál, hol szóváltásba elegyedett menyasszonyával és annak anyjával. A szóváltás hovában Adámosi rovalverrel kezdett lövöldözni és egy golyó menyasszonyát szíven találta és azonnali halálát okozta. A leány anyja karján és mellén sebesült meg súlyosan. Adámosi ezután hazament lakására, hol mellbelőtte magát. Életveszélyes sebével a kórházba szállították. Eddig még nem sikerült kihallgatni. Tettét állítólag szerelmi féltékenységből követte el.

— Milliós újévi ajándékot adhat ismerősének vagy saját magának néhány korona áldozattal. December 27-én délután 4 órakor kezdődik ugyanis a Konvertált Jelzalog-sorsjegy húzása, melyen 225 nyerelemény (köztük 1 milliós és egy százezer koronás) kerül kisorsolásra. Ha ezen értékes sorsjegyeket nagyobb pénzállozat nélkül akarja megszerezni, olvassa el „Egy szerencsés németlen” című hirdetésünket.

— Halálozás. Idősebb Tashady Gyuláné, Mizsey Mária, az egykor ünnepelt énekesnő Logodvitezei lakásán elhunyt. Az egykor európai hírnevű művésznő nagy kort ért el és élete végéig nagy érdeklődést tanúsított a színművészet iránt. Fiatal korában bejárta az összes színpadokat és a milánói Scalának sokáig első énekesnője volt. Azután visszajött Budapestre és a Nemzeti színpadon énekelt s a kritika mindig elragadtatással nyilatkozott művészetéről. Az előző éragadtatással nyilatkozott művészetéről. Az előző éragadtatással nyilatkozott művészetéről. Az előző éragadtatással nyilatkozott művészetéről.

x Moskovits anatómiai cipőgyár olcsó, kárácsonyi csoport árusítása, Budapest, Rákóczi-ut 6. sz. az udvarban.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és varieté műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felzerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítottak a gyermektorna- és vívásra.

x Czim és reklámtáblákat, nemesi címereket készít Harsányi László. Budapest, VII., Hungária-körút 155. Telefon 170-12.

x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 3. sz. alatt lett legújabbán áthelyezve, egyenesen a czétra átalakított, a legkittünb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. közokt. miniszter is előmerő leiratával tüntette ki a maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogóptólások eszközöletnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Drámatörténeti ciklus Kolozsvárról. Kolozsvárról jelentik: Országos érdeklődés kíséri azt a drámatörténeti ciklust, amelyet októberben kezdett meg a kolozsvári Nemzeti Színház azzal a céllal, hogy bemutassa a magyar dráma fejlődését a XVI. századbéli protestáns hitvitázó iratoktól napjainkig. Ma este gróf Teleky Lászlónak, a magyar közélet ideális lelkű alakjának soha nem méltányolt tragédiája, A kegyencz került sorra. A dramaturgia megállapítása szerint ez a szomorujáték egyértékű a Bánk Bánnal és kolozsvári felújításának külön aktualitást kölcsönöz az, hogy az idén volt Teleky László születésének 100. évfordulója, májusban pedig 50 éve lesz, hogy a nagytehetségű férfi önkézevel vetett véget életének. A kolozsvári előadás közönsége dr. Csengery János egyetemi tanár komoly elmélyedései conferencejának hatása alatt mély megértéssel hallgatta az előadást és tapsolt a derék színészeknek. A ciklus legközelebbi darabja Nagy Ignác Tisztujtása lesz.

(*) Opera. A magyar királyi Operaházban holnap, pénteken a „Carmen” kerül színre a következő szereposztással: Carmen — Szamosi Elza, Micaela — Hajduné Ilona, Mercedes — R. Berts Mimi, Frasquita — Payer Margit, Don José — Környei, Escamillo — Rózsa, Zuniga — Kornai, Morales — Mihályi, a két esempész — Ney és Pichler, a koreográfus — Zolnai, Vezényli ifjabb Ábrányi Emil, rendező Alszegehy Kálmán főrendező. — Szombaton a legutóbb felújított Fidelitót ismétlik meg a repiz szereplőivel vagyis Haselbeck, Hajduné, Arányi, Rózsa, Venczell, Déri, Ney, Kertész és Kárpát fellépésével.

(*) Operett a Népoperában. Pénteken este lesz az első operett-előadás a Népoperában, „A cornevillei harangok” kerül színre. Az est külön érdekessége a nyitány, amelyet a Néopera nagy zenekara számára Weiner Leo zeneszerző a Zeneakadémia ismert nevű tanára hangszerelt. A pénteki bemutatón, amelyen a zenekart Reiner Frigyes karmester vezényli, Germaine szerepét a megbetegedett Sándor Mariska helyett Andrejku Margit énekl. Szombaton megismétlik „A cornevillei harangokat” még pedig második bemutatóként teljesen új szereposztással.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, pénteken, harmadszor kerül színre a Nemzeti Színházban új betanulással a Téli rege, Shakespeare klaszikus színdarabja. Szombaton a pelcskei notáriust, Gál József énekes vígjátékát adják az eddigi előadások szereplőivel. Az előadásban közreműködik Blaha Lujza asszony is, aki a hortobágyi esárdajelenetben a csapároshét játszza. Vasárnap, karácsony előnapján, nem lesz előadás a Nemzeti Színházban, a két ünnepnapon pedig délután is, este is játszanak. És pedig hétfőn, karácsony első napján, délután a Ludas Matyi kerül színre Rózsahegyi Kálmánnal a czimszerepben, estére pedig a Téli rege van kitzúve a fentebbi szereplőkkel. Kedden délután A dolovai nábob lánya, Herczeg Ferencz legnépszerűbb színműve van műsoron Aczel Iónával a czimszerepben, Tarján főhadnagyot Garamszeghy Sándor játszza, este pedig huszonegödik előadását éri meg az évad szenzációs sikere, Henry Baillaile A szerelem gyermeke című színműve.

(*) Zeneköltők szobrai az Operában. A magyar királyi Operaház előcsarnokában a hazai és a külföldi nagy zeneköltők mellszobraiból egész kis Pantheon állítanak fel. A sorozatot Erkel Ferencznek Strobl Alajos által mintázott emlékszobrával kezdik meg, amelyet Ruszt József udvari tanácsos ajánlott fel az Operának. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ez alkalmából Ruszt Józsefhez a következő előmerő levelet intézte:

Midőn örömmel teljesítem Méltóságod ama kérését, hogy Erkel Ferencznek Strobl Alajos által készített márvány mellszobrát a m. kir. Operaház előcsarnokában leendő elhelyezésre elfogadjam, nem mulaszthatom el, hogy őszinte elismerésemet ne fejezzem ki Méltóságodnak nemes gondolkodására való áldozatkészségeért, melylyel a magyar zeneművészet megbecsülésének szép tanu-jelét adta. Budapest, 1911. december hó 21. Zichy.

(*) Pozsonyi színészet. Tegnapelőtt a Reinhard-féle rendezésben játszott a Szép Helénát a pozsonyi színtársulat. Heléna a társulat primadonnája, Szécsy Magda volt, aki ugy megjelelésben, mint játékokban illuziót keltett. Szép hangjával, melynek iskolázottsága újból pompásan megnyilvánult, kitünően érvényre hozta az Offenbach-zene halhatatlan szépségeit. A közönség egész estén keresztül tapsal és ovációval adott kifejezést elismerésének. Az előadás jó volt. Menelaus Somogyi Károly volt, Mihályi Ernő Páris szerepében méltán rászolgált a sokszor felzúgó tapsviharra, Calchaszt pedig Remete Géza játszotta igen jól. A zenekar vezetésének szépen sikerült munkáját érf Andor Zsigmond karmestert illeti a dicséret.

(*) A Vigszínház karácsonya. A Vigszínházban vasárnap csak délután játszanak, amikor is a Sumurun, Freksa és Hollander színpéneji némajátéka kerül színre. Este nincs előadás. A karácsonyi két napon azonban két-két előadás lesz. Hétfőn délután az Ördög, Molnár Ferencz diadalmos vígjátéka kerül színre, este pedig a Nines tovább, Földes Imre nagyhatalu színműve van kitzúve. Kedden délután is eredeti magyar darabot, a Taifunt, Lengyel Menyherb szerzácziós színművét adják, este pedig a Papát, Flers és Caillavet jubiliált vígjátékát ismétlik. Két előadás lesz, szombaton is, amennyiben délután a Janosi királyt, este pedig a Papát játszzák. Holnap, pénteken a Sumurun kerül előadásra.

(*) Karácsony délután. December 24-én, Karácsony szent estéjén, rendes szokás szerint, a Király-színház és a Magyar Színház zárva marad. Ellenben délután mindkét színházban, mint minden évben, ugy az idén is lesz előadás. Mindkét színházban olyan darab kerül színre, hogy a szülőknek módjukban legyen gyermekeiket a karácsonyfa-diszítés előtt hova küldeni. A Király-színházban a szenzációs sikerű „Leányvásár” című operett kerül színre rendes helyárrakkal és ugyanabban a szereposztásban, mint az esti előadásokon. A Magyar Színházban a fővárosi gyermekvilág kedvenc darabja: Burnett Hodgson kedves és bájos életképe, a „Kis lord” van műsorra tűzve mérsékelt helyárrakkal, a czimszerepben Fényes Annuskával. A Magyar Színház személyzete teljesen elkészült Tristan Bernard a „Kis kávéház” című nagyszerű vígjátékával, amelynek pénteken, 22-én lesz a bemutatóelőadás. A bemutatóg holnap, csütörtökön az „Apa fia” van műsoron. A Király-színház estét a diadalmas „Leányvásár” tölti be.

(*) A párisi élet bemutatója. Rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik Offenbach nagyszerű operettje, „A párisi élet” nek mai pénteki bemutatója iránt, melyet ragyogó új kiállításban a párisi rendezés szerint hoznak színre a Városligeti Színházban. A gyönyörű zenéjű operett erőssége a szerlelet kacagató szöveg, mely Meilhac és Halévy legsikerültebb műve. Az igazgatóság nagy gondal készült az operett bemutatására s a főszerepeket a színház legjobb erőivel játszatja. „A párisi élet” pénteki premierjére sok előjegyzés történt. A karácsonyi négy ünnepi előadására is megkezdtek már a jegyek árusítását.

(*) Népies színjáték az Urániában. Abból az alkalmából, hogy a Pozsony-felőrövi játékosok az idén kivételesen megismétlik a tavaly felelevenített híres XVI. századi karácsonyi játék előadását, a Néprajzi Társaság tegnapi választmányi ülése elhatározta, hogy a játékosokat Budapestre hozatja és fellépteti az Uránia színpadán. Mivel ez az oberammergauinál is eredetibb drámatörténeti régiség német nyelvű, a Néprajzi Társaság elhozatja a felsőbányai magyar aranybányász játékosokat is, akik a középkori „Ádám és Éva” játék ősrégi előadásával vezetik be a hasonló tárgyú német misteriumot. A német játékok után előadják híres Zsuzsanna-játékukat, amely szintén XVI. századi eredetű, sőt előadás-módja is tökéletesen megőrizte az évszázados

naiv hagyományokat. A páratlan értékű dráma-történeti előadást az Uránia karácsony- és újév közötti esték valamelyikén fogja engedélyezni.

(*) **A Kamarajátékok.** A Kamarajáték Társulat vasárnap nem tart előadást, karácsony hétfőjén, este 6 órakor a Várszínházban Björnson „Mikor az új bor forr” című háromfelvonásos vígjátéka kerül színre. Jegyek válthatók a Bárd-féle jegyirodában, Lohr virágüzletében, Fő-ut 1. és a Várszínház pénztáránál.

(*) **Premier az Urániában.** Az Uránia Színház e hó 27-iki premiéréje iránt a közönség körében rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Pásztor Józsefnek Téli verőfény című bájos és poétikus darabja az Uránia egyik legnagyobb sikerű darabjának ígérkezik. A képek nagy része, gyönyörű eredeti felvétel, a mozgófényképek pedig a filmtéchnika valóságos remekei. A darab három felvonásra oszlik. I. A téli szezon örömei. II. Hőpohely és napugár. III. Téli sportok. Pásztor József darabjából most folynak az utolsó próbák.

(*) **Debreczen város zenekara.** Debreczenből írják, hogy K. Tóth Mihály kultúratanácsnok, a város jogi és pénzügyi bizottsága elé a következő javaslatot terjesztette egy városi zenekar szervezésére nézve: A városi zenekar 25—30 tagból fog állni. A zenekar tagjai városi alkalmazottak lesznek, akiket a város fizet és nyugdíjilletményrel ellát. A városi zenekar fenntartásához a mindenkori szinigazgató mintegy harmincezer koronával fog hozzájárulni évenként, aminek fejében a debreczeni szezon alatt az egész zenekar a rendelkezésre fog állni a zenés előadásokon. A nyári szezon alatt pedig a zenekar felét nyári állomásra viheti az igazgató. A zenekar létesítése a városra nem fog nagyobb anyagi áldozatot róni, amennyiben a téli szezon alatt hangversenyeket fog adni, amelyeknek jövedelme kizárólag a városi illeti.

(*) **A Hazai Művásárlók Egyesületének sorolása.** A Hazai Művásárlók Egyesülete Hauszmann Alajos elnökletével holnap, pénteken tartja meg ülését Bruck Miksa festőművésznek, az egyesület igazgatójának a Munkácsy-utcai műtermében. Az egyesület tagjai között a kisorsolandó nyertesekül a következő művészekről vásárolt ezúttal műalkotásokat: Feszty Árpád, Dudits Andor, Kosztolányi-Kann Gyula, Vajda Zsigmond, Ferenczy Károly, Tölgyessy Arthur, Keményfi Jenő, Glatz Oszkár, Kézdi-Kovács László, Selényi Lajos, Jendrossik Jenő, Göth Mór, Rózsaffy Dezső, Herrer Cézár, Kruttsay Ferenc, Klammer Mariska, Ferenczy Valér, Erdőssy Béla, Littkey Antal, Rosenmayer Ferenc, Fesztynek Jókay Róza, Tibor Ernő, Edvi Illés Aladár, Major Jenő, Eder Gyula, Kacziány Ödön, Udvary Géza, Csaba Imre, Plány Ervin, Gergely Imre, Csukássy Elemér és Bruck Herminától. A Művásárlók Egyesülete januárban újra alakul és az egyesületnek tagja lehet bárki, aki évente négy-száznyolcvan, vagy kétszáznyolcvan korona tagdíjat fizet. Tagul jelentkezni lehet Bruck Miksa igazgatónál, a tagdíj pedig az Országos Központi Takarékpénztárnál fizetendő be.

(*) **Válságba jutott szinikerület.** Az első erdélyrészi szinikerület — mint Marosvásárhelyről jelentik — komoly válságba jutott. A szinikerület ügye évek óta vegetál. Két ízben ankétáltak is az érdekelt városok képviselői, de a mai napig egyéb alig történt, mint az, hogy a tárgyalásokról, a tanácskozásokról fölvert jegyzőkönyveket kiadták a sajtónak. Az első erdélyrészi szinikerületbe öt város tartozott: Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Gyulafehérvár, Déva és Nagyszeben. Déva városa ebben az évben új színházat épített s a felszentelési ünnepélyen annyira elfogta az önülösítési láz, hogy kilépett a szinikerületből. Utána nemsokára a nagyszebeniek kezdtek mozgolódnni s különösen nemzetiségi szempontok befolyásolták s színiévd megnyújtását. A szebenieknek az volt a törekvésük, hogy a magyar szinigazgató előtt a német színészekkel letarolják a mezőnyt. Marosvásárhelyen épp harminc éve készül a színházépület, melyre meglehetősen szép összeg gyűlt egybe, azonban a sziniktársulat ma is egy táncsteremben játszik napi 150—160 korona bevétellel. Az erdélyi első szinikerület társulata negyven emberből áll. Naponta üres ház előtt játszanak. Szilágyi Dezső szinigazgató s társulatának most nincsen hova mennie, már pedig, ha csak tönkre nem akar menni, mielőbb el kell utaznia. Heves Béla, a szinikerület volt igazgatója is majdnem tönkre ment Marosvásárhelyen s a szatmári kerület elnyerése állította csak helyre. Gróf Festetics szinészeti felügyelő Marosvásárhelyre utazott az ügyek rendezése végett.

(*) **Az U. M. Z. E. hangversenye.** Az Uj Magyar Zene-Egyesület harmadik bérleti hangversenyén, mely január hó 12-én a Royal-szálló nagytermében fog megtartani, K. Durigó Ilona énekművésznő, dr. Kovács Sándor zongoraművész, a régi rauszika hívatott interpretálójá és Waldbauer Imre hegedűművész működnek közre. Misonn régi és ismeretlen angol és olasz mesterek újonnan felfedezett zongoradarabjai, Bach János Sebestyén E-dúr hegedű-zongora szonátája és görög és orosz népdalok vannak, melyekhez zongorakíséretet Ravel, illetőleg Balakirev írtak. Jegyek 1—6 koronáig Rózsavölgyi és társánál kaphatók.

(*) **A Nemzeti Szalon kitüntetései.** A Nemzeti Szalon 1911. évi téli kiállítására, illetve az egye sület 200-ik kiállítására alkalmából kitűzött díjakat és kitüntetőket, szerdán ítélte oda a díjszűri, Molnár Viktor államtitkár elnöke alatt. Az ülésen a díjszűri bizottság tagjai közül résztvettek: Alpár Ignác, Benczur Gyula, Déry Béla, Englerth Emil, Gellért Jenő, Kézdi-Kovács László, Pfänder Emil, Rubovics Márk, Szent Imre és Telcs Ede. A bizottság Molnár Viktor javaslatára előadónál egyhangulag Benczur Gyulát választotta meg s minden egyes díjat és kitüntetést titkos szavazás útján s részben az alapító levelekben az adományozók által delegált bizottsági tagok közbenjöttével ítélte oda. Kimondotta a bizottság hogy a téli tárlat keretében kollektív résztvevő művészek csak egyes művekkel, azonban gyűjteményesen nem pályázhatnak a díjakra. A szavazás eredménye a következő: A 300 koronás Alpár Ignác-díj nyertese, architektónikus képer: Ujházy Ferenc, a jubileumi 400 koronás Törley József-díj nyertese a fővárost ábrázoló képer: Gergely Imre, a jubileumi 500 koronás Nemes Marcell-díj nyertese, figurás műert: Eder Gyula, az 500 koronás arckép-díj nyertese: Glatter Gyula; a Nemzeti Szalon kizárólag grafikai művekre kitűzött ezüst érmeinek nyertesei: Bér Dezső és Göth Mór; a Nemzeti Szalon 1911. évi nagy aranyérmének nyertese: Zemplényi Tivadar.

(*) **A müncheni Wagner- és Mozart-előadások.** Münchenből jelentik: Az udvari színházak intendatúrája most tette közzé a jövő évi Wagner- és Mozart-előadások sorrendjét. Wagner Richard operáit a Prinzregenten-Theaterben, Mozart darabjait pedig a Residenz-Theaterben fogják játszani. Négy sorozat Wagner-előadás lesz az aug. 11-től szeptember 15-ig terjedő időben. Negyszer kerül előadásra négy-négy estén a „Ring des Nibelungen” és ezenkívül előadják a „Trisztán és Izolda”-t és „A nürnbergi mesterdalnokok”-at. Már Wagner-művet a jövő évben nem játszanak. A Mozart-előadások augusztus 2-től 10-ig lesznek. Előadásra kerül kétszer-kétszer a „Figaro házassága”, a „Cosi fan tutte” és a „Don Juan” és egy estén a „Bastien és Bastienne” és a „Szelletés a szerailól.”

(*) **Az állam vásárlása a jubilaris tárlaton.** Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter intézkedésére az állam művásárló bizottságának a tagjai a szokástól eltérőleg a Képzőművészeti Társulat jubilaris kiállításának megtekintésére eljöttek már a megnyitás napjának a délelőttjén, hogy annak hatalmas anyagáról tájékozódjanak s ma a kiállítás megnyitása után a negyedik napon a bizottság már megtartotta ülését, hogy kijelölje a Szépművészeti Múzeum számára a megvásárolandó műveket. A jubilaris kiállításból pedig tekintettel, hogy annak anyaga olyan hatalmas, amilyen a Műcsarnokot megnyitó millénári kiállítás óta soha együtt a kiállítási palotában nem volt, ezúttal sokkal több műalkotást vásárol a kormány és sokkal nagyobb összegeket, mint amennyit és amennyiért egy-egy rendes műcsarnoki tárlaton vásárolni szokott. A vásárlás nagyságával a kormány be akarja igazolni, hogy a jelentős jubilaris ünnepen elismeréssel adozik a magyar művészeknek a Képzőművészeti Társulatnak. A bizottság ülésén báró Forster Gyula titkos tanácsos elnöklet és azon jelen voltak: dr. K. Lippich Elek miniszteri tanácsos, a művészeti ügyosztály főnöke, Benczur Gyula főrend, az állami festőmesteriskola igazgatója, Stróbl Alajos, az állami szobrászmesteriskola igazgatója, dr. Térey Gábor udvari tanácsos, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, Radics Jenő miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Szinyei Morse Pál a Képzőművészeti Főiskola igazgatója, dr. Csokó Elemér az Iparművészeti Iskola igazgatója, Telcs Ede és Tóth István szobrászművészek. A jegyzőkönyvet dr. Huszka Jenő miniszteri titkár vezette. A bizottság a vásárlásra kijelölt műtárgyakról azonnal jelentést tesz gróf Zichy miniszternek, aki a vásárlás dolgában véglegesen dönteni fog.

(*) **Koszkol-képkiallítás Aradon.** Koszkol Jenő, a kiváló festőművészünk, müncheni kétéves tanulmányutjából visszatérve, a szolnoki művésztelepen kedves családi fészket alapított és nagy ambícióval él hivatásának. Müncheni és tiszparti festményeiből kollektív kiállítást rendezett Aradon, melyet a város élközlőségeinek jelenlétében nyitott meg. Arad művészeti életének nagyjelentőségű mozzanata ez a kiállítás. Az érdeklődés rendkívül nagy, úgy hogy a száz képből álló gyűjtemény legtöbb darabja már elkelt.

(*) **A Zeneakadémia hangversenye.** Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia igazgatósága 1911. évi december hó 22-én, pénteken este fél 8 órakor az intézet nagy hangversenytermében rendezi első nyilvános hangversenyét. A hangversenyen Antalfy, Mozart, Schubert, Davidoff, Bach, Schumann és Paganini művei kerülnek előadásra.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Természettudományi Társulat választmányi ülése.** A Természettudományi Társulat választmánya tegnap tartotta december havi ülését dr. Lengyel Béla miniszteri tanácsos elnöke alatt. A választmányi ülésen beszámoltak a pénzügyi-, a könyvkiadó- és a Szily Kálmán érembizottságok üléseiről, ezekről jelentéseket és indítványokat terjesztettek elő. A választmány a közgyűlés napját 1912. jan. 31-ére tűzte ki. A mostani közgyűlésen a választmányi tagok egyrészének mandátumán kívül a titkárok mandátuma is lejár s a közgyűlésen fogják a választásokat megejteni.

* **A Matematikai és Fizikai Társulat** ma este hat órakor a tudományegyetem fizikai intézetében báró Eötvös Lőránd elnök ésével szakulást tartott. Az ülésen Szász Ottó „Végtelen determinásokról” és Aderkó Aurél „A légmeghajtás általános egyenleteiről” tartott folytatódó előadást. Az előadást társasvácsora követte.

* **A diplomata.** Regény, melyet nő írt s mely mégsem hasonlít az átlag-írónők regényéhez. Nem felszínes, nem léha, nem merül ki egy társasági pletykának hosszú lére ereszkésében. Szerzőjének magasabb ambíciói vannak. Lehetséges is, mert van mondanivalója és van írói készsége, melyvel azt, amit mondani akar, ki is tudja fejteni. Culinyi Tili „A diplomata” című regényében két világnézetet állt egymással szembe s ez hősnőjének ebben a vallomásaiban csucsosodik ki.

— A te keresztényi fogalmad szerint már most betelhetett a mérték. A boszom már ki volt elégítve, most az lett volna a kötelességem — te szerinted — hogy akit tönkretettem, azzal most nyomort, szenvedést megoszszak. Sajnálom, a nézetünk itt is eltérők. Én nem elégettem meg azt a szenvedést, melyet azoknak okoztam! Nekem nem elég, hogy a porba sújtottam őket, a nevüket meggyaláztam, a koldusbotra juttattam. Én az ő házukba szeretetet, jámborságot, hálaadás-tosságot vittem s ők kiölték belőlem mindent. Az én mindennapi imádságom ma az, hogy ezt a rongyos, eltipított alakot lássam itt a kapum aljában meghuzódni, aki reggeltől estig azokat lesi, akik hozzám ki-s bejárnak... Nem tehetek róla, hogy nem tudom az isten-Jézus szavát követni, mely arra tanít: „Aki téged közel dob, te azt kenyérral dobod vissza.” Én Mózes tanát követem, amely azt mondja: „Aki engem megáldott, legyen százszor áldott, aki engem megátkoz, legyen százszor átkozott.”

A férfias erővel és női szívvel írott regénynek meséje a legérdekesebb, a legizgatóbbak közül való, amit újabban magyar nyelven írtak. A Légrady-testvérek, a kötet kiadói, tipografiai szempontból emelték a kötet értékét.

* **Herczeg Ferenc gyönyörű meséskönyve.** Meseország a földre költözött minden tündéri szépségeivel és felénk ragyog ebből az egyetlenegy könyvből. Legnagyobb írónk eddig mostohán bántak a gyermekekkel, mesét csak alig-alig mondtak számukra. Herczeg Ferenc most egymaga jóvá teszi ezt a mulasztást és egész bokrértára való szebbnél-szebb mesét tesz le a gyermekszobák asztalára. A mai kor magyar Andersenje és Grimmje szólal meg ezekben a mesékben. Nem megszokott tündérmesék ezek, nem is túlságzott fantáziának dőlő játékaik, hanem a való élet a mese himes palástjába öltözött. Herczeg Ferenc meséi éppen ezért többek is, mint egyszerű gyermekmesék: olyan olvasmányok, amelyeket a gyermek is, a felnőtt is egyformán élvezhet és mindenkinek, aki csak forgatja, gyönyörködött és megnevelti a lelkét. A könyvhöz Mühlbeck Károly készített káprázatosan szép színes és színezetlen rajzokat s az ára gyönyörű díszkötésben 8 korona. Kiadja Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. ker., Andrásf-v-ut 10.

* **Huszonnégyszáz.** Bernáth Lajos kis-kunhalasi református tanár ama kevés hatáskörűben tágas látókörrel tesznek tanúságot. Éppen olyan kedvvel s hivatottsággal műveli a lírai költészetet, amilyen derék munkása prózai irodalmunknak. Bernáth Lajos huszonnégyszáz esztendő szellemi termését bocsátja most közzé, két termetes s kiállításában is izléses kötetben. Az első kötet, mely most már a második kiadásában fekszik előttünk, első részében költeményeket, a második részében pedig az Árgirus királyi című költői elbeszélést tartalmazza. A második kötetnek ez az első kiadása s ebben szerzőnek kisebb-nagyobb prózai dolgozatait lájuk összegyűjtve. A költemények egy mélyen érző szív kisugárzásai, prózai műveiben pedig sok megfigyelésre méltó eszmét fejt ki irodalmi nyelven. A „Huszonnégyszáz esztendő” egy-egy kötetének ára 3 korona, együtt 5 korona.

Péntek, december 22.

EGYETERTÉS

13

* Egy szerelmes leány könyvéből. Alba Nevist új verseinek címe ez. Az „Egyetértés” olvasóinak ezt talán főleg is mondanunk, hiszen Alba Nevist jól ismerik és jól tudják, hogy a szerelmes leány édes gyötrelmeit csak ő tudja igazán, csengő-bongó rimekben, gyönyörű verssorokban megérkezeltetni. „A hét csuda” és a „Nász előtt” című versek köztételek bájos költője a legújabb művében is hű marad magához s szenvedélytől veresizzóvá hevült stírfákban szóaltatja meg azt a „szerelmes leányt”, akiben vajmi sok szép olvasónő fog magára ismerni. „A szerelmes leány könyve” a Modern Könyvtár füzetes gyűjteményében jelent meg, melyet Gömöri Jenő szerkeszt kiütően s melyet az Athenaeum ad ki. Ára 40 fillér.

* Molnár Ferencz gyermekrajzai. Molnár Ferencz írónk között a gyermekrajzok a legkitűnőbb ismerője és megrajzolója. Ebben a genében egyik legkitűnőbb munkája a „Józi” című rajz-sorozat, mely most már harmadik kiadásban jelenik meg a Franklin-Társulat kiadásában. Egy vásott, rakoncátlan pesti fiú a káját rajzolja meg rendkívül mulatságos torzképekben, amelyekből kialakul a maga jellemző vonásai az az élet is, amelyből ez a gyerek kisarjadzott. A kötetben a „Józi”-n kívül még egy csapat humorisztikus rajz is van, az író páratlan elmésségének pompás termékei. A kötetet a Franklin-Társulat adta ki Márk Lajos kongeniális rajzaival diszítve; ára 3 korona.

* Kék Mesekönyv. Ez a címe ama vállalat első kötetének, melyet az Athenaeum „Csodalámpa” címmel indít meg. A világ legszebb meséit meséli el benne Benedek Elek, a mesemondás egyik legnagyobb művésze. Az ezután következő köteteknek is valamely szín lesz a jelzője, amivel azt akarja Benedek példázni, hogy színekben pompázó világon fogja kicsiny és nagy olvasóit végigvezetni. Nagyon szerencsés választásnak tartjuk, hogy a „Csodalámpa” első kötete a Pancsatantra harmadik könyvével indul meg. A varjúk és baglyok harcáról szóló gyönyörű mesével. Így az olvasó mindjárt a mesék őserdejének közepén találja magát. Színektől pompázó ragyogó világban. A kéti képzetek legszebb virágai között. Csak helyeselni tudjuk, hogy Benedek a mesékbe szőtt bölcs mondások közül csak a legértékesebb gondolatokat tartotta meg. Csak annyit, hogy tömegükkel ki ne zökkentsék az olvasót a mesevilág bűvös, bájos hangulatából. Nemcsak gyerekeknek, serdülő ifjaknak és leányoknak telik majd örömeik ebben a könyvben, hanem mindazoknak, kik megértik azt a nagy művészetet, mely az elbeszélésnek ebben az ősi, közvetlen módjában megnyilatkozik. A fantázia ragyogása mellett mennyi melegség, mennyi bölcsesség, milyen mélyesség és a gyenge gyermek számára is hozzáférhető filozófia. A csodás szöveget megértő művészek illusztrálták. Híres angol illusztrátorok mellett különösen a magyar Pogány Willy remekel. Képzete versenyre lép a mesemondóéval, színei versenyt ragyognak a kelet és csodás virágainak pompájával. A „Csodalámpa”-nak nagy sikert jósolunk. Gyermeknek alkalmasabb karácsonyi könyvet el sem képzelhetünk. Kelendőségét bizonyára növelni fogja olcsósága is. A kiállításban is gyönyörű könyv ára diszes körében 6 korona.

* Okság és törvényszerűség a pszichológiában. Filozófiai irodalmunkban legújabbban feltűnést keltettek dr. Kornis Gyula piarista tanár pszichológiai munkái, melyekből egy nagy képzettségű, önálló gondolkodású új magyar filozófust ismertek meg az érdeklődők. Kornis Gyula most az eddigieknél nagyobb arányú munkával lép nyilvánosságra, amelynek címe „Okság és törvényszerűség a pszichológiában.” Ebben a műben a modern filozófia új áramlata nyilvánul; szembehelyezkedve az eddig uralkodott természettudományi felfogással, amely az emberi lelket is természeti törvényeknek hódoló természeti jelenségnek tekintette, idealisztikus alapa tér, nem a természetet, hanem a szellemet veszi kiindulási pontjává. A könyv a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg; ára 4 korona.

* A föld felfedezése. Verne Gyula, a hírneves francia tudományos regényíró nevezetes munkája. „A föld felfedezése” most második, átdolgozott magyar kiadásban jelent meg. A kitűnő könyv az emberiségnek azokat a törekvéseit mondja el, melyek által lakóhelyét, a földnek kerekességét lépésről-lépésre, világrészről-világrészre felfedezte s ebben a keretben természetesen tárgyalja az összes nevezetesebb utazók fáradozásait az ókortól kezdve egészen a mai napig, a legújabb utazásokig. Magyarra e művet Brózik Károly, az ismert geográfus fordította s a Franklin-Társulat igen csinos kiállításban, az eredeti francia kiadás képeivel adta ki négy kötetben. Egy-egy kötet ára 4 korona, vászonkötésben 5 korona 40 fillér.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Lezuhant aviatikus. Párisból jelentik: Alig mulik el nap, hogy valamelyik aviatikussal no történjék katasztrófa. Tegnap Tiersch bukott le Chalons-sur-Marneban száz méter magasból. A koponyája megrepedt, egyik karja és egyik lába eltört. Eszméletlen állapotban vitték a kórházba. Az állapota igen súlyos.

© Az aviatika dícsőítése. A francia aviatikusok igen eredeti módját eszelték ki az aviatika dícsőítésének. A francia aeroklub a párisi Nagyoperában díszelőadást rendezett, amelyen csupa olyan zeneművet adtak elő, amelyek az aviatikát dícsőítik. A műsor egyik pontja Massenének „Aviatikusok ünnepléses üdvözlése” című cantatája volt, azután Henry Cain „Ikarus” című lírai költeményét adták elő, amelyet Deutsch de la Meurthe, az ismert sportmecczenás operának dolgozott fel. Az egyik felvonásban Ikarusnak egy szikláról való lerepülése igen drámai hatása. Az előadás nagy tetszést aratott. Fallières elnök és felesége szintén jelen voltak az előadáson, amelyik 70.000 frankot jövedelmezett. Ezt az összeget a szerencsétlenül járt francia aviatikusok emlékére fölláttandó szoborra fogják fordítani.

FŐVÁROS.

(A tanítói választások. A főváros tanácsa ez idén a tanítóválasztást mellőzte, mert az új státus- és fizetésrendezés alapján akart választani. A megbízott tanítók most már úgy szeretnék, ha a tanítói választások már a jövő év elején tartatnának még, több ezélszerűségi és adminisztratív szempont szól azonban mellett, hogy az egész szükséges tanítószemélyzetet csak a jövő tanév előtt, vagyis 1912. június havában válasszák. A tanács legközelebb fog ebben a kérdésben dönteni.

(Tanácsjegyzők tisztelgése. A legutóbb megválasztott tanácsjegyzők ma délelőtt megjelentek a főváros teljes tanácsülésén, ahol nevükben Némethy Béla tanácsjegyző mondott köszöntőt az irántuk megnyilvánult jóindulatáért és kérte a tanács tagjainak további jóindulatát. A tanács nevében Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester válaszolt néhány meleg szóval.

(A főváros megsürgeti az ipartörvényt. Több fővárosi ipartestület azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy föllíratban az új ipartörvény mielőbb való megalkotására kérje a kormányt. A tanács hivatkozással a jelenlegi ipartörvény elavult volta és az új ipartörvény szükségességére, utalva továbbá a fővárosnak ebben az ügyben már fölterjesztett memorandumára, elhatározta, hogy újabb fölterjesztést intéz a kereskedelmiügyi miniszterhez, amelyben az új ipartörvénynek mielőbb való megalkotását és életbeléptetését fogja kérni.

(A megbízott tanszemélyzet segítése. A fizetésrendezés anyagi kedvezésében nem részesező megbízott tanszemélyzetet karácsonyi ajándékokban részesíti a főváros. A közoktatási ügyosztály egyetértően ugyanis azt a javaslatot tették a tanácsnak, hogy a főváros iskoláinál alkalmazott női, illetve férjezett megbízott tanárokat, akik ebben az évben a választástól estek és fizetésrendezésben sem részesültek, megfelelő segítségben részesítse. A tanács ma tartott ülésében tárgyalta ezt az előterjesztést és elhatározta, hogy a női, illetve férjezett megbízott tanároknak, tanítóknak és óvónőknek 100 korona, azoknak, akiknek egy vagy két gyermekük van, 150 korona, akiknek pedig három vagy ennél több gyermekük van, 200 korona segítséget fog kiutalványozni.

(A főváros és a totalizátor. A földművelésügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy az ez évben Budapesten rendezett 63. lövészversenyek totalizátorgépjárműből 90.014 korona 55 fillér részesedés illeti meg a fővárost. A miniszter elrendelte, hogy ezt az összeget a fővárosi központi pénztárába befizessék.

(Iparezikkék árusítása. A kereskedelmiügyi miniszter ma érkezett leiratával értesítette a fővárost, hogy a piaci iparezikké-árusoknak megengedte, hogy a hónap 21-én, 22-én és 23-án, vagyis esütörtökön, pénteken és szombaton ipari ezikkéket a főváros területén lévő valamennyi nyílt piacon és vásáreszernokban árusíthassanak.

(A nők választójogi kongresszusa. A fővárosi gavalloerok akar viselkedni a nők választójogi világszövetségének Budapesten tartandó nemzetközi kongresszusával szemben. Elhatározta ugyanis a tanács, azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy erre a célra 5000 koronát szavazzon meg.

Mulatságok.

* Jurista-bál. A Magyar Jogász Sport-Egyesület rendezésében 1912. február 10-én a Royal-szállóban tartandó zártkörű Jurista-bál előkészületei nagyban folynak. A százhusz tagú rendezőbizottság, élén gróf Wenckheim László egyesületi elnökkel és dr. Karafáth Jenő rendezőbizottsági elnökkel mindent elkövet, hogy a bál társadalmi jelentősége is biztosítva legyen. Az előzetes értesítéseket már szétküldte a rendezőség, a korlátolt számú meghívókat pedig január közepén bocsátja ki. Gróf Szapáry József főudvarmester ma arról értesítette a Magyar Jogász Sport Egyesület elnökét, hogy József főherceg és Augustia főhercegnősszony a bál fővédőségét elvállalták. Aki az új formában rendezendő és így bemutatott jellegű bálra meghívóra igényt tartanak, forduljanak levélben a Magyar Jogász Sport Egyesület elnökségéhez (VII., Erzsébet-körút 1. sz.) A rendezőbizottság ezután tudatja ismételtlen az érdeklődőkkel, hogy a karzati jegyek már elfogytak.

* Jogász-bál. Az 1912. évi „Jogász-bál” rendezőbizottsága a hét folyamán megkezdte a meghívók szétküldését. A lady patronessok fölszólítása már megtörtént. Eddig a következők vállalták el: Andreics Jánosné, gróf Attems Gyuláné, Bartal Ferenczné, Bartóky Józsefné, özv. Beretvási Endréné, Boda Dezsóné, báró Dániel Ernőné, Fráter Jenőné, özv. Gencsy Samuné, Hoffer Imréné, Imrédy Kálmánné, Kálmán Gusztávné, K. Kovács Gyuláné, Meixner Emilné, Nagy Ferenczné, Nagy Jenőné, G. Nagy Sándorné, özv. br. Orszay Seraphinné, Ordódy Béláné, Plósz Sándorné, Schwartz Gusztávné, Szalay Lászlóné, özv. Szent-Ivány Gáborné, Timon Ákosné, Tolnay Kornélné, Tóth Jánosné, Törny Emálné, Vancsó Gyuláné.

* A Nótisztviselők Bálja, melyet a Royalban rendeznek, fényes sikerűnek ígérkezik. Farsang első napján, január 6-án, szombaton este tartják meg a nagy bált, melynek tiszta jövedelme az egyesület állásbiztosító és üdülőtelepét szolgálja. A bált hangverseny előzi meg. Medgyaszay Vilma, Törzs Jenő, Sajó Géza, Szirmay Albert és Weltmann Rózsa közreműködésével. Aki estélyi meghívóra igényt tart, az forduljon az egyesület rendezőbizottságához: Andrássy-ut 83. Telefon 80—75. Belépőjegyek ára 10 és 5 korona. Tagok és hozzátartozók számára 2 korona.

* Bölcsőde-bál. Az 1912. évi február hó 1-én a Royal-szálló termeiben megtartandó Bölcsőde-bál tisztikara a következőképpen alakult meg: Elnök: gróf Károlyi József, alelnökök: gróf Cziráky József, gróf Esterházy Móricz, gróf Károlyi Mihály, Imrédy Béla, Szinyeyi-Merse Jenő, titkár: Vass Tibor, pénztáros: ifj. Adám Géza, ellenőr: Szmracsányi Imre, jegyzők: ifj. Goszthonyi Mihály, Hajnik Pál, K. Lippich Dénes, Mádi-Kovács Imre, háznagy: ifj. dr. Zsigmond Jenő. A hölgybizottság a napokban fog megalakulni gróf Pappenheim Siegfriedné sz. Károlyi Erzsébet grófnő elnöksége mellett. Minden kérdésközös és tudakozás a Pesti Első Bölcsőde Egyesület irodájához (IX., Lónyay-u. 54. Telefon 144—73.) intézendő.

* Állatorvostanhallgatók, táncestélye. A m. kir. állatorvosi főiskola hallgatóssága, mint minden évben, az idén is megtartja hagyományos és jólirű táncestélyét február 1-én a Pesti Lloyd összes termében. Tekintve a nagy érdeklődést, melyet a jó-tékonyezelő zártkörű mulatság iránt tanúsítottak, a rendezőség zajos sikert vár. Az érdeklődőknek a bálteremben (Rottenbiller-u. 23—25.) a rendezőség készsége szolgál felvilágosítással. A meghívókat a jövő hét folyamán küldik szét.

* A Magyar Építő- és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesületének bálja, mely „Építő-bál” címen mindig a farsang egyik legsikerültebb mulatsága volt, február 1-én lesz a Vigadó összes termében. Pályázat tüzetett ki egy művészi meghívóra és táncrendre. A pályanyertes tervek ezuttal is pazar kivitelükkel fogják megörvendeztetni a rajzoló mulatságának híveit. A zenét ismét a honvédszenekar fogja szolgáltatni. A bálra az előkészületek serényen folynak és a rendezőség permanenciájában van.

* Rokkant- és Nyugdíj-bál. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyletének budai 114. számú főköja január 13-án a budai Vigadóban nagy jelmezes estélyt rendez, amelynek bizottsága permanenciájában van.

* Az Országos Gépészszövetség Kálmán Gusztáv és Stetina József keresk. államtitkár fővédősége alatt január 13-án a Katolikus Kör (Budapest, IV., Molnár-utca 11.) összes helyiségében az özevgyek és árvák alapja javára zártkörű táncestélyt rendez. Már eddig is oly nagy az érdeklődés, hogy a legjobb erkölcsi és anyagi sikerre nyújt kilátást.

TANÜGY.

= Tanítók gyűlése. A Budapesti Tanítótestület igazgató-tanácsa Rákos István elnöklésével ma délután ülést tartott. Rákos István megnyitójában örömmel jelentette, hogy az a fontos kérdés, amely évekig nyomasztó teherként nehezedett a tanítószázad közéletére, a fizetésrendezéssel egyidejűleg rendeztetett. A fizetésrendezés kivívásában dr. Bárczy István polgármesternek és dr. Vássonvi Vilmos orsz. képviselőnek van a legnagyobb érdeme. Vássonvi Vilmost a tanítótestület márciusi közgyűlésén dísztagnak fogja ajánlani. A lemondott Weisz Lajos főtájkár helyébe Balla Bernát főtájkárt választották meg, új titkárokká pedig Tóth Árpád és Vámbéry Lipótnét. Cserny József ezután előadást tartott a munkaiskoláról.

= Egy bűnös diák. Az aradi felső kereskedelmi iskola tanári kara tegnap konferenciát tartott egy bűnös diák ügyében. A fiú, aki egy gazdag aradi vállalkozó gyermeke, egy osztálytársa buzdítására apránként 6-7 ezer koronát lopott el apja pénztárából. A pénzt iskolatársaival elmulatta és ajándékokat is adott nekik. A mulatságokban két állásnélküli magánhivatalnok is részt vett. A tanári kar a bűnös fiút az intézetből való kizárára ajánlotta a miniszternek.

= Tífuszbetegség egy szemináriumában. Esztergomi jelentések szerint az esztergomi papnöveldében tífusz pusztít. A szeminárium négy növendéke betegedett meg. Ezért a növendékeket szabadságot kaptak, az intézetet bezárták január ötödikéig. Ha addig a járvány megszűnik, visszahívják a szabadságra küldött kispapokat.

Nyilttér.

Érvényben lévő kártyák nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FRANÇOIS
TRANSYLVANIE
SEC.

MAGYAR MŰVÉSZET KÉPEKBE

Az EGYETÉRTÉS karácsonyi számához ez idén is mellékelve lesz a

KÉPES SZALON

című illusztrált hetilapunk, melyben körülbelül

300 fényképen

bemutatjuk a magyar művészetet. Előfizetőinknek ingyen mellékeljük a művet

20 fillér bélyeg beküldése ellenében bárkinek megküldjük az EGYETÉRTÉS karácsonyi számát és a KÉPES SZALONT.

KÖZIGAZGATÁS.

Főszolgabírák a miniszterelnöknél. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének járási szakosztálya a miniszterelnöki palotában ma tisztelgett gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél. Dr. Horváth József, a küldöttség vezetője előadta, hogy a vármegyei tisztviselők országos egyesülete az elmúlt napokban terjesztette fel az egész vármegyei tisztikar kívánságait magában foglaló javaslatát és köszönettel fogadná, ha a miniszterelnök a státuszrendezés kérdését a javaslat értelmében oldaná meg. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök az üdvözlésre a következőleg válaszolt: Igen tisztelt uraim! Mindenekelőtt köszönetet mondok azért, hogy a tervbevett monstre-deputáció helyett szűkebb körben van az urakhoz szerencsém. Elsősorban általánosságban biztosítom az ország főszolgabírói karát arról, hogy senki jobban nem ismeri és értékeli a főszolgabírói állást, mint én magam, aki örök életemben közigazgatási ember voltam. Nagy örömmel szolgál, hogy az urak az országos egyesület javaslatával magukat azonosítják, de ez természetesen nem jelentheti azt, hogy módomban lenne ígéretet tenni arra nézve, hogy ebből a javaslatból mi és mennyi teljesíthető. A küldöttség szónoka igen jól mondotta, hogy annyi mindenféle szempont tartandó szem előtt ezen javaslat megtervezésénél, hogy alapos tanulmány és adatgyűjtés nélkül kötelező ígéret nem is tehető. Tisztában vagyok azonban azzal, hogy a főszolgabírói kar sérelmeit nemcsak az illetmények elégtelensége képezi, hanem hogy van igen sok sérelem más tekintetben, például az általánosság tekintetében is, de mindezeket a sérelmeket egyszerre annál kevésbé lehet most megoldani, mert a sérelmek összességének orvoslása a nagy közigazgatási reform keresztülvitelével függ össze. Egyről mindenesetre biztosíthatom a tisztelt küldöttség tagjait, arról ugyanis, hogy a főszolgabírói kar kívánságait a legalaposabb figyelemben fogom részeseíteni és amennyiben a kívánságuk teljesíthető, rajta leszek, hogy azok lehetőleg teljesíthessenek. (Élénk éljenzés.) A küldöttség tagjai ezután Jakabffy Imre államtitkár keresték fel, akinél dr. Horváth József a kérelem jogosult és méltányos voltát erősítette. Jakabffy államtitkár rövid válaszában biztosította a küldöttséget arról, hogy ő, mint régi municipális tisztviselő, a legteljesebb jóindulattal viséltetik az egész vármegyei tisztikar érdekei iránt és azokat töle telhetőleg a lehetőleg határai között kielégíteni törekszik. Ezután még Némethy Károly államtitkárnál, végül dr. Ladik Gusztávnál, a törvényelőkészítési osztály vezetőjénél tisztelgett a küldöttség.

Az újpesti polgármesterválasztás. A főfűgösztett újpesti polgármester, Ugró Gyula dr. feyelmi ügyének eldőltségéig, Újpest városának képviselőtestülete ma délelőtt 11 órakor tartott rendkívüli közgyűlést választotta meg a polgármester helyettesét. A rendkívüli közgyűlésen Fazekas Ágoston, pestmegyei alispán elnököl. Jelen volt a közgyűlésen a képviselőtestületnek majdnem minden tagja. A közgyűlésen egyhangulag dr. Miklós Antal tb. főügyészt választották meg Újpest város polgármesterévé, akit küldöttség kért fel a közgyűlésen való megjelenésre. — Megjelenésekor tapsal és éljenzéssel üdvözölték, majd Fazekas Ágoston meleg szavakkal üdvözölte, ami után Miklós Antal megköszönve a képviselőtestület bizalmát, hosszabb beszédben fejtegette működésének programját.

A verpeléti bíróválasztás. A hevesmegyei Verpeléten most volt a tisztújítás különös, viharzó incidenssel. Olyan bíró került ki győztesként a választásból, akit a község nagy többsége nem szívesen lát a fontos pozícióban. A választás elnöke kihirdette az eredményt s akkor került a sor a megválasztott tisztviselők eskütelére. Hat hitess esküdtek és a pénztárosnak, akiket utjonnan választottak, kellett volna a hivatalos esküt letenni, de kijelentették, hogy nem esküsznek. Hangoztatták, hogy nem akarnak olyan bíróval hivatali

tisztviselést viselni, akit nem a nép, a község nagy része választott meg. Nagy zavar, szinte anarchia kerekedett Verpeléten a furcsa választás miatt, amelyet persze meg fognak fölebbezni.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Szakírók Országos Egyesülete tegnap Gelléri Mór kir. tanácsos elnökle alatt választmányi ülést tartott. A választmány elsősorban a közgazdasági egyetem létesítésének kérdésével foglalkozott. A budapesti német főkonzulátus megkérte az egyesületet, nevezné meg azokat a szakembereket, kik a németországi érdeklődőket a magyarországi középítkezésekről és mélyfúrásokról felvilágosíthatnák. A választmány a kérésnek eleget tett. Tudomásul vette a választmány a versenyterjesztési hirdetmények publicitásának emelése és a szaklapok karácsonyi számai postai expedálásának megkönnyítése érdekében tett lépéseket.

(—) Elektromosság a modern háztartásban. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek tegnap ismeretterjesztő előadásán Réthy Oszkár gépészmérnök „Elektromosság a modern háztartásban” című előadásában a modern törekvéseket és eredményeket ismertette, amelyek a háztartás összes szükségleteinek, a világításnak, fűtésnek, főzésnek, vasalásnak, stb. elektromossággal való elvégzését tüzik ki célul. Rámutatott beszédében arra a nagy szerepre, amely ez irányban az új városi villamos műre vár. A nagy számú hallgatóság élénk figyelemmel kísérte a bemutatásokkal kísért érdekes előadást.

(—) Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesületének igazgatósága ma tartott ülésén az elnökség bejelentette, hogy Winkler Nándor czéje ötvenéves fennállása és jubileuma alkalmából 250 koronát, dr. Tetétleni Ármán Zilahy Dezső után 100 koronát adományozott az egyesületnek. Waldmann Imre, ugy, mint minden évben, az idén is január hó elején az egyesület javára matinét fog rendezni Segélyezés címén két tagnak 1800 koronát szavazott meg az igazgatóság.

(—) A Magyarországi Gyógyszerészek Nyugdíjintézete legutóbb tartott ülésén Bayer Antal elnöklésével tárgyalta több gyógyszerésznek azt a kérését, hogy engedje meg a nyugdíjintézet azt, hogy a gyógyszerészek közül azok, akik csak nemrégiben léptek be a nyugdíjintézet tagjai közé, visszamenőleg nagyobb befizetéseket eszközölhessenek és amennyiben p. o. most utólagosan tíz évre visszamenő befizetést teljesít valaki, ez olyan hatálytalanná bírjon, mint hogyha már tíz éven keresztül tagja lett volna a nyugdíjintézetnek. A választmány hosszabb vita után elhatározta, hogy a visszamenőleges belépés kedvezményét megadja, de csak azoknak a gyógyszerészeknek, akik a folyó év végéig a nyugdíjintézet tagjai sorába jelentkeznek és hogy legfeljebb tíz évre menő utánfizetést enged. Végül elhatározta a választmány azt is, hogy a tíz évre visszamenő utánfizetések 48 havi részletben eszközölhetők.

(—) A Lipótvárosi Társaskör fényes klubhelyiségeit ma este avatták fel nagy ünnepséggel. A klub elnöki állása még nincs betöltve. A klub alelnökei: ifj. Chorin Ferencz, Domony Móricz, Láng Gusztáv, Stronszky Sándor, A felavatást ünnepi lakoma követte.

(—) Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület ez évben is megtartja szokásos karácsonyfa-ünnepét, még pedig szombaton, e hó 23-án, a Thököly-ut 83. sz. otthonában délutáni fél 5 órakor, a X., Villam-utca 25. sz. otthonában pedig esti 6 órakor. Az ünnepeken az egyesület ápoltsjai ajándékokban részesülnek. Az egyesület ez ünnepeken érdeklődőket szívesen lát és kéri a közönséget, hogy adományaival támogassa az egyesületet humánus törekvéseit.

(—) A Mária Dorothea-Egyesület elhatározta, hogy a tanítóknak otthonát kibővíti, mert a jelenlegi épület már szűknek bizonyult. Ennek az ügynek az érdekében az egyesület fővédője, Mária Dorothea orléansi hercegnő felhívást intézett a nemzethez.

(—) A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet soproni osztálya január 6-án, Vízkereszt ünnepén, avató közgyűlést tart, amelyen a soproni mérnökegyletet az országos egyesület osztályává avatják. A központ küldöttségileg képviselteti magát az avató közgyűlésen. A budapesti vendégek január 6-án, szombaton, reggel hét óra 25 perczkor indulnak Sopronba, ahová délután 2 óra 44 perczkor érkeznek meg. Az avató közgyűlés délután négy óra kor lesz a vármegyei ház dísztermében.

(—) A Magyarországi Artista-Egyesület december hó 22-én délután 2 órakor a Fővárosi Orfeum kávéházi télikertjében (Budapest, VI., Nagymező-utca 17.) rendkívüli közgyűlést tart, a

(—) Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület e hó 22-én, pénteken este fél hét órakor a képviselőház hírlapírói (esetleg bizottsági) nagytermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlést társasvacsera követi a Schuller-féle vendéglőben. A közgyűlésen vendégeket szívesen látnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bauer Endre ügye.** A budapesti büntető törvényszék vádtanácsa ma tárgyalta az ügyészségnek felfolyamodását a vizsgálóbíró szabaddalra helyezését elrendelő végzése ellen. A vádtanács helytadott a felfolyamodásnak és a vizsgálóbíró végzését megváltoztatva, az előzetes letartóztatás fentartását rendelte el. A vádtanács határozata ellen a bűnpártolás vétségével gyanúsított Bauer Endre védője felfolyamodást jelentett be a kir. ítélőtáblához.

§ **Windspachné gyanuban.** Fiuméből jelentik: A Windspach bankvezető bukása ügyében ma újabb fordulat állott be. A vizsgálóbíró ugyanis Windspach Lipótné ellen is elrendelte a vizsgálatot, aki gyanus körülmények között utazott Brüsszelbe. Állítólag pénzt és ékszert is vitt magával és éppen ennek kiderítésére indították meg a vizsgálatot, mert amennyiben ez a gyanu megfelelne a valóságnak, a bíróság intézkednék, hogy őt is letartóztassák.

§ **A szerelmes pap.** Karánsebesről jelentik: Imbreszku Illés dalbosfalvi lelkész szerelmi viszonyt folytatott az ottani tanító, Budeszku Péter feleségével, aki postamesternek is volt. A tanító egy alkalommal éppen akkor lépett a postahivatalba, midőn felesége a paptól kapott szerelmes levelet olvasta. Elvette tőle a levelet, amelyben a pap a férjet nagyon legyalázza s kitünt a levélből az is, hogy a pap már régóta viszonyt folytat a feleségével. Fölbőszülve el akart menni, de szembetalálkozott a pappal. A levelet megmutatta neki és azt mondta, hogy rögtön viszi a papnéhoz. A lelkész az ajtón a tanítót előrebocsátotta, majd bicskát vett elő és a tanítónak ment, aki a kezeüregébe eső székkel és bottal védte magát. azonban a pap három súlyos vágást ejtett rajta. A karánsebesi törvényszék tegnap ítéltékett az ügyben és figyelembe véve a pap büntetlen előéletét és nagy fölindultságát, egy hónapi fegyházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a pap pedig enyhítésért főlebbezett.

§ **Egy szemért egy évi börtön.** Székány Antal nyugalmazott m. kir. fogyasztási adóhivatali ellenőr ez év április 10-én éjjel nyugodtan üldögélt a főváros budai oldalán lévő Statisztika kávéházban, amikor Vendl György nevű napszámos hirtelen eléje lépett és minden előzetes megszólítás vagy szótöltés nélkül a 62 éves adóhivatali ellenőrt előbb arculütötte, aztán pedig ököllel hatalmas csapást mért a jobb szemére. Székány Antal adóhivatali ellenőr jobb szeme látóképességét teljesen és véglegesen elvesztette, sőt még a másik szemének látóképességét is veszélyeztetni állandóan a szenvedett sérülése. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék dr. Dusárdy bíró elnöke alatt ítéltékett tanácsa. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádindítványa után a vádlottat súlyos testisértés büntetéséről egy évi börtönre ítélte és az ügyész indítványára nyomban le is tartóztatta. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért felebbezett, de felebbezett a vádlott is.

§ **A rituális vérvád.** Boroszlóbból jelentik: Szaszky oroszországi helységben egy Spektor Háll nevű zsidóasszonyt azzal vádolták, hogy pajtájában meggyilkolt egy keresztény leányt, aki három, metszés végett átadott libának nem rituális módon vágta le a nyakát. Az esküdtbírótság, tizenegy paraszt és egy hivatalnok, fölmentette a vádlott asszonyt.

§ **Szólhámos karmester.** Érdekes pört kezdett ma tárgyalni a bécsi törvényszék. A vádlott egy Hrubý nevű karmester, aki néhány évvel ezelőtt Abbáziában, aztán pedig Bécsben keltett nagy feltűnést. Mint nőbarát Abbáziában Hrubý a zenekar ügyeiben szabálytalanságokat követett el és ezért elbocsátották. A karmester ezután Bécsben ment szerencsét próbálni. Házasságszédelgésre adta magát és egymás után csábította el a bécsi nevelőnőket, sőt a szép szobacziókáktól sem riadt vissza. Házasságot ígért nekik, elszedte a pénzüket és aztán faképnél hagyta őket. Egy erőlyes szobaleánytól azonban pörüljárt. Ez feljelentette a rendőrségnél és a vizsgálat kiderítette, hogy csak az utolsó óvban Hrubý tizenkét nőtől eszt ki összesen huszezer koronát. A legtöbbnek azt ígérte,

hogy a pénzen zenekart fog összeállítani és akkor buszában visszajárja a pénzt. A mai tárgyalásra egész sereg nevelőnőt és szobaleányt idéztek meg.

§ **Csaló fékező szerelme.** Gyulavics István 22 éves máv. fékező Nagy Emerenzia szobaleánytól különböző ürügyek alatt kicsalt néhány száz koronát, amelyet a vele közös háztartásban élő Kortsin Teréz varrónővel együtt elköltött. Gyulavics István hírtelen eltűnt Budapestről és csak hónapok múlva akadt rá a rendőség Nagy Emerenzia feljelentése folytán Zsolnán. Mára vált kitűzve ebben az ügyben a főtárgyalás a büntető törvényszéken dr. Janniczky bíró elnöke alatt. A tárgyalást azonban nem lehetett megartani, mert a vádlott nem jelent meg. A bíróság elrendelte a vádlott Gyulavics István körözését.

§ **Kétezer koronás váltócsalás.** Mayer Mártonné, szül. Csordás Mária magánzónó a múlt év augusztus 20-án 2000 korona ovadékokat eszt ki Ottó Jánostól és feleségétől azzal a hitegetéssel, hogy őket, mint a Horánszky-u. 8. sz. ház bérlője 1910. szeptember 15-től kezdve ebben a házában házfelügyelőül fogja alkalmazni. Mayer Mártonné a 2000 koronából vejenek a Baross-utcában egy drogériát rendezett be. Ottó és felesége pár hét múlva megtudták, hogy Mayer Márton őket megcsalta, mert a Horánszky-u. 8. sz. háznak nem volt bérlője soha, hanem csak lakója. Mára vált kitűzve ebben az ügyben a főtárgyalás dr. Dusárdy bíró elnöke alatt. A tárgyalást azonban a bíróság nem tartotta meg, mert az ügyész indítványára elrendelte a vádlott magánzónó törvényszéki elmerorvosi megvizsgálását, mert alapos a gyanu, hogy Mayer Mártonné paranoiában szenved és így büntetőjogi felelősségre nem vonható.

§ **Hamis pénzgyár a fegyházban.** Triesztből jelentik: Venedikt, a capo d'istriai fegyház igazgatója ellen számtalan viaszadás miatt megindították a büntető vizsgálatot. Megállapították, hogy a rabok egy része az örökkel egyetértve betörő-szerszámokat csempészett be a fegyházba s hogy ezekkel a szerszámokkal az örök pénzszekrényeket feszítették ki, a raboknak egy másik része pénzhamisító-műhelyt rendezett be. Kiderült továbbá, hogy az örök elmentek a rabok családjához s pénzt követeltek, amelynek csak felét adták át a raboknak. Sok börtönört elbocsátottak és mások ellen folyamatban van a vizsgálat.

§ **Meghiúsult család.** Baron Richard lakás- és foglalkozás nélküli asztalossegéd, aki már négyszer volt büntetve és most is börtönben ül, ez év május elején bement Buchbinder Henrik üzletébe és ott magát dr. Bácskai Tivadar gépészmérnöknek adta ki, árukat eszt ki. A kir. ügyészség család büntette miatt emelt vádat Baron Richard ellen. Akit ma a büntető törvényszék ennek a vádnak az alapján el is ítél jogerősen nyolcz hónapi börtönre.

§ **Ügyvédi értekezlet.** Az új ügyvédi párt holnap, pénteken, este fél hét órakor a küszöbön lévő nyugdíjintézetű választások ügyében az ügyvédi kör helyiségében értekezletet tart.

SPORT

() **A FTC európai körútjára** pénteken e hó 22-én, este 6 óra 40 perczkor indul a nyugati pályaudvarról, első matchét december 24-én, vasárnap Hamburgban a Sport Club Victoria V. 1895. E. V. Hamburg ellen tartja; második matche december 25-én, hétfőn Brémában a Bremer Sport Club 1891. ellen lesz.

() **A Munkás Testező-Egyesület** labdarugó-osztályt szándékszik szervezni s a jelekből ítélve, az egyesület eme vállalkozása sikerrel fog járni, mert már eddig is több oly tag jelentkezett, akik más egyletekben jelentősebb szerepet játszottak. — Az egylet e hó 24., 25. és 26-án, a karácsonyi ünnepek alatt, a Tátrába rendez ski-kirándulást. A programot később fogja közölni. Jelentkezni lehet este 7—9-ig az egylet helyiségében: VII. Dob-u. 20.

() **Box.** A Magyar Testgyakorlók Köre e hó 23-án szombaton este rendezi saját klubhelyiségében házi box-bajnokságát. A verseny 7 órakor kezdődik.

() **A Magyar Turfkrónika** ez évi teljes kiadása, mely az 1911-iki szezonban Magyarország és Ausztriában lefolyt összes loversenyek hivatalos eredményjelentését, a hozzájuk tartozó betűsoros névjegyzéket s a legkimerítőbb statisztikai kimutatást tartalmazza, megjelent. A sportsmanoknak és turfátogatónak nélkülözhetetlen, izléses és hasznos zsebkönyveske a dohánytözsdeket és a kiadóhivatalban (IV., Semmelweis-u. 17.) kapható. Ára 3 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Munkaviszályok az 1911. év I. felében. Az 1911. év első felében a magyar birodalomban 101 sztrájkot és 5 munkából való kizárás, összesen 106 munkaviszály fordult elő; ezek közül 8 ipari sztrájk eset adatai — minthogy a kérdőívek beszerzése akadályokba ütközött — hiányoznak. A sztrájkok összesen 629 üzemet érintettek, amelyek közül 624 ipari, 3 bányászati és 2 közlekedési üzem volt. A sztrájkolók száma (10.963) a munkaviszályok által érintett telepek alkalmazottainak 75.7 százalékára rugott. Az elmúlt félévben legnagyobb sztrájkkedvet a közlekedési munkásmozgalmaknál találunk, ahol a sztrájkok által érintett telepeken alkalmazottak 98.9 százaléka, 626 munkás állott a sztrájkolók sorai közé. Az ipari munkásoknál az alkalmazottaknak már csak 77.0 százaléka, 9.123 munkás sztrájkolt, a bányamunkások közül pedig 1.214, az alkalmazottak 60.8 százaléka csatlakozott az elégedetlenekhez. A sztrájkolók közül 918 (809 ipari, 102 bányász és 7 közlekedési) munkás kénytelenségből csatlakozott a mozgalomhoz, úgy hogy ezek hozzászámításánál a sztrájkokban aktíve vagy passzíve résztvevő egyének teljes száma 11.881, az alkalmazottak 82.1 százaléka volt. A nemek arányát tekintve, a sztrájkolók 91.2 százaléka, 9.997 férfi, 8.8 százaléka 966 pedig nő volt, utóbbiak kizárólag az ipari alkalmazottak sorai között. Az időtartamot tekintve, egy napig 19 sztrájkot (12.9 százalék) tartott, 2—7 nap alatt pedig 25 (26.9 százalék) ért véget. A 8 naptól 14 napig elhuzódó sztrájkok száma 23 (24.7%) volt, míg 15 naptól egy hónapig 17 (18.3 százalék), egy hónaptól háromig 12 (12.9 százalék) munkaviszály terjedt. Három hónaptól félévig 2, azontúl pedig 1 munkaviszály tartott. A követelések 51.4 százaléka (131 esetben) teljes eredményre vezetett s 74.4 százalék (70 esetben) eredményt nem ért el. Az egyes követeléseket illetőleg adataink szerint munkabéremelést 94 esetben (36.9 százalék) kértek a sztrájkolók. Ezek közül 39 esetben teljes, 35 esetben részleges eredményt értek el, 20 esetben pedig igényükről kénytelenek voltak lemondani. A munkanap- és munkabérvésztéseket tekintve, az 1911. év első felében előfordult 93 sztrájkban résztvevő 11.881 munkás (10.963 sztrájkoló és 918 kénytelenségből szünetelő) 1.371 sztrájknap alatt 159.871 munkanapot és 568.592 korona munkabért veszített, egy-egy szünetelő munkásra tehát 13 munkanap, illetőleg 47.9 korona munkabérvésztés esete. Végül a 633 (626 sztrájkoló és 7 kénytelenségből szünetelő) közlekedési munkás 5.375 nap 11.388 korona keresményét áldozta fel érdeklésében, személyenkint tehát 8 munkanapot s 18.0 koronát veszített. A lefolyt félévben a sztrájkok legnagyobb súlyllyal az építőiparra nehezettek. Itt 13 sztrájkot fordult elő, amelyek 173 ipartelep 1.303 munkását önszántukból s 444 alkalmazottját kényszerűségből sodorták a viszálykodók közé, mely tömeg 34.411 munkanap alatt (21.5 százalék) 126.782 korona (22.3 százalék) keresményt veszített el. Egy építőmunkás vesztésege tehát 20 munkanap alatt 72.6 korona volt. A vesztésegeket tekintve, az építőipar mellett az élelmiszeri és élvezeti cikkek gyártása is sokat szenvedett. Az 1911. év első felében Magyarországon 5 ipari kizárás fordult elő, míg a társországokban az említett időszakban kizárás nem fordult elő. A kizárások mindössze 35 ipari üzemre terjedtek ki, amelyeken a 780 munkás 45.0 százalékat, vagyis 351 munkást zártak ki a munkaadók, akik mellett a viszályok folytán még 16 munkás kényszerűségből hagyta abba a munkát. A kizárások 11 ipartelepen 59 munkásnak teljes üzemszünetelést okoztak. Ha az 1911. év első felében előfordult 98 munkaviszály adatait most már egybefoglalva vesszük számba, kitűnik, hogy azok 664 üzemben okoztak időleges munkázavart. A viszályokban az üzemekben alkalmazott 15.258 munkás 74.2 százaléka, vagyis 11.314 munkás (10.348 férfi és 966 nő) vett részt, akik mellett 934 munkás (578 férfi és 356 nő) kénytelenségből csatlakozott a mozgalomhoz. A 12.248 szünetelő 1.505 szüneti nap alatt 173.434 munkanapot és 648.340 korona munkabért áldozott

fel ezéjái érdekében, ami azt jelenti, hogy a munkaviszonyokban résztvevő minden egyes szünetelő átlagban körülbelül 14 munkanap alatt 52.9 koroná bérrel volt kénytelen lemondani.

A tőzsdéi szokások reformja. A budapesti áru- és értéktőzsde üzleti szokásainak, az usance-nek a gyakorlat által megállapított szabályai már nem felelnek meg az üzleti élet követeléseinek s a tőzsdetanács, különösen az áruüzletre vonatkozó usance-k reformálására törekszik. Az áruüzleti szokások 1897-ben léptek életbe s azóta a tőzsdéi forgalom kinőtt azokból a keretből, amelyekbe beszorította az esztendő előtti megállapított szabályzat. A tőzsdetanács erre való tekintettel határozta el, hogy újból szabályozni fogja az usance-t azoknak az óhajításoknak figyelembevételével, amelyeket az egyes tőzsdélatogatók hangoztattak s ki fogja küszöbölni azokat a szokásokat, amelyek mar elavultak. A tőzsdetanács teljes ülése kiküldött egy bizottságot, amelyre rábízta ezt a munkát. A bizottság elvégezte a dolgát s a tőzsdetanács elé terjeszti javaslatait, amelyeket legközelebb tárgyalni is fog. A tanács úgy akarja elintézni ezeket a javaslatokat, hogy a reform már az új évben életbe léphessen.

Olcsóbb a pénz Berlinben. Jeleztük már, hogy a pénzpiac feszültsége immár elérte kulminációját s minden számítás szerint a helyzet javulása várható. Ezt a feltevéseinket megerősíti ma az a kedvező hatást tett berlini hír is, amely szerint Berlinben a magánkamatláb 5 százalékról 4½ százalékra csökkent. Ez a csökkenés nem sok ugyan, de mint szimptoma, mindenképen örvendetes és arra enged következtetni, hogy a már-már bejelentett új kamatlábemelés el fog maradni.

Az amerikai Magyar Bank vezetői Amerikában. Pirnitzer Gyula, az új Amerikai Magyar Bank vezérigazgatója és báró Kornfeld Pál, a Hitelbank igazgatója a legközelebbi napokban Newyorkba utaznak, hogy az új intézet szervezési munkálatait elvégezzék.

A jegybank osztaléka. Amikor az ország pénzpiaci viszonyai rosszak, amikor a magyar ipar és kereskedelem csak igen drágán vagy egyáltalában nem képes kielégíteni hiteligenyét, olyankor a közös jegybank részvényesei örülhetnek, mert a tapasztalás arra mutat, hogy ilyenkor a közös jegybank busás osztalékot fizet. Így volt ez 1907-ben s így lesz ez 1911-ben is, amikor az év legnagyobb részét a rossz pénzpiaci viszonyok jellemezték, de amikor a közös jegybank több mint tíz millióval nagyobb nyereséget ért el, mint az előző évben, újabb bizonyosságul számít, hogy a mi jegybankunk mennyire önző üzleti politikát folytat. Kiténik mindez az Osztrák-Magyar Bank mai főtanácsüléséről kiadott jelentésből is.

Az ülésen Pranger udvari tanácsos, vezértitkár jelentette, hogy az idén a bank üzleti tevékenysége meglehetősen normális módon bejárt, de az október végén jelentkezett nagy őszi igények kielégítése után a bank-eszközök visszaramlása, a november végi félbeszakítástól eltekintve, december 15-ig tartott. A bankjegyforgalom október vége óta 281.6 millió koronával csökkent. A váltótárca ugyanezen idő óta 260 millió koronás csökkenést mutat. E hó 15-ike óta ismét bizonyos emelkedés észlelhető és előreláthatólag december végén az adóköteles bankjegyforgalom, amely a legutóbbi kimutatás szerint 54.5 millióra csökkent, el fogja érni a 300 millió koronát. Ami a lefolyt év valószínű jövődelmezőségét illeti, közölhető, hogy az eszkompt-üzletben 9.3 millióval, a lombard-üzletben 340.000 koronával és a deviz-üzletben 500.000 koronával magasabb a nyereség. Miután a letét és a jelzálogosztály, valamint más üzletágak is nagyobb nyereséggel zárultak, előrelátható, hogy a múlt évvel összehasonlítva 10.100.000 koronával nagyobb nyereséggel zárul az idei üzletév. Ezzel szemben azonban az összes kiadások is 1.700.000 korona emelkedést mutatnak. Az 1911. évi előrelátható tiszta nyereség 29.5 millió koronára tehető, amiből a részvényeseknek 15.6 millió korona, vagyis részvényenként 104 korona juthat. A két államkormányzat tiszta nyereségből és a jegyadóból megillető rész 13.6 millió koronát tesz ki. Egyéb adókból és illetékekből 3 millió koronát, összesen tehát egy millióval többet, mint amennyit a részvényesek kapnak. A jegy-

adót 2.3 millió koronában kalkulálták, míg ez a tétel a múlt évben 2.796.000 koronát tett ki. A főtanács ezután a folyó igazgatási ügyeket intézte el, elfogadta a bankvezetőségnek több kinevezésre és előléptetésre vonatkozó javaslatát és tudomásul vette azt a közlést, hogy az 1912. február 3-ára Bécsbe egybehívott 34-ik rendes közgyűlésén 1386 tag vesz részt, ebből 1126 osztrák és 260 magyar.

A Magyar Bank és a Belvárosi Takarékpénztár. Mióta Székely Ferencz a Magyar Bank vezérigazgatója lett, többször merült fel olyan hír, hogy a Magyar Bank és a Belvárosi Takarékpénztár rövidesen fuzionálni fognak. Fuzió — mint értesülünk — nem lesz, azonban a két intézet érdekközösségbe lép egymással. Ezt kidomborítandó, mindkét intézet a legközelebbi közgyűlésén a másik intézetnek két-két igazgatósági tagját beválasztja a maga igazgatóságába. Az érdekközösség egyébként a legszorosabb barátságos üzleti érintkezésben fog kifejezésre jutni. Itt említjük meg egyúttal azt is, hogy Székely Ferencz a Belvárosi Takarékpénztárnál viselt elnöki állását 1912. február 3-áig fogja megtartani. Ekkor lesz ugyanis a Belvárosi közgyűlése.

Új szerajevói bank. Az Osztrák Földhitelintézet az Union-Bankkal egyetértésben elhatározta, hogy Szerajevóban új bankot létesít, még pedig az Union-Bank ottani fiókjának átvételé utján. Az új bank *Österreichisch-Bosnische Bank* nevet fog viselni, alapitókéje négy millió korona, amely 12 millió koronára emelhető.

Répatermelők karteke. Sopronból jelentik: Érdekes mozgalom indult meg a sopronmegyei répatermelők között. Azt mondják a termelők, hogy a kartellirozott cukorgyárosok folyton emelik a cukor árát, de nyersanyagért csak a régi árakat fizetik. Ezzel szemben a termelők is kartelba akarnak lépni, hogy ők is diktálhassanak. Az első értekezletet a sopronmegyei répatermelők tartották Kishöflányban a gazdaszövetségek és községi küldöttek részvétele mellett. A gyűlés határozatáról értesíteni fogják a gazdasági egyesületeket, hogy ők is csatlakozzanak a mozgalomhoz.

A Fővárosi Kereskedők Egyesülete tegnap Kunz József elnöke alatt rendes választmányi ülést tartott, amelyen galgóczi Hotels Mór bejelentette, hogy a „magyar jellegű vásárfia” tárgyában kitűzött pályázat ügyében a bíráló bizottság Gányi Oszkár szegedi játékarugyárosnak ítélte oda az első díjat. Minthogy a fennálló tiltó rendelkezések ellenére különösen svájci és francia cégek ismét hólapdászterűen forgalomba helyeznek Magyarországon árucikkkeket, a választmány dr. Kraemer József titkár indítványára elhatározta, hogy felír a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy rendeletet bocsásson ki eley irányban, hogy az ilyen módon a határon bejött árukat elkobozzák.

Óvatosak a bankok. A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál előfordult változásalás nagy óvatosságra készíteti a bankokat. A leszámítolási üzletágat nagyobb ellenőrzésnek vetik alá, s ezért több újítást léptetnek életbe. Így a leszámított ellenértéket aznap készpénzben ki nem fizetik, s a leszámítolási anyagot egy nappal a tényleges eszkomptálási nap előtt kell benyújtani. Ezek a reformok kissé nehézkessé teszik a felekre nézve a leszámítolást, de a közönség hamarosan hozzá szokik az újításokhoz, s a bankok is elkerülik a hasonló változásalási eseteket. Egyébként egyik nagyobb fővárosi intézetünk ma a következő érdekes körlevelet küldötte szét üzletbarátainak: „Tisztelettel értesítjük, hogy biztonági szempontokból újabban bevezetett ügyrendünk értelmében, a hozzánk leszámítolásra benyújtott váltók ellenértékét t. feleinknek ezentul folyószámlán fogjuk javukra írni. A jóváírt összeget eskák a benyújtó által úrlapjainkon kiállított eskák ellen fogjuk folyósítani és kérjük, hogy e rendelkezésekhez szükséges csekkirapok megküldése iránt pénztárunknál intézkedni sziveskedjék. Felhívjuk egyúttal szives figyelmüket ügyrendünk azon további intézkedésre, hogy a leszámítolásra szánt váltókat mindig a tényleges leszámítolási nap előtt egy

nappal óhajtuk kezelni és kérjük, hogy ezen körülményt figyelembe venni sziveskedjék.”

A hirdetési ügy revíziója. Az üzleti körök panaszaira a budapesti kereskedelmi és iparkamara beható tanulmány tárgyává tette a főváros új hirdetési szabályrendeletének és díjszabásának hatását s ennek alapján Budapest székesfőváros tanácsánál előterjesztéssel élt az egész hirdetési ügy revíziójára vonatkozólag. Nyomatékosan sürgeti — többek között — a kamara a jelenleg indokolatlanul magas hirdetési és engedelmi díjak tetemes mérséklését, a saját üzleti hirdetés szabadságának biztosítását, a telepengedélyezési hirdetéseknek a hatósági hirdetések közé való sorozását, a magánhirdetések szándékos rongálásának kihágássá való minősítését stb. Előterjesztést tesz továbbá a kamara a grafikai műipar fejlesztése érdekében a művészi kivitelű és szakszempontról is sikerült hirdetések külön jutalmazására is.

A Magyar Bank jelzálogosztálya. Ismeretes, hogy a Magyar Bank jelzálogosztályt szervezett. Ugy volt, hogy az új regime beszünteti a jelzálogosztályt. Most arról értesülünk, hogy a bank ezentul is kultiválni fogja a községi kötvény-kölcsönt és a vasuti kölcsönöket; földbirtokra és házakra azonban kölcsönöket nem fog folyósítani, hanem ezeket az üzleteket azaz kölcsönöket a Belvárosi Takarékpénztárnak fogja átutalni.

A nők éjjeli munkatiltalma. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi miniszter felhívása folytán most foglalja össze jegyzékbe azon iparosokat, akiknek abból az okból, mert gyors romlásnak kitett anyagokat dolgoznak fel, szükségük és a törvény alapján igényük is van arra, hogy a nők éjjeli munkatiltalásának tilalma alól felmentessenek. A kamara legutóbbi ülésének határozatához képest még egyszer, de utóljára hívja fel az uton az érdekelteket, hogy ebbeli igényüket a maguk jól felfogott érdekében jelentsék be a kamara irodájában.

A Spódiumgyár közgyűlése. Az Első Pesti Spódium és Enygyár Részvénytársulat ma délután tartotta közgyűlését Kemesesi Deutsch Antal elnöke alatt. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése után a felmentvényt minden irányban megadták és hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy 222.130 korona 26 fillért az értékesítési alap növelésére fordítsanak, 73.355 koronával a kötvényadósok kamatait fedezzék és teljesen törleszszék a korábbi évekből áthozott, gyárvételeket illető terheket. A felügyelő bizottság tagjait újból megválasztották.

A textilipar-tanfolyam vasárnapi szünete. A kereskedők textilipari tanfolyamának vasárnapi huszonnegyedik előadását a munkaszünet felfüggesztése miatt a m. kir. Technológiai Iparvucumon nem tartják meg. A legközelebbi előadás december 31-én, vasárnap lesz.

Az Országos Pénztár folyószámla hitele a Hitelbanktól. Amint tudjuk, az Országos pénztár az államtól a kért 1.600.000 K kamatmentes kölcsönt nem kapta meg. A múlt évi közgyűlés ezért felhatalmazta a pénztárt, hogy ezt a kölcsönt egy banknál vegye föl. A pénztár ennek megfelelőleg a Magyar Általános Hitelbanktól 1.600.000 K folyószámlahitelt vett igénybe, s hogy az igénybeveendő összeg visszafizetésének határidejéül 1912 április 30-át állapították meg.

Bőrhaddfelszerelési cikkek kivitele Olaszországba. Az olasz hadseregszállítók a közel múltban körülbelül egy millió líra értékű bőrhaddfelszerelési cikkekre csináltak kötéseket az olasz kormányval. Hír szerint az olasz kormányval még mintegy 250.000 darab szürkészöld töltnyitaskagarnitúra lesz szüksége és azt remélik, hogy a mennyiség fele a jövő esztendő január havában megrendelésre is kerül. Tekintettel arra, hogy az olasz bőripar előreláthatólag nem lesz képes e cikkeket gyorsan szállítani, a hazai érdekelteknek kedvező alkalom nyílnék az itteni hadseregszállítókkal üzleti összeköttetésbe lépni. Az adott esetben körülbelül egy millió négyzetláb 3—3½ mm-es vastagságu szürkészöld chrombőr gyors szállításról volna szó. A bőr színének feltétlenül szolidnak kell lennie. A legutóbbi szállítás négyzetlábként 1.22 frank árban eszközöltetett, franco olasz határállomás, exclusive vám. Hazai börgyárosaink jól tennék, ha e szállítások iránt érdeklődnének.

SZÉN, KOKSZ

nagyban és
kicsinyben

SALAMON JAKAB és Társaság Budapest,

V. Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK:
13-96, 73-97, 73-98, 73-99.

TELEFONSZÁMOK:
73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Péntek, december 22.

EGYETERTÉS

17

Egy kis bank feltámadása. Volt Budapesten egy kis bank „Tisztviselői és Jelzálogkölcsön r.-t.”. Ez a kis bank — melynek alaptőkéje mindössze 20.000 korona volt — 1911. június 29-én kimondta a felszámolást. Most — írja a M. P. — a Tisztviselői és jelzálogkölcsön r.-t. részvényei gazdát cseréltek. Ennélfogva Sugár Jenő, Szenes Mór és Horváth Zsigmond kiléptek az igazgatóságból és helyükbe a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlés Moesary Bélát, Rothberg Vilmost, Rusznyák Józsefet és Bakonyi Zsigmondot választotta meg igazgatósági tagokul. Ugyanakkor elhatározták az alaptőkének 20.000 koronáról 500.000 K-ra való felemelését és a részvénytársaság cégét *Bizományi bank r.-t.-ra* változtatták.

Nagybirtok-változások. Domokos Ferencz és nejeének a szilágymegyei Nagygoroszlón levő földbirtokát 350.000 koronáért megvette a Magyar gazdák hitelintézete r.-t., mely azt az ottani kisgazdák közt parcellázni fogja. — Ambrózy Gyula báró megvette a dobrái (Zemplénmegye) uradalmat félmillió koronáért.

A kolozsvári ipari főfelügyelőség személyzete. Megirtuk, hogy Beöthy László kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán Kolozsvárott ipari főfelügyelőséget szerveztek. A főfelügyelőség vezetőjének kirendelték Hegyi Gyula kir. ipari főfelügyelőt, főfelügyelő-helyettesé Solt Adolf kir. iparfelügyelőt, a kaposvári iparfelügyelői kerület eddigi vezetőjét s egyidejűleg a kolozsvári ipari főfelügyelőséghez szolgáltatásra beosztották Farkas Gyula és Somló István ipari segédfelügyelőket. Solt Adolf távozásával megüresedett kaposvári kerület vezetésével pedig megbízták Kocsis István kir. ipari segédfelügyelőt.

Anyagvizsgálás. A Technológia Iparmúzeum igazgatósága az érdekeltségnek tudomására hozza, hogy a kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán az intézet e hó 15-étől kezdve anyagvizsgálattal többé nem foglalkozik. Ez most már a középonti kísérleti és anyagvizsgáló-állomás ügykörébe ment át. Az érdekeltek közönség tehát idevágó kívánságaival az említett állomáshoz (Budafok) forduljon.

Villamosvasut Árvában. Árvamegye törvényhatóságának küldöttsége a létesítendő árvaváraljai polborai villamos vasut és a Studena patak vizének felhasználásával készülő vízmű érdekében ma gróf Serényi Béla földművelésügyi minisztert kereste fel. Gróf Serényi Béla válaszában, méltányolva a vasutnak és főleg a vízműnek ipari, árvédelmi, valamint erdőgazdasági szempontból való jelentőségét, meleg támogatásáról biztosította a küldöttséget. A vasut és a vízmű építése előreláthatóan a jövő év első felében veszi kezdetét.

A „Honi Ipar” karácsonyi számát, a gazdag iparfejlesztési, gyáralapítási, kartel- és közszállítási rovaton kívül, kizárólag a nagyipar képviselői írták. Ha a kereskedelmi miniszter budget-beszédének és az áruforgalmi statisztika eredményeinek méltatásától tekintünk: valamennyi cikket a nagyipar képviselői bősáttatták a „Honi Ipar” rendelkezésére. A negyven ciklikirő sorában találjuk a magyar nagyipar legelőkelőbb képviselőit, közülök mindegyik saját iparága helyzetét világítja meg. Ebben a gárdában akad olyan is, ki egy egész nagy iparág érdekképviseletének élén állva, áttekintheti az illető szakma egyes elágazásaiban végbement összes változásokat, amilyen Förster Nándor miniszteri tanácsos, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Orsz. Egyesületének elnöke, ki a gépipar helyzetéről és az abban végbement koncentráció jelentőségéről érkezik. A „Honi Ipar” karácsonyi száma valóságos tükör a hazai ipar helyzetének s az a körülmény, hogy nagyiparosaink olyan imponáló számban keresték fel a lapot közleményeikkel: jele annak a meghelesülésnek, melynek ez a jelesen szerkesztett szaklapunk örvend.

Takarmánykivitel Olaszországba. Az amugy is szűkös takarmánytermés mellett a hazai állattenyésztést komoly veszéllyel fenyegeti az a körülmény, hogy az olasz takarmánykereskedők magas áron szeszvásárolni készülnek különösen Dunántul széna- és zabkészleteit, hogy a tripoliszi olasz hadsereg szükségleteit elláthassák. A zab kivitel ellen ugyan észrevételünk nem lehet, azonban a széna-export veszélyeire felhívjuk a földművelésügyi miniszter figyelmét.

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Zagató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, december 21.

A készáru-piacon ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Bőséges és hajóaruban meglehetősen sürgős kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, nemcsak hogy igen rossz árakat ígértek, de eleinte egyáltalán semmit sem akartak vásárolni, ami miatt ma rendkívül nehézkesen indult meg a forgalom és igen korlátozt is maradt. Nagynehezen mindössze alig 11.000 q buza kelt el a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.10 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.82 korona 79 kilós becskeréki buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és a tengeri csendes, a zab változatlan, az árpa üzletelen. Forgalomba került: 500 q zab 9.10—9.72 és fél koronás árakon és 45 q lóhere 77.50 koronás árakon. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt a megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán igen csendes volt az irányzat, mi mellett pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok. Az áprilisi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.73 koronán indult, előbb 11.75-re javult, aztán 11.71-ig gyöngült és zárlatkor 11.72 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.29-ig javult és 10.26 koronán zárult. Az áprilisi zab 9.69 és 9.67 között ingadozva 9.67 koronán zárult, a májusi tengeri pedig 8.55 koronán indulva, 8.52-ig gyöngült, aztán 8.55-ig javult és zárlatkor 8.54 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza négy fillérrel, a májusi buza négy fillérrel, az áprilisi rozs hat fillérrel, az áprilisi zab három fillérrel, a májusi tengeri két fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Buza	kilós	ára 100 kp.	kilós	ára 100 kp.
Tiszavidéki, uj	75	—	79	23.25—23.60
"	76	—	80	23.60—23.85
"	77	—	81	23.70—24.95
"	78	—	82	—
Fejérmegyei, uj	75	—	79	23.—23.40
"	76	—	80	23.35—23.70
"	77	—	81	23.45—23.80
"	78	—	82	—
Pestvidéki, uj	75	—	79	23.10—23.60
"	76	—	80	23.40—23.70
"	77	—	81	23.55—23.85
"	78	—	82	—
Bánsági, uj	75	—	79	23.25—23.70
"	76	—	80	23.50—23.85
"	77	—	81	—
"	78	—	82	—
Bácskai, uj	75	—	79	23.25—23.70
"	76	—	80	23.50—23.85
"	77	—	81	23.—24.05
"	78	—	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	20.—20.20
középmínőségű uj	—	—	—	19.75—19.95
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.90—19.30
II.	—	—	—	18.50—18.80
Zab I. rendű	—	—	—	19.60—20.80
II.	—	—	—	19.—19.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	19.40—19.10
ó	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Kötetett:
Buza. Tiszavidéki 200 q 81 k 24.10 K felső, 316 q 80.5 k 24.10 K felső, 300 q 79.5 k 24.10 K felső, 800 q 80 k 24.10 K.
Fehérmegyei: 150 q 80 k 24.— K.
Pestvidéki: 100 q 81 k 24.15 K.
Bácskai: 400 q 80.5 k 24.20 K, 4040 q 79.3 k 23.64 K.
Becskeréki: 200 q 79 k 23.80 K, 5000 q 79 k 23.64 K.
Zab: 100 q 19.— K kp., 100 q 18.20 K dohos, 100 q 19.10 K kp., 200 q 19.45 kor. kp.
Lóhere: 45 q 155 K ab Budapest.

A határidőpiacon kötötett:
Délletti:
Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza 1912 Áprilisra 11.73—74—72—75—71—74—72
Májusi buza 11.60—58—60—59
Rozs áprilisra 1.29—30—25—29—26
Zab áprilisra 9.60—67—69—67
Tengeri 1912 májusra 8.55—56—52—55—54

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.72—73
Buza májusra	11.59—60
Áprilisi rozs	—
Zab áprilisra	9.67—68
Tengeri 1912 májusra	8.54—55

Budapesti gabonaforgalom.
1911. december 19 től 1911. december 20-ig

	Érkezett	Elszállítottak
	m é t e r m á s s a	
Buza	5152	8000
Rozs	2587	6556
Arpa	4599	—
Zab	4075	13168
Tengeri	204	650
Liszt	97	24375
Korpa	—	2654

Értéktőzsde.

A forgalom a mai előtőzsdén pangott, bár külföldről biztató jelentés érkezett és a pénzpiacra újévig újabb komplikációktól nincs mit tartani, ámde az angol kormány foglalása Egyiptomban és a király egészségi állapotáról kolportált hír az ultimóhalasztás közelségével kapcsolatban, tartózkodásra buzdították a spekulánsokat, akik csak elvétve kötöttek üzletet. A vezetőpiacon tartott áron folyt a vásár. A helyi piacon a közui és a magyar bankrészvény néhány koronával drágábban kelt el. A készáru-piacon a közuti és a magyar bankrészvény né. A zárlat tartott. A déli tőzsde iránya ingadozó volt. Kezdetben az üzlet iránya ellanyhult, mert Bécsben a király egészségi állapotáról kedvező hírek terjedtek el. Utóbb félhivatalosan megczafolták a riasztó jelentést, minek következtében az árnívó kissé javult. A nemzetközi piacz értékeinek ára lemorzsolódott, a zárlat nyugodt, A helyi piacon is kissé olcsóbban folyt a vásár. A készáru-piacon üzletelen volt. A járadékpiacz tartott. A valuta és ércváltó nyugodt. A zárlat barátságos volt.

As előtőzsdén kötötett: Magyar hitelrészvény 849.25—850, Jelzálogbankrészvény 494.25—494.50, Leszámítoló-bankrészvény 577.50, Rimamurányi részvény 676.50, Közuti vasut részvény 821.75—823, Vároai vasut részvény 422.50, Magyar bankrészvény 701.75—703, Hazai sorsjegy 125.50, Agrárbankrészvény 521—521.50, Kereskedelmi bankrészvény 4306, Beocsini cementrészvény 952—954, Salgótarjáni részvény 674—675 K.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 647—648, Magyar hitelrészvény 847.75—850, Jelzálog-bankrészvény 493—493.50, Közuti vasut részvény 818.75—820, Vároai vasut részvény 422—423, Hazai bankrészvény 309, Magyar bankrészvény 701.50—703.

As utótőzsde csekély üzlet mellett gyöngye maradt. Kötötett: Közuti villamos 818.25—818.50, Magyar bank 700.75.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, december 21. (Saját tudósítónktól.) Csekély forgalom közepette és az időjárás hatása alatt az irányzat nyugodt, buza és rozs 5 fillérrel olcsóbb lett, takarmányárunk tartottak, árpa változatlan.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.40—12.75, bá-náti és bácskai 12.20—12.50, mosoni és győri 11.85—12.15, felsőmagyarországi és délvasuti 11.65—12.15, márcsföldi 11.35—11.80.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.55—10.75, csepeli 10.50—10.65, pestmegyei 10.35—10.75, délvasuti 10.45—10.60, márcsföldi 10.50—10.75, különféle magyarországi 10.40—10.60.

Árpa: Morvaországi 10.75—10.05, márcsföldi 10.25—10.60, bécsvidéki 10.25—10.60, délvasuti 9.50—10.25, felsőmagyarországi 10.25—10.50, mállta 9.70—10.50, takarmány 9.20—9.50.

Magyar tengeri 10.05—10.25, uj 9.30—9.55, Ciu-quantia 10.10—10.40, uj 9.50—9.80.
Magyar zab: válogatott 10.45—10.80, elsőrendű 10.35—10.60, közepes 10.10—10.40.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, december 21. (Magyar értékek zárlata), 4 száze léko arany-járadék 110,90 Tiszal és szegedi kölcson sorsjegy 295.—, Magyar hitelbank részvény 848.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 577.—, Rima murányi 674.—, Magyar cukoripar 31,50 Adria hajzási részvénytársaság 536.—, Magyar koronajáradék 90.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem-köles. sorsjegy 423.—, Kassa-Oderberg Vasut részv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, december 21. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száze ékos papir-járadék 91.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 114,85, 1860-as sorsjegy 15,85, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 325.50

Bécsi Bankverein 542.— Osztrák-magyar bank 1976.— Déli vasut 108.10. Dunagőzhajózási r.-t. 1 30.— Dohány részv. 31.50, Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bankv. 117.93. Osztr. Lloyd 556.— 4.2 száz. ezüst jár. 91.05 94.85. Osztr. koronajáradék 91.95, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 647.—, Union-Band 626.— Osztrák Länderbank 548.75, Osztrák-magyar államvasu 725.25, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 857.20 20 frankos 19.14. Londoni váltóár 241.12, Lipótkohó 617.50 Török sorsjegy 241.—.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 21. (Értéktözsde.) Az ünnepek előtt uralkodó üzleti esend jellemezte a mai tőzsdéforgalmat, amelyet mindazonáltal szilárd alapirányzat hatott át, mert a német acélszövettség kedvező novemberi eladásai, az Iron Age kedvező jelentése az amerikai vaspiac helyzetéről a tőzsdére jó hatással voltak. Élénkebb üzlet azonban csak harpeni részvényekben volt, míg a többi bányaérték szintén igen nyugodt irányzatot követett és a többi piacokon az ultimóprolongáció alkalmából a realizációs hajlam volt túlsúlyban, amely némi gyöngüléseket idézett elő. A magánkamatláb csökkenése dacára a mai tőzsde tartott árfolyamok mellett kedvezőtlenül zárult. A készáruipiac ipari értékei változatlanul nyugodtak voltak. Napi pénz 4 és fél 4, ultimópenz 7 7/8—7 7/8 százalék, magánkamatláb 4 hetuolozad százalék.

Berlin, december 21. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97.40, osztrák hitelrészvény 203.40 Déli vasut 18.70 orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.80, Discontó Commandit 191.70, Dinamitruszt 185.10, Harpeni 196.40 Unifikált török járadék 91.25, 4.2 százalékos ezüst jár 90.10, 4 százalékos magyar aranyáradék 92.40, Magyar koronajáradék 89.90, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 846.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 294.20, Gelsenkircheni 200.90, Laurakohó 137.80.

Frankfurt, december 21. Zárlat. 4.2/2% papíráradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 99.65 Magyar ar-jár. 92.65 Osztr. hitelint. részv. 203.18 Osztrák-magyar államvasut 155.38 Északnyugati vasut —, Bustleli radi vasut —, Londoni váltóár 209.15, Bécsi Bank verein 136.50 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 93.90, Osztrák koronajáradék 91.10, Magyar korona-

járadék 90.10 Osztrák-magyar bank 144.40 Déli vasut részvény 19.—, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 841.25, Párisi váltóár 809.75, Union bankrészv. —.

Hamburg, december 21. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.60, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 18.50 4 százalékos aranyjáradék 97.—, Osztrák hitelrészvény 200.50 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 100.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —.

London, december 21. Angol consol —.

Páris, december 21. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94.65, Osztr. aranyjáradék 98.50 Magyar arany járadék 96.40, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 515.— 3 százalékos Olasz járadék 101.83, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 279.—, 5 százalékos marokkói járadék 535.— 4 százalékos 1890. román kötes 97.20 4 százalékos amori. románjár. 1905. 92.50, 5 százalékos orosz járadék 104.10 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.— 4 százalékos spanyol jár. 90.02 4 százalékos unifikált török jár. 90.35 Török sorsjegy 202. Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet 1885. Osztrák Länderbank —, Magyarjelzőbank —, Banque de Paris 177.5. Banque Ottomane 683.—, Osztrák-magyar államvasut 17.78, Déli vasut 683.—, Meridionalvasut 612.—, Hartmann gépgyár 675.—, Rio Tinto 14.85, Suererie d'Égypte —, Tula 63.—, Urikányi község —, Chartered 37.75, De Beers 179.—, East Rand 82.50, Jagersfontein 187.—, Trans. Lan Comp. 43.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.50, Váltó Bécsre (rövid) 134.62, Váltó Belgiumra (rövid) 12.—, Olasz aranyváltó rövid 916.68 Váltó Svajcra (rövid) —, Csekk Londonra 25.25, Magánkamatláb 33.18.

Üzleti tudósítások

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonali szállításra, Irányzat: Igen szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Finom korpa azonnali szállításra, Darva korpa azonnali szállításra. Rows include 1911. decz-re, 1911. decz-re.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Disznózsír budapesti, vidéki. Rows include 154.—155.—.

Szalonna. Városi 4 drbos 134.—135.— 3 13.—136.—

Kőbányai sertéspiac.

December 21. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 226 kilogrammon felüli súlyban) 144 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—150 fillér. Közép (páronként 240—280 kigr.) 150—152 fillér.

Sertéslétszám: 1911. évi december hó 19. napján volt készlet 21403 drb. — 1911. december 20-án elszállított 238 drb. — 1911. december 21. napjára maradt készletben 21165 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: esendes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszékfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) December 21. Előző napi eladatlan maradvány 80 drb sertés, 263 drb süldő. Pótfelhatás 193 drb sertés. Mai felhajtás 1617 drb sertés, összesen 1896 drb sertés, 263 drb süldő. Eladatott 1745 drb sertés, 159 drb süldő. Mai maradvány 141 drb sertés, 84 drb süldő, 5 drb malacz.

Árjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 138—143 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlylevonással 140 fillér. Öreg súlyú életsúlylevonással 138 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 144—150 fillér. Fialat közép 226—300 klg.-ig életsúlylevonással 146—152 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 148—156 fillér. Hussterítés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlylevonással 158 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 108 fillér. A vásár irányzata élénk. Az árak hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavasár.

December 21. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 76 drb, magyar ökör 828 drb, magyar tehén 378 drb, magyar bivaly 41 drb. Boszniai ökör 23 drb, tehén 21, növendékmarha 4 drb. Összesen 1371 drb vágómarha. Ezenkívül 144 drb a hét folyamán a vesztégyvásáron. Árjegyzések: métermázsanként elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 88—100 koronáig, kivételesen 102 K-g. középminőségű 74—86 koronáig, súlyú minőségű 56—72 K-g. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 74—82 K-g. súlyú minőségű 54—72 K-g. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 90—106 koronáig, kivételesen 107—110 koronáig, középminőségű 76—88 koronáig, sila nyabb minőségű 58—74 koronáig, Bika jobb minőségű 80—92 koronáig, kivételesen 96—98 koronáig, sila nyabb minőségű 62—78 koronáig, bivaly 52—68 koronáig, kivételesen 72 koronáig. Magyar tehén 50—80 ko-

Main table titled 'Budapesti értéktözsde' containing financial data for various categories: Államadósság, Kéltölevislek, elsőbbségek, Bankok, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok. Columns include Pénz, Ár, and various financial metrics.

A tekeres kookaszama: 3670 = e
 Készítette: The
 Előhívás ideje: 111. 23

Péntek, december 22.

EGYETÉRTÉS

19

ronáig, kivételesen 84 koronáig. Tarka tehén 52—84 koronáig, kivételesen 96—100 koronáig, kicsontozni való marha 40—50 koronáig. Mind 100 kilonként élősúlyban.
 A felhajtás mintegy 600 darabkal kisebb volt a multhetnél, miután azonban, tekintettel a közelgő karácsonyi ünnepekre, a mézszárseleken a husfogyasztás gyenge, áremelkedés még sem észlelhető, csupán jobb minőségű bikák árai emelkedtek 1—2 K-val méter-mázsánkat.

Bécsi szurómarhavásár.

December 21. A mai vásárra felhozta: 5698 drb borjút, 6403 drb élő sertést, 5195 levágott sertést, 218 drb levágott juhot, 273 drb bárányt.
 Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 90—126 fillér; elsőrendű 128—150 fillér; lelegeje 152—156 fillér, élő hussertés 70—100 fillér; levágott hussertés 101—146 fillér; levágott hizott sertés 136—140 fillér, könnyű sertés 146—150 fillér; elsőrendű süldő 100—140 fillér; levágott juh 80—112 fillér; bárány 24—52 K páronként.

Heti lóvásár.

December 21. A székesfővárosi Tattersall telepén ma megtartott lóvásárra felhajtottak 224 elsőosztályú, 524 másodosztályú, összesen 748 lovat. Eladtak 470 darabot. A székesfőváros megvett vagonok 114 darab lovat 56—140 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

December 21.

Kinevezések. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Zboray Jánost miniszteri segédtitkárrá; dr. Felszeghy András kolozsvár-megyei közigazgatási gyakornokot a belügyminiszteriumhoz fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá; az állami számvizsgáló elnöke Bajusz Károlyt állami számvizsgáló elnöke; az igazságügyminiszter Papp István aradi törvényszéki és Klebovich Gyula eszaki járásbírói tevékenységüket, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott tevékenységüket; a pénzügyminiszter Török Tamás pénzügyi számgyakornokot a kassai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgáló elnöke, ideiglenes pénzügyi számtisztót a székesfővárosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgáló elnöke; Kuzmics József szombathelyi lakost ideiglenes pénzügyi számgyakornokká a zalamegyeségi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgáló elnöke; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bakesyné Balogh Margit okleveles kisdövényőnt a kistérségi állami kisdövényőnökhöz kisdövényőné;

a budapesti itélőtábla elnöke dr. Donovitz Tibor földművelésügyi miniszteri díjtalan számgyakornokot, dr. Paresetich László ügyvédjelöltet, Meleghy Géza ügyvédjelöltet, Pereszélyi Géza ügyvédjelöltet, Zemán László ügyvédjelöltet és Zaizon Ernő jogszigorlót a budapesti itélőtábla területére díjas joggyakornokká;

a győri itélőtábla elnöke Takács Dezső jogszigorlót a győri itélőtábla területére díjas joggyakornokká;

a kolozsvári itélőtábla elnöke dr. Szathmári Lajos végzettség nélküli joggyakornokká;

a fővármegyei itélőtábla elnöke dr. József vámgyakornokjelöltet vámgyakornokká a budapesti fővármegyei elnökhöz nevezték ki.

Névmagyarítás. Holly Travnicsék János, privigyei lakos családja nevének Mezeire, Rettenger Rezső budapesti lakos Rejtőre, Kiskoru Lang Lajos rózsahegy-i lakos Lángra, Kohn Adolf budapesti lakos Kalmárra, Kiskoru Juresi József szolnoki lakos Hercegre, Nagyfejű János nagysárosi lakos Nagyra, Reizman Anna sátorfalujahelyi lakos Mártonra, Kiskoru Löwinger Fülöp és Sámuel budapesti lakosok családi nevének Vidorra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

VIZÁLLÁS.

dec. 20. dec. 21. dec. 20. dec. 21.

Állomás	Légyommé- ter, 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Állomány és csapadék	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet max. min.
A-Szatmár	62.1	1.4	N	2	4	6 1
Ungvár	60.4	1.6	NE	1	2	5 1
Késmárk	57.9	1.0	S	1	1	1 1
Ósod	59.7	1.8	SW	2	1	1 1
Ógyalla	59.8	1.5	W	1	0	1 1
Budapest	60.3	3.8	NW	1	4	3 2
Herény	61.3	0.6		2	0	1 1
Keszthely	60.8	3.9		4	—	2 2
Pécs	63.0	4.7		—	—	2 2
Tokaj	61.3	9.1	E	1	3	2 11
Zágráb	61.5	11.4	NE	1	4	3 12
Fiume	62.3	4.0	N	1	4	4 2
Szeged	62.8	3.2	NW	1	4	8 0
Temesvár	61.9	3.5	N	2	4	1 7
Nagyvárad	62.6	0.8	W	1	—	4 3
Kolozsvár	62.2	1.0	W	4	4	3 4
Nagyszombat	—	—	—	—	—	—
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Eger	—	—	—	—	—	—
Arvad	—	—	—	—	—	—
Selmeczbánya	—	—	—	—	—	—
Komárom	—	—	—	—	—	—
Magyaróvár	—	—	—	—	—	—
Sopron	—	—	—	—	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	—
Győr	—	—	—	—	—	—
Debrecen	—	—	—	—	—	—
Kecskemét	—	—	—	—	—	—
Órsháza	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	—	—	—
Zombolya	—	—	—	—	—	—
Verecz	—	—	—	—	—	—
Órsova	—	—	—	—	—	—

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:
 Hazánkban az északi és északkeleti részeken, a Dunántúlon, meg a délvidéken fordult elő kisebb mennyiségű csapadék. Egyébként változóan felhős és szeles volt az idő s ma reggelre a Kisalföld kivételével többnyire borult. A hőmérséklet kissé emelkedett, de gyenge éjjeli fagy még északon és keleten sok helyütt volt; a hőmérséklet maximuma 12 C. fok volt Fiumében, minimuma pedig -5 C. fok Botfalun.

Prognózis a következő huszonegy órára:
 Változékony, enyhe idő várható, helyenként csapadékkal. (Sürgönyprognózis: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.)

Állomás	Légyommé- ter, 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Állomány és csapadék	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet max. min.
A-Szatmár	62.1	1.4	N	2	4	6 1
Ungvár	60.4	1.6	NE	1	2	5 1
Késmárk	57.9	1.0	S	1	1	1 1
Ósod	59.7	1.8	SW	2	1	1 1
Ógyalla	59.8	1.5	W	1	0	1 1
Budapest	60.3	3.8	NW	1	4	3 2
Herény	61.3	0.6		2	0	1 1
Keszthely	60.8	3.9		4	—	2 2
Pécs	63.0	4.7		—	—	2 2
Tokaj	61.3	9.1	E	1	3	2 11
Zágráb	61.5	11.4	NE	1	4	3 12
Fiume	62.3	4.0	N	1	4	4 2
Szeged	62.8	3.2	NW	1	4	8 0
Temesvár	61.9	3.5	N	2	4	1 7
Nagyvárad	62.6	0.8	W	1	—	4 3
Kolozsvár	62.2	1.0	W	4	4	3 4
Nagyszombat	—	—	—	—	—	—
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Eger	—	—	—	—	—	—
Arvad	—	—	—	—	—	—
Selmeczbánya	—	—	—	—	—	—
Komárom	—	—	—	—	—	—
Magyaróvár	—	—	—	—	—	—
Sopron	—	—	—	—	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	—
Győr	—	—	—	—	—	—
Debrecen	—	—	—	—	—	—
Kecskemét	—	—	—	—	—	—
Órsháza	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	—	—	—
Zombolya	—	—	—	—	—	—
Verecz	—	—	—	—	—	—
Órsova	—	—	—	—	—	—

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.
 Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

KISÉRTETEK.

Regény. —
 Irta: Ernst Wilburgh.

A bajor nem szolt semmit; szegény még mindig nem akarta elhinni, hogy megszabadulhat a két francia révén. Pláne mikor látta, hogy azok utjokat egyenesen Siegen felé veszik, azt hitte, hogy kőekkel találkozott, akik át fogják szolgáltatni üldözőinek. Hanem most már nem is igen gondolkodott. Minek is gondolkodják azon, hogy miképpen fogják kivégezni. Nagyon gyorsan megy az, látta is már elégszer, hogy két sor katona főlemeli a puskáját s aztán mindennek vége van.
 Ere a gondolatra végig szaladt a hideg a hátán, de aztán megvillant agyában az a gondolat, hogy hátha mégis valami csodálatos véletlen folyamán megszabadul.
 — Mit busit ugy? — szolt rá a kapitány.
 A bajor összerézzen s ránézett a hatalmas természetű férfira.
 — Nem busit semmi — felelte rövid varakozás után. — Csak...
 — Mit csak?... — szolt André.
 — Csak már látom a Rajnát.
 — Amyira még nem vagyunk. Majd még előbb járunk egyet ebben a kis erdőskében.
 A bajor erre a kijelentésre egy kissé felélenkült.
 — Akkor hát ezeknek is van valami rejtegetni valójuk — gondolta magában, de nem felelt semmit.
 Lassan haladtak tovább az erdő felé. Az álmatlanul eltöltött éjszaka kissé megviselta valamennyiüket s ennek volt betudható az a kedvetlenség is, melynek terhét most valamennyien viselték.
 A kora hajnal még alig bontogatta szár-

nyait s a nehéz köd, mely leereszkedett a völgyre, biztos rejtekhelyet nyújtott a menekülőknek. De Sage marquis a sötétség dacára sem bizakodott el teljesen. Minduntalan megállította a kis csapatot s körülszimatolt mint egy gyanakvó vadászkutya, hogy nincs-e valahol a közelben üldöző. Így érték el az országutat, mely még elhagyott volt, távolról azonban egy-egy elkopott harangszó furakodott a népekülök közelébe.
 — Milyen község van arra? — kérdezte a kapitány a bajort.
 — Azt hiszem Birgen — volt a válasz.
 — Arrafelé még nem láttam katonákat, hanem emerre az erdőn túl már mindenhol vannak. Siegentől már nem is lehet Keblenz felé menni anélkül, hogy az ember ne gázoljon keresztül minduntalan egy-egy őrzőráton.
 — Milyen messzire lehet innen az erdő túlsó vége?
 Bizony az lehet vagy jó négy óra járásnyira, ha nem tévedek. De ebben a fene köd-ben az ember igazán nem tudja megmondani, hogy hol, merre jár.
 André, a hadnagy egy térképet húzott elé zsebéből s ujjával végigszaladva a Rajna vonalán, igyekezett megállapítani a helyet. Azonban a sötétség még mindig éppen elegendő akadály volt ahhoz, hogy ne láthassa tisztán a térkép megjelölt helyeit.
 — Várjunk csak egy kicsit — szolt. — Ezt okvetlenül ki kell keresnünk.
 E pillanatban az országút közvetlen közelében trombita harsant meg. Mindhármán megrezzenek a jól ismert hangra; a bajor futni készült.
 — Megállj! — kiáltott rá de Sage. — Feküdj a földre — A parancsként hangzó szóra a bajor megemberelte magát. Ingadozó léptekkel közeledett a kapitány felé s meg-huzta magát az ugarnak, André mellett.
 — Maradjatok itt — szolt a kapitány suttogva. — Én majd előre kuszok az ország-utig s megnézem, hogy kik jönnek. Ezzel

otthagya őket s vigyázva indult az országút felé s meghuzta magát az árokban. A trombita hangja mind közelebből hallatszott s nemsokára már a ködön keresztül észre lehetett venni a közeledők ingadozó körvonalait. Lehettek vagy százán, de talán többen is. Az országutat egészen elfoglalták s lovaik kopogása s fegyverzetük zörgése már tisztán kivehető volt. A kapitány meg se mozciznnt rejtekhelyén. Megvárta, míg a lovasok, közvetlen közelében kopogtak úgy, hogy ha kinyújtotta volna kezét, a legzsélsőt meg is foghatta volna. Mintegy negyedóránig feküdt így mozdulatlanul, mikor végre a csapat utolsó embere is elhaladt mellette. Még egy darabig helyen maradt s aztán, hogy most már nem kellett félnie attól, hogy esetleg észre vehetik s üldözőbe veszik, kímászott az árok szélére s gyors léptekkel közeledett ahhoz a helyhez, hol két társát hátrahagyta. A köd-ben egy kicsit eltévedt s jó ideig keresnie kellett azt a helyet, ahonnan elindult.
 A fiuk már türelmetlenül várták, különösen a bajor, kinek izgatottsága tetőfokára lagott.
 — Mi volt? — kérdezte André.
 — A hesszeni dragonyosok három százada vonult erre.
 — A hesszeniek?! — kérdezte a bajor ijedten.
 — Igen — felelte a kapitány — de ugy látszik, hogy erre felé már tiszta a terület, mert sem hátvédjük, sem oldalzárnyuk nem volt. Oszlopba fejlődve haladtak szép sorjában. Valószínűleg az éjszakát itt töltötték valamelyik közeli faluban s most a határra igyekeznek. Nincs mit félnünk: az erdőt minden bizonynyal keresztüljárhatjuk, anélkül, hogy csak egy ellenséges katonával is találkozniunk. A túlsó szélén majd megpihe-nünk egy kissé s bevárjuk az estét. Hé, bajor, mondd csak, odaát a túlsó oldalon van valami község a közelben?
 (Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1911. december 22-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Téli rege.

Színháték 5 felvonásban. Irták: Shakespeare. Ford. Szász K.

Személyek:

Leontae	Bereg
Hermione	K. Hegyesi M.
Perdita	Varadi A.
Polixenas	Bakó
Florizel	Garamszegi
Canillo	Pethes
Antigenas	Mihályi
Clemenas	Hervath L.
Idé	Gyenes
Panlina	S. Fái Sz.
Antoliceus	Rózsahegyí
Óreg juhász	Gál
Ifjú juhász	Mészáros

Kezdeté 1/8 óraker.

NÉPOPERA.

1/2 óra reménytelőadás.

A kornevillei harangok.

Operett 3 felvonásban. Irták: Clairville és Gabet. Zenéjét szerzette: Robert Planquette. A versók: Zsuzsanna, a próza: Faragó Jeno fordította. Az előadást vezényli: Reiner Fr. gyás karmester.

Személyek:

Serpolette	Ábrányi R.
Germaine	Andrija M.
Nani	Kalocsainé
Jutka	Lehner M.
Esko	Krasznai M.
Erzsi	Székely
Zsuzsanna	G. Fenyvesi I.
Gáspár apó	Pójer
Hári mártí	Rona
Grönicheaux	Kertész
A városbíró	Fehér
Ennard	Vajda
Grippardis	Szalai
A jezsze	Mártonffy
Cachalot	Kalocsainé

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Sumurun.

Zenés játék 8 képbén. Irták: Frekas Frigyes. Zenéjét szerzette: Hollander Viktor.

Kezdeté 1/8 óraker.

Színház

Párisi élet.

Operetta 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Offenbach. Szövegét írták: Meilhac és Halévy.

Kezdeté 1/8 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Megváltás.

Felolvasás: Hock János.

Kezdeté 1/8 óraker.

APOLLO-PROJEKTOR

Színház-utca 1-2. Telefon 63-39.

Babautándér (me e). A kis rakoncátlanok (humoreszk). — A szegény anya (dráma). Légvárak (humoreszk). A földalatti hatkört (eredeti helyszíni felvételek). A ravasz papacsócs (komédia). A cowboy menyasszonya (színmű).

Legközelebbi műsorváltozás vasárnap 1. hó 24-én.

Az első előadás hétköznapokon 4. u. 10 óraker, vasár- és ünnepnapokon 4 óraker kezdődik. Minden kedden és pénteken délután fél négy óraker nagy gyermekelőadás. Gál Mizes meséi.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Carmen.

Dalmá 4 felvon. Zenéjét szerzette: Bizet. Szövegét Merimee Prosper bohóczy után írták Meilhac és Halévy L. Fordította: Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José	Kürnyei
Escamillo	Rózsa
Dancaine	Ney E.
Remendado	Pichler
Zuniga	Kornai
Morales	Mihályi
Lillas Pastia	Zolnai
Carmen	Szamosi E.
Micaela	Haldu I.
Frasquita	Fayer M.
Mercedes	Berts M.

Kezdeté 7 óraker.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operetta 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerzette: Jacobi Viktor.

Kezdeté 1/8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Előszó.

A kis kávéház.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Triston Bernard. Fordította: Heitai Jenő.

Kezdeté 1/8 óraker.

OMNIA

A város legnagyobb és legdivisabb mozgóképpalotája. Bejárati: József-körút 31. sz. Telefon 129-49

Heti világesemények. A megértett unokanővér (vígjáték). Az életmentő színmű. Utazás a legújabb Zepplin léghajón. A kis színésznő (vígjáték). — Marietta, a rongyszedő leánya társadalmi színmű 2 felvonásban. A tavasz (csodás színes felvétel). Möriz, mint lakó (bohózat)

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 óraker

legelsőrangú színház- és varieté-előadás.

Ferencvárosi angyal Heitai Jenő és Molnár Ferenc operettje. Zenéjét szerzette: Szirmai Albert.

Az eredeti amerikai Tingli-Tangli előadja Bert Bernard világhírű new-yorki társulata. Kézkívánatra még néhány napra prolomgára, Budapest kedvencel: Cooke and 2 Rotherts új amerikai táncokkal. Jeanette Denarber, a legkínzóbb párisi xentrique; — A Hites fia, Operett 1 felvonásban, Irták: Alexander Engel, fordította: Farkas Imre, zenéjét szerzette: Otto Weber. A játékbarlang, a párisi Grand Guignol híres műsordarabja, Irták: Pierre Wolf; Brothers Elgona, tréfas jelenet a gyermekjátésteren. — The 4 Paldrens lámpaúgrók; K. Solti Hermin u. Szirmai Gábor kupaékkal. Brothers Carr, eredő táncosok; Virágh Jenő, mint trón önkéntes; és még 12 elsőrangú attrakciók A téli kertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincze és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Vasárnap, e hó december 24-én nagy csa ádi előadás. Kezdeté kivételesen 3 óraker. Ferencvárosi angyal Heitai-Molnár-Szirmai karácsonyi játéka. Továbbá: az eredeti amerikai Tingli-Tangli Co. és az összes új attrakciók fellépte.

Fővárosi Orfeum

VI. Nagyzsrd-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este

GLEO DE MERODE

a világhírű táncosnő.

SERENE NORD

a fűrdőző Vénusz

és az impozáns decembéri műsor.

Az előadás kezdete 8 óraker.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál. A legközelebbi délutáni előadás pénteken dec. 8-án 10-22. A téli kertben reggeli 8 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez. Telefon 93-26

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31

110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este 8 óraker a decembéri ünnepi műsor.

A ferencvárosi angyal.

Heitai Jenő és Molnár Ferenc operettje. Zenéjét szerzette: Szirmai Albert.

Az eredeti amerikai Tingli-Tangli előadja Bert Bernard világhírű new-yorki társulata. Még csak néhány napig: COOKE and 2 ROTHERTS új amerikai táncokkal. Jeanette Denarber a legkínzóbb párisi xentrique. A Hites fia, operett 1 felvonásban, Irták: Alexander Engel, fordította: Farkas Imre, zenéjét szerzette: Otto Weber. A játékbarlang. A párisi Grand Guignol híres darabja, Irták: Pierre Wolf; Brothers Elgona; Tréfas jelenet a gyermekjátésteren. — The 4 Paldrens lámpaúgrók; Brothcs Carr eredő iker-táncosok; K. Solti Hermin u. Szirmai-Gábor kupaékkal. Virágh Jenő, mint trón önkéntes és még 12 elsőrangú attrakció. Royalcabaret, belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincze és zenekara hajnalig muzikál. Bal Mabille. Keringő-verseny.

Vasárnap, december 24-én nagy család előadás: Kezdeté kivételesen 3 óraker. Ferencvárosi angyal. Heitai, Molnár, Szirmai karácsonyi játéka. Továbbá: az eredeti amerikai Tingli-Tangli és az összes attrakciók fellépte.

Deli Café Restaurant Corsó

Délután Quartett zene

Elsőrangú Esti cigányzene

Színház után friss vacsora

4 korona Souper

Polgári árak!

Separék kisebb és nagyobb báli helyiségek, hazonkivül megrendeléseket, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközöltetnek.

Deli

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31

110-22 : TELEFON : 110-22

Vasárnap, december 24-én

rendkívüli ünnepi előadás!

Kezdeté kivételesen 3 óraker. — Családi műsor:

Ferencvárosi angyal.

Karácsonyi játék. Irták: Heitai Jenő és Molnár Ferenc. Zenéjét szerzette: Szirmai Albert. Azonkívül: Az eredeti amerikai TINGLI-TANGLI COMPANY és az összes attrakciók fellépte.

Jegyek elővétel díj nélkül már egész héten válthatók a Royal-Orfeum pénztáránál.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-28.

Kezdeté pont 1/10 óraker! 11 óraker!

A GORDIUSI CSOMÓ

9 óraker! 9 óraker!

PAPA ÉS TÁRSAI.

Bohózatok írták: Glinger és Tauszig. Ford. és átá. STEINHARDT

10 óraker! 10 óraker!

STEINHARDT új kupaékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 óraker. — Ejjelután a zenek téli kertben Sárközi Pista zenekara, cabaret és tánc. Belépő-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagy tőzsdében és a Hungária fürdő pénztáránál kaphatók.

Karácsonyra

Elegáns

levélpapírok

Célszerű és érdekes

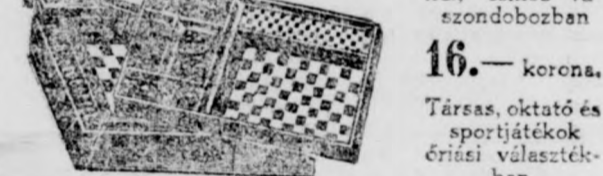
műipari ujdonságok

állandó kiállítáca

Kanitz G. és Fiai

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Társasjáték gyűjtemény.

Sakk, dominó, halma, malom, puff, dáma, farkas és bárány, attkó és várjáték, 9 társasjáték játékszabályokkal, csinos vászondobozban

16.— korona.

Társas, oktató és sportjátékok ériási választékban.

Társasjáték könyv 50 fillér.

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, IV., Kristóf-tér.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetük.

Surányi

szalonzukorka

és karácsonyfa-diszcsukorka

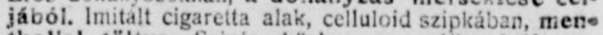
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvétel mellett bérmentve.

Finom friss teaütemény is kapható.

Surányi csukorkagyár

Nagy-Surány Nyitra megye.

Menthol cigaretta.

Erdős dohányosoknak, a dohányzás mérséklése céljából. Imitált cigaretta alak, celluloid szipkában, menthollal töltve. Szívás közben a szájba kellemes, aromatikuss, illatos, üdítő íz jut, mely a dohányfüstöt helyettesíti. Orvosilag ajánlva.

Ára darabja 1.— kor. Vidékre (az összeg előre béküldve) bérmentve ajánlottan kor. 1.45

Kapható minden gyógytárban és drogériában.

Főraktár nagyban és kicsinyben:

Kertész Tódornál Budapest, IV., Kristóftér.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 óraker.

Ma: A regulátor.

Bohózat 1 felv. Irták: Faun, Rendező: Rott Sándor.

Továbbá:

USARDA MILLI és Alte Sünden.

Bohózat 1 felvonásban. Irták: Mirschfeld Lajos.

Jegyek elővételben kaphatók: Follies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Misch nagy tőzsdé Andrássy-ut 19. és Sorronyi nagy tőzsdében Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-20 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a vilá: legelső tánc-attrakciónak fellépével.

1911.

**KARÁCSONYI BEVÁSÁRLÁSRA
LEGMELEGEBBEN AJÁNLTATÓ CZÉGEK**

**ÉKSZERVÁSÁRLOK FIGYELMÉBE
ZIRNER TESTVÉREK UTÓDA**

LISZT HUGO ÉKSZERÉSZ ÉS ORAKÉSZÍTŐ
MOST **Váci-utca 2. SZ. ALATT**
BUDAPEST **LÉTEZIK.**

Pontos címre ügyelni!

Kéri modern üzlethelyisége kizárkátat meg-
tekinteni, a hol az ékszerszakmának legdi-
vatosabb tárgyai kiállítva vannak a szabott
" ar feltüntetésével mellettt. "

Angol ruhabársony-,
selyem- és színházi sál ujdonságok
a legjutányosabban

**JUHÁSZ
TESTVÉREK**

selyemáruházában

BUDAPEST VII., Rirály-utca 19.

FINOM URI FEHER-
NEMŰEK LEGMODER-
NEBB KIVITELBEN

SÓS BERNÁT

URIDIVAT CZÉGNÉL

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 50.

Angol télikabátok
90 koronától.

Városi bundák

legolesőbb árban

mérték szerint finom kivitelben

FÁI GÉZA szabó

IV., Váci-utca 22. I. em.

Dona Döme és Tsa

papir-kereskedése, a poprádi gyár raktára
Budapest, IV., Régi posta-u. 6.

Ajánlja a péterfalvi magyar gyárban készült

Óceán-tengerentúli-levélpapírt

dobozonkint 50 levél és 50 borítókkal,

kisalakú 2.- korona.
középalaku 2.40 ..
nagyalakú 2.80 ..

valamint egyéb igen diszes levélpapírokat és
minden e szakba vágó cikkeket.
Vidéki rendeléseket pontosan teljesít.

Gergely Péter

női és uri posztó és szövet-
különlegességek áruháza,

Budapest, Ferenciek-tere 9. (Kigyó-utca-
tár mellett.)

Ajánlja elsőrendű kül- és belföldi divat-
szövetelt és női posztóit, továbbá uri
öltöny-, felöltő- és nadrágszövetelt.
Angol plaidek, kendők és kocsitakarók
nagy választékban. Szolid árak.
Leikiismeretes kiszolgálás.

BENES KÁROLYNÉ

VI. ker., Teréz-körút 26. szám alatt
levő elsőrangú angol és francia
női divattermével kapcsolatos : : : :

szabászati- és
varrodatanintézetében

a bevitások a XII-ik tanfolyamra
megkezdődtek és naponta d. e. 10-12,
délután 2-6 óráig eszhezöltnék.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék:

Kristályüvegekben: ivó- és asztali készletek,
virágvázák, különféle
dísz tárgyak.

Porcellánban: étkező, jour, teás, kávé mokka
és mosdó készletek. : : : :

Modern függőlámpák.

Zlainói üvegyári raktár:

Dvoratsek Gusztáv,

Budapest, IV., Ferenciek-tere 3.
Királybazar.

**KÁLAZDY
NŐVÉREK**

művirággyár
és disztoll
most : : :

Kigyó-tér 1. szám

(Királyi
bérpalota)

RÁDIUM FÜZÖT

viseljen minden hölgy, mely simulékony
és a vérkeringést nem akadályozza.

RÁDIUM-FÜZŐ

egészségüket és üdeségüket megóvjá.

Egyedüli készítője:

VADÁSZ ANTAL

Budapest, IV., Haris-bazar 4. I. em.

**ROKESCH
SÁNDOR**

szücs áruraktára

Bpest, IV., ker.,

Kossuth Lajos-utca 3.

Telefon 135-84.

Alapított: 1798-ban.

Alapított: 1798-ban.

DR. MIESZNÉ

fűzőterme

Budapest, IV., Váci-utca 7., I. em.

Ajánlja kizá-
rólág mérték
után készülő

halcsontnélküli

fűzőit és
haskötőit!

Egy szerencsés véletlen

millióssá válhat, ha alant olvasható feltételek mellett sorsjegyeket vásárol nálunk. Oly módot ajánlunk Önnek, ahol havi részletek fizetése által tőkét gyűjt; értékben emelkedő, bármikor eladható értékpapírokat szerez meg és ezen sorsjegyek megvásárlásával évente számos huzásban nagy nyereményekre játszik. A nyereményszabályok értelmében minden sorsjegynek legalább egyszer ki kell huzatnia. Ha vásárol nálunk

A Magyar Jelzáloghitelbank
nyereménykötvénynek
évente 3 huzása van:
ápr. 25., aug. 25., decz. 27.
Játszik még 48 évig a következő 20378 nyereményre:

Korona.	
5nyer. á	1000000=5000000
4	500000=2000000
7	400000=2800000
4	300000=1200000
7	250000=1750000
4	200000=800000
14	150000=4350000
29	100000=5700000
57	50000=200000
4	40000=280000
7	30000=120000
4	25000=175000
14	20000=80000
29	15000=435000
65	10000=650000
135	5000=675000
218	2500=545000
40	2000=80000
570	1000=570000
862	500=431000
18296	200=3659200

300000 s 500000 koronát nyernek nálunk részletek eladott sorsjegyekkel!

48 havi 4 korona 90 fill. részletfizetésre

2 darab Erzsébet királyné szanatórium sorsjegyet
1 " " Magyar Jelzáloghitelbank nyereménykötvényt.

36 millió korona

nyereményre játszik még 240 huzáson.
Mind a három sorsjegyet összesen 48 hónapig havonként 4 K 90 fillért kell fizetni és ha postautalványon az első 4 K 90 filléres részletet megküldi, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részleteket. Így már az első részlet megfizetésével a sorsjegyekre eső minden nyeremény Önre esik. Pénzét nem veszítheti el, mert
1. 48 hónap alatt a sorsjegyekre eső nyeremények az Ön tulajdonát képezik,
2. 48 hónap elteltével 3 sorsjegyet kap, melyet a napi árfolyamon készpénzért eladhat,
3. ha a sorsjegyeket megtartja 48, illetve 58 évig számtalan huzásban nagy nyereményekre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegy kihuzatik. Huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Főnyeremény 1 millió korona.
Huzás: december hó 27-én.
Központi Váltóüzlet Részv.-társ.
Budapest, V., Szabadság-tér 3.

Az Erzsébet kir. szanatórium
sorsjegyeknek évente 3 huzása van:

március 1. július 1.
november 1.

Játszik még 58 évig. A következő 2400 nyereményre:

Korona.	
3 nyer. á	40000=120000
10	30000=300000
3	25000=75000
13	20000=260000
57	15000=855000
32	10000=320000
2	3000=6000
116	2000=232000
120	1000=120000
236	500=118000
590	100=59000
1198	50=59900

Minden sorsjegy nyer

A Magyar Jelzáloghitelbank nyereménykötvények legkisebb nyereménye 140 K. Ezen legkisebb nyeremenyvel kisorsolt sorsjegyek helyébe nyereményjegy jár, mely nyereményjegy tovább játszhat az összes huzásokon és egy sorsjegyre több nyeremény is eshet. Egy ilyen nyereményjegy mai készpénz ára kb. 40 K. tehát a sorsjegy tulajdonosa a legkedvezőbb esetben is 140 K. törlesztési összeget és 40 K. értékű nyereménykötvényt, vagyis összesen 180 K-át kap.

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.

Kia madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja venni. Kanári tenyésztés az feltehetően az ősi hazájában, az Iberiai-félszigeten megemelt rendeltetésű. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztésben mindig foltalható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződésem és ha hibás hangot, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. **A lakás legkedvesebb díszje a szépen éneklő kanári madár.** Kanári madárként eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszóra vezetőknél álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 8. sz., gyönyörűen fuvolózó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítást a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostoli utasítás ingyen. Számos olismaró- és kőszőlőirt birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és székelydesi intézet.

Szingazdag
természeti leírások!

Makay Béla
Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek
Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Hírel, költői lendület van minden leírásban, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.
Ára 6 korona.

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

DARANYI LEGÚJABB MODELLEK

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRÁSÚ

összeadógépei

nem szorulnak reklámra.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítványozási és Iparbank részvénytársaság arisztáiya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.

A már 53 év óta dicsőretreméltólag ismert, s a 71012. sz. Bm. loirat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs
uj vukovári
bőrszépítő szappan

szeplő, himlőhely, sümör, málfoltok, lakadékok, lorrósnagi pórsenek, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint az u mely az arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utazatoktól óvatodjunk! Csak **Krajcsovic** által **Vukováron** készített kenőcs valódi! Minden tégelyen **Krajcsovic** a készítő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26. **Török József** gyógyszerháza.

Perzsa-szőnyegegek

nagy választékban, minden elfogadható áron eladtnak

BARTÁNYI ZSIGMOND

IV., Koronaherczeg-utca 6., I. em.

ARANYOSSI ANDRÁS

Alapított 1896 vadkereskedő Alapított 1896

Fő-üzlet: IV. ker., Várház-körút 2. sz.
Telefon 85-94.

Fiók-üzlet: Közp. Vásárcsarnok 56-57-58.
Telefon 170-23.

Mindenemü vad- és vadszárnyas, nemkülönbön vágott baromfi kapható

Mindenemü férfi és női

NEMI BETEGSÉGEK

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakór (siphilis) és férfigyöngösgség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

rendelő intézetét

BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.

Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhettek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereket utasítással kívánatra küldetnek.

Karácsonyi ajándéknak alkalmas új ifjúsági könyvek:

MOLNÁR FERENC
A PÁL-UTCAI FIÚK
Regény kis diákok számára
Vadász Miklós rajzaival
Albumalak
Ára kötve 8-korona.

HEDIN SVEN első ifjúsági könyve

AZ ÉSZAKI SARKTÓL A DÉLI SARKIG

Fordította **Mikes Lajos**
72 műmelléklettel
Ára díszes kötésben 8 kor. 50 fill.

BERNT LIE
DIÁKTÖRTÉNETEK
(Kalandok a fjordok földjén.)
Magyarra átdolgozta **Tábori Kornél**
Ára díszes kötésben 3 kor. 80 fill.

Kaphatók:
LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Órákat és ékszereket

karácsonyi és új-évi ajándéknak leg-olesobban szállít

LÖW SÁNDOR

ékszerész és órász
Ő csász. és kir. Pénzke József Jón. kam. szállítója
Budapest, VIII., József-körút 81/N. sz.
Arjgyezék ingyen, Telef. 62-60.

Ki használt AUTOMOBILT

venni akar, mielőtt más autót venne, saját érdekében ajánljuk megtekintésre nagy rakárunkat, hol állandóan 25-30 kítűnő jó, üzemképes állapotban levő auto van kiállítva.
Rendkívül olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.

Ki automobilját eladni akarja

havi 20 K elhelyezési díjért átvesszük bizonyban eladásra, kiállítás helyiségünkben kizárólagosan eladásra szánt autók vannak.
Gyors lebonyolítás. Előrendő referenciák.

Róka és Társa

VI., Andrassy-ut 55.
Telefonszám 132-86. Telefonszám 132-86.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmunkában szabadalmazott, különösen páratlan ezélszerűségű kieserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kiviteiben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Bodnár Antal

szűcsmester

BUDAPEST,
V., Nádor-utca 17.

Ajánlja saját műhelyében készült szűcs- és szűrmoárukat. Megrendelések és átalkítások a legbiztosabb árért a legújabb divat szerint eszközöltetnek. Téli ruhák molykár elleni megóvásra elfogadtatnak.

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tüskér-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó bútorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kiviteiben teljes lakásberendezések, bútorok, keleti szényegyek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillárok képművészet felteleték mellett. **Óriási választék! Mérsékelt árak! Lelekiismeretes kiszolgálás!**

Sajnos, de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, aki nek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalon könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, egészségt. tanár országos híri intézete (Budapest, IV., Muzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hulyesó-, hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült férfit (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérvket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen óknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő felvilágosítást afeől, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszlevegelyt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. u. 3-5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.) **EHRlich 606 kurát is végeznek.** Cím: **Dr. Palócz,** specialista-orvos, Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 13.

Lovak

téli sikos utakon is megtartják munkaképességüket a Leonhardt

eredeti-H-sarkok

Az eredeti-H-sarkok minden tekintetben régóta beváltak és hosszánlatban a legolcsóbbak.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű részletfizetésre is.

Eredeti szabott gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műölvösnél

BUDAPEST
IV. ker., Kigyo-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre készséggel küldök választékokot.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges papírt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges papírt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tíz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosi utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Sok száz
vagyonos hölgy óhajt férjhez menni. Keresztény hajadon 200.000 márká, kath. özvegy 80.000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300.000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándékú urak (vagyon, állás, vallás mellesleg) kapnak díjtalan felvilágosítást. Schlesinger, Berlin 18.

Házasságközvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozomány összeggel. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Cézárjelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismerten jó hírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-ut 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a "Társalgás Művészete" (El-lenállhatatlanság titka és Szellemszűkrák) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót és fellevalót egyaránt meghódítsa. E könyv korrekciót mutatja le az élet minden helyzetében, balokon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attekinthető kivonatot, (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Irán 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyit-vaszept. 1-től júl. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületében; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépek-üzemeltetéstől s más hirdetés-utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Meghülésből
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát. Ara gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Kézi könyvtár
kb. 2500 kötet hungarikák, enciklopediák, természetudományi, jogi, bölcsleleti stb. kiválóbb termékek eladó. Leveleket "Könyvtár" jellegével kiadóhivatal továbbít.

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Soványág
Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Bartley-ianar amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellez és gyomor-bajok-soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dohozonként 1 fnt 10 kr. Használati utastással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Gyorsírás és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higienikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalap-sabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Karlothek" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Gyogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Singer varrógépek
Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronánál költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Allások
mindenfélé szakmából kö-zölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. In-gylen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József körút 38.)

Juniperus
(nemes borovicska) 4 lit-teres tartályban 11 ko-rona bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzerv-gyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. 2. 46.

Tisztviselő-otthon
(Pensió) Budapest, Szent-király-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tiszt-viselőeknek. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Zongorát
vagy ócska pianót keres-sek megvételre. Dohány-utca 86. II. emelet 22.

Rizike
gomba, válogatott, 5 kilós hordókban, cetben K 8.—, sóslében kor. 7.—. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29319

Öreg
hamis fogakat, zálogcédu-lakat bármilyen, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischograd Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Le-velezőlapra jövök.

Részpénzért
vagy hitelképes egy-eknek közzé felteze-tek mellett szállítok tel-jes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztositatom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modern háló, ebédlő, uri és sza-lon szobákat stb. Gy-ződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktarai-mat, itt jutányosan

vehet
a leggyorsrabutól a legdrágább kivitelig minden fajta

BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó üzég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szerencsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék in-gylen. Album 1 K.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket
nagyban árban és minden értel-emesnélkül ha-vi 8 és 10 K rész-letre szállítunk a évi jótállás- és vidékre is bárhova
Láng Jakab és fia
varrógép-nagykereskedő
Budapest, József-körút 41.
Fióküzletek: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-kör-ú 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 son-kára utastással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Gyári telek
Albertfalván, 2800 négy-szögöl, a magyar állam-vasuti déli vasút és villa-mos vasut, a Duna és országot közl elterülő négyzet, — a forgalmi teleppel szemben, négy-szögölenként 12 koroná-jával eladó. Ugyanosa-gyári teleknek eladó 7 koronájával a Duna men-tén fekvő, — esetleg több részre felosztható 15 000 négyszögöl. — Ertesítés nyérhető: Bleier és Weisz cégénel, Budapest, VII., Károly-körút 7. szám. Telefon 18-67.

Soha nem létezett
rendkívül ked-vező fizetési feltételek mel-lett szállítunk helyben és vi-dékre teljes lakberendezé-seket, valamint egyes butor-da-rabokat rész-letfizetésre.
Modern lakber-en-és dozési vállalat ::
Budapest, IV. ker., Gerlóczy-utca 7. sz.
12 szes butor-album 1 kor.

"Hungária" beszélő-gépek
tölcsérszerűek és kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-letfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Könyv Árjegyzéket

Ha szép akar lenni ILLÉS-féle LILÍOM tejkremet és száppani használaton, mely Párisban a köz-egészségügyi kiállítá-son a nagy arany éremmel lett kitün-tetve, 2 korona beküldéssel franko szállítja az "Aranykereszt" gyógytár Szabadka.

30 koronaért
készülnek saját műhelyem-ben mérték után remek szabásban, finom kivitel-ben és alakban, igen ol-csón kaphatók
vagy felöltök finom sző-velekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postzótinkták ber-mentve, helyben szabá-szomat kívánatra házhoz küldöm. 08532

Zongorák
pianinók ujak 350-1400 firtig, átjátszottak 140, 200, 250, 300, 350 firtig. Javi-tunk, hangolunk. Szeren-csen-utca 33. Kernács.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű ko-porsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra in-gylen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvényitárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüst-öt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttár-gyakat, szobrokat és olajfestményeket ve-szek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

"OLLA"
bizonyíthatóan a legjobb higienikus gummi-különlégség. 2 évi jótállás. Mindent kapható. Árjegyzék ingyen. "OLLA" gummi-cetvel Wien II. 817. Preter-strasse 57

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsotlilre Point-Lace szaga munka rézrudai és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Főútel: Dessewffy-u. 5. szám. — Fióküzlet: VIII., Üllői-ut 4. szám

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakber-en-dezeseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitörök és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szö-nyegok, csillarek. Telefon 92-13. 28598

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méret-ben és alakban, igen ol-csón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-20.
Alapított 1886-ban

Ingtatlan.

Egy telek
VI. ker., Róppentyű-utca-ban, 270 négyszögöles, 6le 80 korona. eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-vetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. em.

Szent László-uton
egy 320 négyszögöles te-lek, négyszögöle 80 kor., 2 szobás lakással eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-vetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

Hungária-uton
1700 négyszögöles telek, 420 négyszögöl utcafront-tal, olcsón eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-vetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. em.

Gróf Haller-utca
és Vaskapu-utca sarkán egy 280 négyszögöles te-lek, négyszögöle 340 kor., eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-vetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

Sashegyi-ut
elején 1215 négyszögöles telek, a Villányi-ut köze-lében, ára négyszögölen-ként 25 korona, az eladó négyszögölenként 20 ko-ronát hagy rajta és csak négyszögölenként 5 kor. fizetendő le, a többit te-hetése szerint. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-for-galmi és jelzálog-köz-ve-títő iroda Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. emelet.

VII., Zuglóban
egy 470 négyszögöles te-lek, négyszögöle 24 kor., olcsó árért eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-ve-títő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. em

VII., Zuglóban
egy ház 2 lakással, egy istállóval, melybe 15 ló elfér, olcsón eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-ve-títő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. I. emelet.

Egy souterrain
gyárhelyiség bármily ipar-ágnak megfelel, a Franela, uton olcsón eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-köz-ve-títő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

VII., Zuglóban
2 telek, mindenik 4300 négyszögöl, négyszögöle 20 korona. olcsó. aron eladó. Bőveb-bet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.